

VAASAN YLIOPISTO

Filosofinen tiedekunta

Katja Jääskeläinen

Onnettomuus- ja rikoskuvitukset faktapohjaisissa sanomalehdissä

Sosiosemiotittinen visuaalinen kuvatulkinta

Viestintätieteiden pro gradu -tutkielma

Vaasa 2012

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	5
1 JOHDANTO	7
1.1 Tavoite	8
1.2 Aineisto	9
1.3 Tutkimusmenetelmä	13
1.4 Aikaisempaa tutkimusta	14
2 SANOMALEHDET JA UUTISOINTI	16
2.1 Sanomalehtien taustoja	17
2.1.1 Sensaatio- ja faktapohjaiset lehdet	17
2.1.2 Sanomalehtien alueellinen rakenne	19
2.1.3 Sanomalehtien kuvituksen historia	21
2.2 Uutisoinnin ominaisuuksia	24
2.2.1 Erilaiset uutiskriteerit	24
2.2.2 Onnettomuus uutisoinnin näkökulmia	26
2.2.3 Rikosuutisoinnin näkökulmia	28
2.2.4 Kuva uutisen osana	30
3 KUVA-ANALYYSIN LÄHTÖKOHTIA	31
3.1 Erilaiset lehtien kuvatyypit	31
3.2 Lehtijutun pääotsikko tai kuvateksti ja kuvat	32
3.3 Systemis-funktionaalinen kieliteoria visuaalisen teorian pohjana	35
3.4 Sosiosemioottisen visuaalisen teorian ulottuvuuksia	36
3.5 Grafiikoiden kuvitukset	40
4 SANOMALEHTIEN KUVITUSTEN SISÄLTÖ	42
4.1 Grafiikoiden sisältö	46
4.2 Ihmiskuvat ja ideationaalinen funktio	49
4.3 Muut kuvat ja ideationaalinen funktio	53

4.4 Ihmiskuvat ja interpersonaalinen funktio	56
5 TULOSTEN YHTEENVETO	63
6 POHDINTA	68
LÄHTEET	73
LIITE 1. Taulukot 1-40.	78
Taulukko 1. Helsingin Sanomien henkilökuvat + rikokset/onnettomuudet	78
Taulukko 2. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet	78
Taulukko 3. Helsingin Sanomien muut kuvat + rikokset/onnettomuudet	79
Taulukko 4. Aamulehden muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet	79
Taulukko 5. Aamulehden muut kuvat + rikokset/onnettomuudet	80
Taulukko 6. Turun Sanomien muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet	81
Taulukko 7. Turun Sanomien muut kuvat + rikokset/onnettomuudet	81
Taulukko 8. Savon Sanomien henkilökuvat + rikokset/onnettomuudet	82
Taulukko 9. Savon Sanomien muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet	82
Taulukko 10. Savon Sanomien muut kuvat + rikokset/onnettomuudet	83
Taulukko 11. Pohjalaisen henkilökuvat + rikokset/onnettomuudet	83
Taulukko 12. Pohjalaisen muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet	83
Taulukko 13. Pohjalaisen muut kuvat + rikokset/onnettomuudet	84
Taulukko 14. Helsingin Sanomien henkilökuvat + ideationaalinen funktio	85
Taulukko 15. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 1 + ideationaalinen funktio	87
Taulukko 16. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 2 + ideationaalinen funktio	90
Taulukko 17. Helsingin Sanomien muut kuvat + ideationaalinen funktio	94
Taulukko 18. Helsingin Sanomien henkilökuvat + interpersonaalinen funktio	95
Taulukko 19. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 1 + interpersonaalinen funktio	97
Taulukko 20. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 2 + interpersonaalinen	

funktio	99
Taulukko 21. Aamulehden muut ihmiskuvat + ideationaalinen funktio	101
Taulukko 22. Aamulehden muut kuvat + ideationaalinen funktio	105
Taulukko 23. Aamulehden muut ihmiskuvat + interpersonaalinen funktio	107
Taulukko 24. Turun Sanomien muut ihmiskuvat + ideationaalinen funktio	109
Taulukko 25. Turun Sanomien muut kuvat + ideationaalinen funktio	112
Taulukko 26. Turun Sanomien muut ihmiskuvat + interpersonaalinen funktio	114
Taulukko 27. Savon Sanomien henkilökuvat + ideationaalinen funktio	117
Taulukko 28. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 1 + ideationaalinen funktio	117
Taulukko 29. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 2 + ideationaalinen funktio	120
Taulukko 30. Savon Sanomien muut kuvat + ideationaalinen funktio	123
Taulukko 31. Savon Sanomien henkilökuvat + interpersonaalinen funktio	124
Taulukko 32. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 1 + interpersonaalinen funktio	125
Taulukko 33. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 2 + interpersonaalinen funktio	127
Taulukko 34. Pohjalaisen henkilökuvat + ideationaalinen funktio	129
Taulukko 35. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 1 + ideationaalinen funktio	130
Taulukko 36. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 2 + ideationaalinen funktio	132
Taulukko 37. Pohjalaisen muut kuvat + ideationaalinen funktio	134
Taulukko 38. Pohjalaisen henkilökuvat + interpersonaalinen funktio	135
Taulukko 39. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 1 + interpersonaalinen funktio	136
Taulukko 40. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 2 + interpersonaalinen funktio	138

TAULUKOT

Taulukko 1. Sanomalehtien artikkeleiden + kuvien määrät	11
Taulukko 2. Sanomalehtien artikkeleiden + karttojen lukumäärät	12
Taulukko 3. Kuvien rajaukset ja etäisyydet	38
Taulukko 4. Kuvan ideationaaliset ja interpersonaaliset funktiot	39
Taulukko 5. Ideationaalisten ihmiskuvien + muiden kuvien rikokset/onnettomuudet	43
Taulukko 6. Viiden sanomalehden kartat 1 + 1.2.-31.3.2011	46

Taulukko 7. Viiden sanomalehden kartat 2 + 1.2.-31.3.2011	47
Taulukko 8. Viiden sanomalehden kartat 3 + 1.2.-31.3.2011	48
Taulukko 9. Interpersonaalisten ihmiskuvien tyypit + määrät	57
Taulukko 10. Yhteenveto ihmiskuvien + muiden kuvien analyyseistä	60

KUVAT

Kuva 1. Itsekseen syttynyt auto Turussa. 10.2.2011/TS\Ku5	50
Kuva 2a. Kuopion Siwan ryöstäjä. 28.2.2011/SS\Ku24	53
Kuva 2b. Kuopion Siwan ryöstäjä. 28.2.2011/SS\Ku24	59
Kuva 3. Auto-onnettomuus Nurmossa. 21.2.2011/PHJL\Ku38	54

VAASAN YLIOPISTO**Filosofinen tiedekunta**

Tekijä:	Katja Jääskeläinen
Soveltavan kielitieteen Seminaari:	Onnettomuus- ja rikoskuvitukset faktapohjaisissa sanomalehdissä
	Sosiosemioottinen visuaalinen kuvatulkinta
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Oppiaine:	Viestintätieteet
Valmistumisvuosi:	2012
Työn ohjaaja:	Heli Katajamäki

TIIVISTELMÄ:

Tutkimuksessani tarkastelen suomalaisten sanomalehtien onnettomuus- ja rikosuutisten kuvitusta. Tavoitteeni on selvittää, millaisia onnettomuus- ja rikoskuvia ja karttoja käytetään faktapohjaisissa suomalaisissa sanomalehdissä. Onkin kiinnostavaa, miten onnettomuus- ja rikosuutisoinnin teksteissä ilmenevät piirteet näkyvät lehtijuttujen kuvituksessa ja millaista kuvitusta ylipäätään uutisoinnissa käytetään.

Aineistossani on mukana erilaisista tapahtumista uutisoivia juttuja viidestä eri sanomalehdestä. Aineistoina on 64 Helsingin Sanomissa, 52 Aamulehdessä, 39 Turun Sanomissa, 53 Savon Sanomissa ja 46 Pohjalaisessa helmi- ja maaliskuussa 2011 ilmestynyttä erilaista onnettomuus- ja rikoskuvaa kuvateksteineen tai lehtijutun pääotsikoineen sekä niitä käsittelevät kartat.

Kuva-analyysi pohjautuu englantilaisen semiotiikko Gunther Kressin ja englantilaisen kielitieteilijä Theo van Leeuwenin kehittämään sosiosemioottiseen visuaaliseen teoriaan. Perehdyn erityisesti ideationaaliseen ja interpersonaaliseen funktioon. Kuvatekstin tai lehtijutun pääotsikon avulla pystyy paremmin hahmottamaan kuvan ja kartan idean.

Kuvat tyypittelin kuvien ja kuvatekstien tai lehtijutun pääotsikoiden perusteella suuruusluokiltaan seuraaviin aiheisiin: Virkavelvollisuusrikossyytteitä (34), tulipaloja (30) ja karttoja (5), auto-onnettomuuksia (18) ja karttoja (7), ryöstöjä (17) ja karttoja (3), lahjussyytteitä (11), erityyppisiä kattoromahduksia (10) ja WinCapitan oikeudenkäynti (8). Ideationaalisesta funktiosta löytyi kuvatekstin avulla kuvan aktioproessin aktiivinen toimija ja passiivinen kohde, olosuhteet, puheprosessi ja reaktioproessi eli ihmisen katseen suunta. Interpersonaalista funktiosta löytyi ihmiskuvien katseiden suunta ja ilmeet, vertikaalinen ja horisontaalinen kuvakulma eli ulkopuolisuuden ja läheisyyden näkökulmat, ihmiskuvan perspektiivi ja kuvan koko.

AVAINSANAT: Sosiosemioottinen visuaalinen teoria, kuva-analyysi, onnettomuus-uutisointi, rikosuutisointi, sanomalehdet

1 JOHDANTO

2000-luvulla monet suomalaiset seuraavat visuaalista tiedotusvälineistöä. Tavallisten suomalaisten elämään kuuluu hyvin pitkälti television, Internetin ja muiden sähköisten välineiden seuraaminen. (Tilastokeskus-Joukkoviestintämarkkinat 2010) Moni suomalainen haluaa silti edelleen lukea paperisanomalehteä, josta he seuraavat päivän uutistapahtumia (Sanomalehtien liitto 2010). Ihmiset haluavat rauhassa lukea sanomalehtensä, joka tulvii myös digitaalisesti tehtyjä kuvia ja karttoja. Kuvien määrän valtavaan kasvuun on vaikuttanut digitaalisen valokuvan keksintö 1990-luvulla. Kuvien merkitys kasvaa kuvaperustaisessa yhteiskunnassa tavalla, jota voi verrata ihmisten väliseen suulliseen ja sanalliseen kanssakäymiseen. Tämän vuoksi kuvat näyttävät olevan voimakas viestinnän väline suomalaisessa yhteiskunnassamme. (Pienimäki 2007: 48)

Kuvan sanotaankin kertovan enemmän kuin tuhat sanaa (Järvi 2005: 16). Kuva näyttää herättävän voimakkaan mielenkiinnon sanomalehden lukijoissa. Onkin oletettavaa, että suomalaiset huomioivat enemmän kuvia kuin varsinaista leipätekstiä sanomalehdissä. Tällöin uutinen tulee konkreettisemmaksi sanomalehden lukijalle. (Sanomalehtien liitto 2010) Tämän vuoksi kuva ja kartta luovat pohjaa varsinaiseen lehtijuttuun (Kress & van Leeuwen 1996: 159-161). Kuvia käytetään monentyyppisessä uutisoinnissa. Myös onnettomuus- ja rikosuutisissa käytetään kuvitusta. Vaikkakin lienee selvää, kaikenlaisia onnettomuuksiin tai rikoksiin liittyviä seikkoja ei tuoda esille kuvin. Esimerkiksi liian raakojen tai ihmisiä tunnistettavasti esittävien kuvien julkaisemisessa lienee rajoituksia. Silti jäljelle jää monenlaisia mahdollisuuksia kuvittaa uutisjuttuja. Myös kuvien ja karttojen avulla ikävät uutiset, kuten onnettomuudet ja rikokset, tulevat lähemmäksi sanomalehden lukijaa. Onnettomuudet ja rikokset eivät ole uusi ilmiö mediassa. Äkilliset ja dramaattiset tapahtumat ovat tyyppisiä uutisaiheita, mutta niiden käsittely mediassa on muuttunut, koska toimituksen tahti on nykyään tullut nopeatempoisemmaksi. (Hannula 2005) 2000-luvulla sanomalehtien kuvitus muokkautuu nopeasti digitaalisessa kuvankäsittelyssä. Sanomalehtien rikosjournalismi

kuvineen tuntuu herättävän usein ihmisten mielenkiinnon, ja tämän vuoksi se näyttää myyvän hyvin. Rikosjournalismiin erikoistuneet toimittajat eivät tyydy tänä päivänä vain kuvailemaan tapahtumia, vaan he pyrkivät syventymään laajasti erilaisiin ilmiöihin. Nykyään rikoksen uutisoinnissa korostetaan uhrin persoonallisuutta, jotta uutinen tulisi lähemmäksi sanomalehden lukijaa. Samalla tuodaan esille uhrin lähipiirin ja mahdollisesti kansalaisten heränneitä tuntemuksia, koska niillä pyritään saamaan lukijoiden myötätunto tapahtuman uhrille. Rikoksen tekijä tai epäilty taas kuvataan niukemmin. (Tiilikka 2008: 182-183) Samalla tavoin näytetään suhtautuvan onnettomuuteen. Uhrin kokemalla onnettomuustilanteella ja olosuhteella näyttää olevan merkitystä, koska siinä on tärkeää kuvata uhriin ja suruun liittyviä tunteita ja ajatuksia. (Koljonen & Kunelius 2005: 55) Onkin kiinnostavaa, miten onnettomuus- ja rikosuutisoinnin teksteissä ilmenevät piirteet näkyvät lehtijuttujen kuvituksessa ja millaista kuvitusta ylipäättään uutisoinnissa käytetään.

1.1 Tavoite

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, millaisia kotimaisia onnettomuus- ja rikoskuvia ja karttoja käytetään sanomalehtien onnettomuus- ja rikosuutisissa. Tutkimuksen tavoitetta tukevat kysymykset ovat: Miten valokuvien kuvatekstit määrittelevät kuvat? Miten lehtijutun pääotsikot määrittelevät kuvat, jos kuvateksti ei kerro kaikkea kuvasta tai kuvateksti puuttuu kuvan yhteydestä? Millaisiksi kuvatekstit ja lehtijutun pääotsikot kuvat määrittelevät? Millaisia uutisissa käytetyt kuvat ja kartat ovat? Kuvan tulkinnan apuna käytän kuvatekstejä ja lehtijutun pääotsikkoa.

Rikos- ja onnettomuuskuvia on tutkittu erilaisten kuva-analyysiteorioiden pohjalta, esimerkiksi Roland Barthesin merkityksellistämisen kaksitasoista järjestelmää (denotaatio, konnotaatio, myytit) on käytetty negatiivisten uutiskuvien hahmottamisessa sensaatiopohjaisissa lehdissä. Myös Gunther Kressin ja Theo van Leeuwenin sosiosemioottista visuaalista teoriaa on käytetty pohjana erilaisissa kuvia analysoivissa

tutkielmissa. Kyseistä teoriaa on esimerkiksi käytetty sensaatiopohjaisten lehtien kuva-analyyseissä, kuten 7 päivää -lehden kuvissa (ks. 1.4 Aikaisempaa tutkimusta) ja osittain Ilta-Sanomien ja Iltalehden kuvissa. Näihin lehtiin liittyvät kuva-aineistot ovat olleet yleensä viihdyttäviä kuvia tai sotakuvia ympäri maailman. Siksi on mielenkiintoista vastapainoksi tutkia faktapohjaisia kotimaisia sanomalehtiä ja etsiä niistä onnettomuus- ja rikoskuvituksia. En varsinaisesti vertaa fakta- ja sensaatiopohjaisia lehtiä toisiinsa, vaan pyrin löytämään vastaukset siihen, miten faktapohjaiset kotimaiset sanomalehdet kuvaavat rikoksia ja onnettomuuksia sosiosemiotittisen visuaalisen teorian näkökulmasta.

Tavoitteisiini pyrin saamaan vastaukset käyttäen erilaisten onnettomuus- ja rikoskuvitusten määrittelyssä apuna siis Gunther Kressin ja Theo van Leeuwenin sosiosemiotittista visuaalista teoriaa. Pyrin hahmottamaan kyseisen teorian pohjalta esimerkiksi kuvan olosuhteita, kuvauskokoa, katsojan näkökulmaa kuvasta, kuka tai ketkä ovat aktiivisia kuvassa tai passiivisia kohteita ja onko kuvattu henkilö kontaktissa kameraan. Muun muassa tällaisten lähestymistapojen avulla pyrin saamaan vastauksen rikos- ja onnettomuuskuviin määrittelyyn. Karttojen analysoinnissa käytän apuna myös Outi Järven väitöskirjaa ”Informatiivinen graafi premillä. Johdatusta sanomalehtigrafiikan kielioppiin” (2006), joka yhdessä Kressin ja van Leeuwenin teorian kanssa antaa vastaukset karttojen luokittelussa.

1.2 Aineisto

Aineistonani on 210 kuvaa ja 44 karttapiirrosta, jotka ovat ilmestyneet 1.2.-31.3.2011 eri sanomalehtien rikos- ja onnettomuus uutisissa. Rikoksista ja onnettomuuksista kertovista artikkeleista valitsen viiden sanomalehden: Helsingin Sanomien, Aamulehden, Turun Sanomien, Savon Sanomien ja Pohjalaisen artikkelit. Aineistoksi olen valinnut laajalevikkisiä lehtiä eri puolelta Suomea. Kyseiset sanomalehdet ovat Sanomalehtien liiton tutkimusten mukaan arvostettuja ja luotettavia tiedonlähteitä

onnettomuustilanteissa, ja ne myös perustavat tietonsa faktoihin eivätkä liialliseen spekulointiin (Sanomalehtien liitto 2010). Nämä sanomalehdet antavat oman näkemyksensä onnettomuustilanteesta, koska sanomalehdet julkaistaan eri puolella Suomea. Eri sanomalehdissä sama uutiskuva voi saada erilaisen merkityksen, kun siihen lisätään toisistaan poikkeavia kuvatekstejä.

Valitsen rikos- ja onnettomuus uutisista aineistoiksi ne, joissa on lehtijutun mukana kuva tai kartta tai mahdollisesti sekä kuva että kartta. Tilastokeskuksen onnettomuustilastojen mukaan onnettomuuksia tapahtui Suomessa helmikuussa 2011 yhteensä 462 ja kuolemia oli yhteensä 21. Maaliskuussa 2011 onnettomuuksia tapahtui 456 ja kuolemia oli yhteensä 14. Heinäkuussa 2011 onnettomuuksia oli Suomessa yhteensä 917 ja kuolemia oli yhteensä 29. Suomessa tammi- ja heinäkuun aikana (2011) tapahtui onnettomuuksia yhteensä 4452 ja kuolemia oli 159. (Tilastokeskus-Onnettomuustilastot 2011) Aineiston selkeäksi rajaamiseksi valitsen vain Suomessa helmi- ja maaliskuussa 2011 tapahtuneet rikos- ja onnettomuustilanteet.

Aineistona on 64 Helsingin Sanomissa, 52 Aamulehdessä, 39 Turun Sanomissa, 53 Savon Sanomissa ja 46 Pohjalaisessa helmi- ja maaliskuussa 2011 ilmestynyttä erilaista onnettomuus- ja rikoskuva kuvateksteineen tai lehtijutun pääotsikoineen sekä niitä käsittelevät kartat. Olen tunnistanut suomalaiset rikos- ja uutiskuvitukset kuvatekstin ja lehtijutun pääotsikon avulla (ks. 3.2 Lehtijutun pääotsikko tai kuvateksti ja kuvat). Vertaan näitä viittä sanomalehteä toisiinsa. Taulukossa 1 on kuvattuna viiden sanomalehden artikkeleiden ja kuvien aiheet. Näistä sanomalehdistä on taulukossa käytetty lyhenteitä: Helsingin Sanomat on lyhennetty HS, Aamulehti on lyhennetty AL, Turun Sanomat on lyhennetty TS, Savon Sanomat on lyhennetty SS ja Pohjalainen on lyhennetty PHJL.

Taulukko 1. Sanomalehtien artikkeleiden + kuvien määrät

Rikos-/Onnettomuusaihe	Artikkeleiden lkm yht.	Kuvat yht.	Sanomalehdet + Kuvien lkm
Virkavelvollisuusrikossyyte	13	34	HS = 10, AL = 1, TS = 1, SS = 2, PHJL = 20
Tulipalo	25	30	HS = 6, AL = 8, TS = 9, SS = 3, PHJL = 4
Auto-onnettomuus	14	18	HS = 1, AL = 6, TS = 4, SS = 5, PHJL = 2
Ryöstö	10	17	AL = 2, TS = 2, SS = 13
Lahjussyyte	4	11	HS = 6, SS = 4, PHJL = 1
”Kattoromahdus”	10	10	HS = 4, TS = 2, SS = 1, PHJL = 3
Wincapitan oikeudenkäynti	5	8	HS = 3, AL = 2, SS = 3
Itsekseen syttynyt auto	5	8	AL = 1, TS = 3, SS = 3, PHJL = 1
Doping-oikeudenkäsitely	1	7	HS = 7
Ampumavälikohtaus	4	7	HS = 1, AL = 4, TS = 1, PHJL = 1
Ketjukolari	5	6	HS = 2, TS = 2, SS = 2
Murha-/Tapposyyte	5	5	HS = 1, SS = 3, PHJL = 1
Junaonnettomuus	5	5	HS = 1, AL = 3, TS = 1
Tuhopoltto	3	5	HS = 3, AL = 1, PHJL = 1
Nokkakolari	3	4	AL = 3, PHJL = 1
Ilkivaltarikos	4	4	TS = 3, PHJL = 1
Metsästysrikos	1	4	SS = 4
Väkivaltarikos	2	2	HS = 1, AL = 1
Seksuaalinen häirintä	1	2	AL = 2
Ampuma-aserikos	2	2	HS = 1, PHJL = 1
Huumausainerikokset	2	2	HS = 2
Varkaudet	2	2	SS = 1, PHJL = 1
Koulusurmat	2	2	PHJL = 2
Vakuutuspetos	1	1	HS = 1
Rahankeräysrikos	1	1	HS = 1
Ylinopeus	1	1	HS = 1
Rataonnettomuus	1	1	AL = 1
Työtapaturma	1	1	AL = 1
Rahan väärennös	1	1	TS = 1
Vesivahinko sairaalassa	1	1	TS = 1
Ihmiskaupparikos	1	1	SS = 1
Sakkovilppisyte	1	1	SS = 1

Rakennusvaaratilanne	1	1	SS = 1
Verkko-ostosten väärinkäyttö	1	1	PHJL = 1
Raiskaus	1	1	PHJL = 1
Rattijuopumus	1	1	PHJL = 1
Epäilyttävät laskut	1	1	PHJL = 1
Valvontarangaistus vangeille	1	1	PHJL = 1

Taulukossa 2 on kuvattuna viiden sanomalehden kartat lukumääräisesti. Taulukossa 2 on käytetty viidestä sanomalehdestä samoja lyhenteitä, mitkä ovat kuvattu Taulukossa 1.

Taulukko 2. Sanomalehtien artikkeleiden + karttojen lukumäärät

Rikos-/Onnettomuusaihe	Artikkeleiden lkm yht.	Kartat yht.	Sanomalehdet + Karttojen lkm
Auto-onnettomuus	6	7	AL = 2, TS = 2, SS = 2, PHJL = 1
Tulipalo	5	5	HS = 2, AL = 2, TS = 1
Ampumavälikohtaus	4	5	HS = 1, AL = 3, SS = 1
Junaonnettomuus	5	5	HS = 2, AL = 3
Ketjukolari	5	5	HS = 3, TS = 1, SS = 1
Törkeä tuhotyö	2	3	AL = 3
Ryöstö	3	3	AL = 2, SS = 1
Ulosajot	1	2	TS = 2
Ampuma-aserikos	1	1	HS = 1
Koulun kattonotkahdus	1	1	HS = 1
Koululaisten laitton uhkaus	1	1	HS = 1
Kattoromahdus	1	1	HS = 1
Valuuttakaupparikos	1	1	AL = 1
Merionnettomuus	1	1	TS = 1
Ilkivalta	1	1	TS = 1
Nokkakolari	1	1	TS = 1
Ympäristöonnettomuus	1	1	SS = 1

Taulukot 1 ja 2 kertovat artikkeleiden, kuvien ja karttojen aiheista. Olen jaotellut kartat ja kuvat eri taulukkoihin selkeyden vuoksi. Suurin osa karttojen ja kuvien uutisaiheista on yksittäisiä tapauksia, tosin samassa rikos- ja onnettomuustapahtumassa on joissakin tapauksissa kuvattu sekä kartta että kuva. Tällainen tapaus on esimerkiksi Savon

Sanomien ketjukolarin kuvaus.

Kuva-analyysiani havainnollistan muutamalla kuvalla, joiden käyttöön olen saanut luvan Turun Sanomien kuvapäällikkö Kalle Ipatilta (Itsekseen syttynyt auto Turussa), Kuopion poliisin rikoskonstaapeli Arto Tynkkyseltä (Kuopion Siwan ryöstö) ja Pohjalaisen päätoimittaja Kalle Heiskaselta (Auto-onnettomuus Nurmossa).

1.3 Tutkimusmenetelmä

Varsinaiseen kuva-analyysiin käytän englantilaisen semiotiikko Gunther Kressin ja englantilaisen kielitieteilijä Theo van Leeuwenin kehittämää sosiosemioottista visuaalista teoriaa, joka mahdollistaa kuvien sisältöjen erittelyn yksityiskohtaisesti. Kuvia tarkastelen ensinnäkin ideationaalisen funktion eli representationaalisen funktion avulla. Siinä tuon esille ihmisen katseen merkityksen kuvissa, prosesseista luokittelevan ja analyttisen lähestymistavan, olosuhteet, kuvien toiminnan suunnan sekä kuvien rajaukset ja etäisyydet. Ideationaalisen funktion olosuhteiden eli tapahtumapaikan ja aktioprosessin, missä tarkastellaan kuvan aktiivista toimijaa ja passiivista kohdetta, ja mahdollisen puheprosessin (Puhuuko kuvattu henkilö sanomalehden lukijan kanssa?) perusteella hahmotan lehtijutun pääotsikoiden ja kuvatekstien avulla kuvitukset rikoksiin ja onnettomuuksiin. Lisäksi interpersonaalisen funktion näkökulmasta tuon esille kuvien perspektiivin, katseen suunnan kuvissa ja niissä näkyvät ilmeet ja eleet. Kompositionaalinen funktio toimii tutkimuksessani kuvien taustalla realistisuuden kuvaajana. Olen jaotellut aineistoni kuvitukset henkilökuviin, joissa on kuvattuna ihmisen pää ja olkapäät, ihmiskuviin, joissa ihmiset kuvataan eri kokoisina kamerakulmasta riippuen ja muihin kuviin, missä on mukana jokin muu kuin ihminen. (Kress & van Leeuwen: 1996: 67-93, 119-127, 203-216, 163) Karttojen omien ryhmien luokittelussa taas käytän apuna Outi Järven (2006) väitöskirjaa ”Informatiivinen graafi premillä. Johdatusta sanomalehtigrafiikan kielioppiin”, jonka avulla hahmottelen kartat esimerkiksi teemakarttoihin tai reittikarttoihin. Lopuksi luokittelen kaikki kartat sekä

kaikki kuvat kuvateksteineen sanallisesti ja taulukkomuodossa.

Luokittelen kuvat siis onnettomuus- ja rikostyyppeihin sen mukaan, miten ne uutisissa luokitellaan. Kuvat ja kartat onnettomuus- ja rikostyyppeihin määrittelee useimmiten kuvateksti. Periaatteessa kuva voidaan nimetä kuvatekstin avulla rikoksiin tai onnettomuuksiin. Kuvien luokittelu onnettomuus- ja rikostyyppeihin perustuu kuvalle kuvateksteissä tai otsikoissa annettuihin sanallisiin merkityksiin eli nimeämisiin, joiden tulkinta perustuu omaan yleistietooni tai tulkinnallisissa tapauksissa esimerkiksi Onnettomuustutkintakeskuksen (2011) tai Rikosoikeuden (2011) määritelmiin. Kaikissa kuvissa ei ole kuvatekstiä selkeyttämässä kuvan merkitystä. Oikeaan tulkintaan tarvitaan silloin lehtijutun pääotsikkoa, mikä havainnollistaa kuvan merkityksen.

1.4 Aikaisempaa tutkimusta

Sanomalehtien onnettomuus- ja rikoskuvituksia ei ole laajalti tutkittu Gunther Kressin ja Theo van Leeuwenin sosiosemioottisen visuaalisen teorian pohjalta, vaan enemmänkin on perehdytty esimerkiksi Roland Barthesin kuvateoriaan. Tästä syystä Kressin ja van Leeuwenin teoria onkin kiinnostava näkökulma kuva-analysointiin. Yleensä iltapäivälehtiä on käytetty onnettomuus- ja rikoskuvien aineistoina. Elina Heikkilä on väitöskirjassaan ”Kuvan ja kuvatekstin välissä. Kuvateksti uutiskuvan ja lehtijutun elementtinä” (2006) tutkinut kuvatekstin vaikutusta sanomalehtien uutiskuviin kielellisesti ja visuaalisesti. Teorian pohjana Heikkilä käyttää Michael Hallidayn kehittämää systeemis-funktionaalista kieliteoriaa. Heikkilä laajentaa teoriansa Gunther Kressin ja Theo van Leeuwenin kehittelemään sosiosemioottiseen visuaaliseen teoriaan.

Sami-Petteri Eskonen käsittelee Helsingin yliopiston pro gradu -tutkielmassaan (2009) aikakauslehti *7 päivää* yhtä aukeamaa multisemioottisena tekstinä. Hän analysoi Michael Hallidayn kehittelemän systeemis-funktionaalisen kieliteorian pohjalta *7 päivää*

-lehden aukeamaa, jossa on kuva kolumbialaisesta pop- ja rock-laulaja Shakirasta. Sami-Petteri Eskonen laajentaa teoriaansa Gunther Kressin ja Theo van Leeuwenin sosiosemiotittiseen visuaaliseen teoriaan. Eskonen on päätenyt systeemis-funktionaalisen kieliteorian pohjalta tärkeimpiin käsitteisiin, funktioihin, valintoihin ja tekstikokonaisuuteen. Yhteenvedossaan Eskonen tuo esille loppupäätelmiä analyysistaan, esimerkiksi hänen mukaan naisen kuva lehdessä muokkaa seksuaalisia viestejä. Miehen kuvaan lehdessä ei reagoida yhtä voimakkaasti.

Outi Järvi on tutkinut väitöskirjassaan ”Informatiivinen graafi premillä. Johdatusta sanomalehtigrafiikan kieliooppiin” (2006) 1840 grafiikkaesiintymää ja 1660 juttua. Teorian pohjana Järvi on käyttänyt sisällönanalyysia ja kehittelemäänsä sanomalehtigrafiikan merkitysrakenteiden analyysia. Outi Järvi nimesi erityyppisiä sanomalehtigrafiikoita tutkimuksensa pohjalta, esimerkiksi karttojen rakenne-, tilastojen rakenne-, tilastografiikan rakenne-, taulukoiden rakenne- ja kuvioiden rakenneteemoja.

Omassa tutkielmassani perehdyn Elina Heikkilän tavoin sanomalehtien kuvitukseen. Heikkilä perehtyy esimerkiksi sotakuviin tarkastellen niitä ideationaalisen, interpersonaalisen ja tekstuaalisen funktioiden valossa verraten niitä kuvateksteihin. Oman tutkimukseni kuvitukset rajaon rikos- ja onnettomuuskuviin. Kuvatekstin ohella analysoin myös lehtijutun pääotsikoilla kuvia. Karttojen määrittelyn ja luokittelun suurena apuna on ollut Järven väitöskirja, joka selkeyttää esimerkiksi teemakartan ja reittikartan erot.

2 SANOMALEHDEDET JA UUTISOINTI

Hemánus (1989) kuvaili 1990-luvun journalismin olevan osa joukkotiedotusta, jonka pohjana vaikutti ajankohtainen, faktapohjainen joukkotiedotussanomien tuottaminen (Hemánus 1989: 21). Journalismin ensimmäisenä tehtävänä oli tällöin totuudenmukaisuus ja olennainen tiedonvälitys, jota pidettiin demokratian ja sen kehityksen yhtenä edellytyksenä. Toisena journalismin tehtävänä oli yhteiskunnan kriittinen tarkkailu ja yhteiskunnallisen vallankäytön valvonta. Kolmantena journalismin tehtävänä voitiin nähdä sananvapauden ja julkisen keskustelun edistämisen. (Hemánus 1990: 30)

Tämä kehitys näkyy myös 2000-luvun uutisjournalismissa, jossa tuodaan esille 1990-luvun ihanteen tapaan uutisoinnin luotettavuus, totuudenmukaisuus ja neutraalisuus, mikä näkyy toimittajan työssä puolueettomuuden ja kantaaottamattomuuden ihanteena. Uutisjournalismin tunnuspiirteisiin kuuluu sen tekniikan nopeus, jonka avulla televisio ja radio toimivat reaaliaikaisesti. Sanomalehdistö pyrkii lähelle samaa tavoitetta. Nämä kaikki luovat pohjaa journalismin ihanteelle, mutta uutisjournalismin työprosessit luovat uusia tilanteita uutisten tulkinnassa ja tavassa esittää ne. (Hemánus 1990: 94-95, 103)

2000-luvulla uutisointi on tyypillisesti uutta, yllättävää, koska siinä kerrotaan merkittävä tieto äskettäin tapahtuneesta ja kiinnostavasta asiasta. Uutinen voi kertoa tulevan lehtijutun tärkeimmät asiat etukäteen. Uutinen on juttutyypeistä vanhin ja yleisin. Uutiset voivat sisältää ennakkouutisia, tapahtumauutisia, jälkiuutisia, varsinaisen uutisen eli mitä on tapahtunut ja taustajutun eli mitä on tapahtunut tai tapahtuu seuraavaksi. (Kuutti 2006: 242) Uutisten tulee kertoa myös tapahtuman tekijät, tapahtumapaikan, tapahtuma-ajan ja uutistilanteen kausaalisen suhteen, jotta sanomalehden lukija tietää tosiasiat siitä, mistä toimittaja kirjoittaa lehtijutussaan. Tämä on uutisoinnin toteuttamisen ihanne, ja varsinkin sanomalehden toimitus pyrkinee siihen päivittäin. (Hemánus 1990: 105)

2.1 Sanomalehtien taustoja

Sanomalehden lukija haluaa tietää, mihin hänen lukemansa uutisen tieto liittyy, ketä se koskee, mihin se vaikuttaa ja miksi kyseisestä lehtijutusta pitäisi kiinnostua, koska kaikki uutiset eivät ole välttämättä kiinnostavia. Sanomalehden lukijaa kiinnostaa usein uutisen ristiriitaisuus; kenen etu on kyseessä tai kenen taloudellinen tai poliittinen valta on mahdollisesti vaarassa. Kiinnostavan uutisen tulee tapahtua lähellä sanomalehden lukijan elämää, jotta se vaikuttaisi mielenkiintoiselta. (Rentola 2010: 102)

Uutisointiin vaikuttaa se, minkä tyyppisessä lehdessä se julkaistaan tai millä alueella lehti ilmestyy. Kuvaan luvussa 2.1.1 Sensaatio- ja faktapohjaisia lehtiä, sillä niiden erot voivat auttaa selittämään uutisointiä ja niissä käytettyä kuvitusta. Sen jälkeen kuvaan luvussa 2.2.2 Sanomalehtien alueellista rakennetta, sillä myös aineistoni uutiskuvat ovat eri alueen lehdissä julkaistuja. Tämän jälkeen taustoitan kuvituksen historiaa sanomalehdissä.

2.1.1 Sensaatio- ja faktapohjaiset lehdet

Journalismin tärkein yhteiskunnallinen tehtävä on sen rooli demokratian ylläpitäjänä ja kehittäjänä. Demokratian esteenä sanomalehdistössä on journalismin viihteellistyminen, julkkiskulttuuri ja vakavan journalismin väheneminen. Yksi merkki tästä muutoksesta on esimerkiksi Iso-Britanniassa laatulehtien ja iltapäivälehtien erojen kaventuminen. Suomen sanomalehdistössä näkyvät vielä luottamus vanhoihin ja hyväksi koettuihin muotoihin. (Väliaverronen 2009: 24-26)

Toisaalta Heikki Kuutti (1995: 51-56) väittää ihmisten haluavan tuoda itsestään julkisuuteen vain myönteisiä puolia ja kätkevän kielteiset uutiset. Tällöin lehtien

toimituksiin vaikuttavat ulkopuolisten ihmisten antamat tiedot. Esimerkiksi poliittiset henkilöt haluavat salata negatiiviset uutiset sen vuoksi, ettei jokin taho saa selville ja paljasta heidän henkilökohtaisia asioitaan julkisesti. Kyseessä on lehdistön sensaationhakuinen tirkistelyjournalismi, jossa tuodaan esille julkisten yksityiselämä. (Kuutti 1995: 51-56)

Tavalliset kansalaiset Suomessa puolestaan nousevat uutisiksi yleensä lähinnä vain kuollessaan tai tehdessään tarpeeksi merkittävän rikoksen. Esimerkiksi negatiiviset tapahtumat vaikuttavat nopeammin siihen, miten ihmiset reagoivat uutisen luomaan sanomaan. Utiskynnystä eivät yleensä ylitä tavallisten suomalaisten sanat, vaan sen saa aikaan poikkeava käyttäytyminen, esimerkiksi rikosten tekeminen. Ihmisen yhteiskunnallinen asema vaikuttaa siihen, kuinka helposti hänestä julkaistaan lehtijuttu, olivatpa hänen tekonsa poikkeavia tai ei. Yhteiskunnallinen hierarkia vaikuttaa tuntuvasti uutisoinnissa. (Kunelius 1998: 172)

Vastaavasti sensaatiohakuisen lehdistön vastakohta on faktualismi eli faktapohjaisuus, ja siihen vaikuttavat tosiasioden painotus ja todenperäisyys (Kuutti 2006: 40). Faktualismissa vaikuttavat myös hyvin voimakkaasti journalismin sääntöjen noudattaminen ja ammatillinen ihannoiti. Tämän uutisoinnin pohjana vaikuttaa pyrkimys myös olla rehellinen ja puolueeton ja siinä pyritään neutraalisuuteen. Faktualismissa pyritään myös välttämään ennakkoasenteita. Valitettavasti faktat eivät ole vapaita journalismin ideologian näkökulmasta, koska lehdistöä tarkastellaan kriittisesti siitä, noudattavatko he journalistisia sääntöjä oikein. (Oxford Reference Online Premium 2011)

Pertti Hemánuksen (1989: 79-80) mukaan nykyinen lehdistö Suomessa on osa kaupallistunutta journalismia. Tämä näkyy tirkistelyjournalismissa elämyksellisyyden korostamisessa, koska se näyttää myyvän paremmin. Tämän vuoksi faktapohjainen lehti ei välttämättä kiinnosta sanomalehden lukijoita tarpeeksi. Nämä faktapohjaiset lehdet on jaettu selkeästi laatulehtiin ja sensaatiopohjaiset lehdet on jaettu vastaavasti

massalehtiin eli keltaisiin lehtiin. Laatulehtiä ovat esimerkiksi päivälehdet ja aamuisin ilmestyvät maakuntalehdet. Laatulehdiksi voidaan luokitella Suomessa ilmestyvät Helsingin Sanomat, Aamulehti, Turun Sanomat, Savon Sanomat ja Pohjalainen. Massalehtiä ovat esimerkiksi Suomessa ilmestyvät Iltalehti ja Ilta-Sanomat. Lisäksi suomalaiset iltapäivälehdet, esimerkiksi Iltalehti ja Ilta-Sanomat, ovat varsin asiallista luettavaa muutamine ylilyönteineen, jos niitä verrataan esimerkiksi Ison-Britannian lehtien tyyliin. Tosin Suomen tirkistelyjournalismissa lehtijuttujen todenperäisyyden tarkastamisessa ei olla enää turhan tarkkoja, pääasia näyttää olevan siinä, että sen päivän irtonumero saatiin myytyä lehden lukijoille. (Karvonen 2011)

Vastaavasti laatulehdet panostavat tosiasioihin, koska Suomessa jo 1500-luvulta lähtien uutiskirjeet oli tehty talousasioita koskien. Laatulehdet on monesti kohdistettu yhteiskunnallista asioista kiinnostuneille vanhemmille lukijoille. He omaksuvat yleensä ulkopuolisen tarkkailijan aseman seuratessaan lehdistä maailman tapahtumia. Tämän ulkopuolisuuden ihanteen pyrkivät myös toimittajat saavuttamaan työssään laatulehdistössä. (Karvonen 2011)

2.1.2 Sanomalehtien alueellinen rakenne

Suomen lehdistössä vaikuttaa voimakkaasti vahva aluelehdistö. Kunkin maakunnan pääkaupungissa ilmestyvä lehti on muodostunut niin sanotuksi ykköslehdeksi alueellaan (Karvonen 2011). Suomalaiset valtakunnalliset sanomalehdet, jotka ilmestyvät 4-7 kertaa viikossa, voidaan kansainvälisen käytännön perusteella luokitella päivälehdiksi. Toiset suomalaiset sanomalehdet, jotka ilmestyvät 1-3 kertaa viikossa, luokitellaan harvemmin ilmestyviksi sanomalehdiksi. Muita sanomalehtiä ovat aluelehdet, jotka ilmestyvät maakunnissa pienemmillä talousalueilla ja maakuntia pienemmissä kaupungeissa. On myös olemassa paikallislehtiä, jotka käsittelevät vain yhden tai muutaman kunnan asioita ja ne ovat yleensä sitoutumattomia lehtiä. Ne ilmestyvät muutaman kerran viikossa. Lisäksi on olemassa ilmaissanomalehtiä, jotka ilmestyvät 1-

2 kertaa viikossa. (Jyrkiäinen & Savisaari 1994: 54-56)

Helsingin seudulla ilmestyneet päivälehdet voidaan luokitella Suomen valtakunnallisiksi sanomalehdiksi vaikutusalueen ja sisällön perusteella (Emt. 56). Tärkein pääkaupunkiseudun sanomalehti on Helsingin Sanomat, joka perustettiin ensin Päivälehti -nimellä vuonna 1889. Helsingin Sanomiksi sanomalehti muuttui vuonna 1904. (Sanoma Oyj 2011) Se nähdään Suomessa yhtenä tärkeimpänä tiedonlähteenä ja Helsingin Sanomien (Helsingin Sanomat 2010) internetsivujen mukaan se on myös Suomen valtion suurin tilattava sanomalehti. Helsingin Sanomat toimii Ilta-Sanomien taustajulkaisijana, vaikuttaen samalla Suomen suurimmassa mediakonsernissa, Sanoma Oyj:ssa (Karvonen 2011). Se julkaisee 280 aikakauslehteä kaikenikäisille lukijoille. Sanoma Oyj julkaisee myös maakuntalehtiä, Etelä-Saimaata Lappeenrannassa, Kymen Sanomia Kotkassa ja Kouvolan Sanomia Kouvolaissa. Konserniin kuuluvalla Nelonen Medialla on 6 televisiokanavaa, joista merkittävin Suomessa on Nelonen. (Sanoma Oyj 2011)

Muita valtakunnallisia sanomalehtiä ovat erikoissanomalehdet ja poliittiset sanomalehdet, jotka ovat jonkin puolueen äänenkannattajia. Suomessa julkaistut erikoissanomalehdet ovat esimerkiksi nimeltään Hevosurheilu, Tekniikka & Talous ja Kauppalehti. Myös iltapäivälehdet kuten Iltalehti ja Ilta-Sanomat ovat erikoissanomalehtiä. (Jyrkiäinen & Savisaari 1994: 56) Iltalehden taustajulkaisijana toimii muun muassa Aamulehti, joka on osa Suomen toiseksi suurinta mediakonsernia, Alma Mediaa. Se on sanomalehtiin ja verkkopalveluihin keskittyvä mediakonserni. Alma Media julkaisee yli 30 lehteä, sillä on verkko- ja mobiilipalveluja; Alma Media harjoittaa myös paino-, jakelu- ja kustannustoimintaa ja talousinformaatiota. Tunnetuimmat Alma Median lehdet ovat siis Aamulehti, Iltalehti ja Kauppalehti. (Alma Media) Lisäksi Suomessa julkaistuja poliittisia sanomalehtiä ovat esimerkiksi Keskustan Suomenmaa ja Vihreän liiton Vihreä Lanka (Jyrkiäinen & Savisaari 1994: 56).

Suomen maakuntalehtiä ovat siis maakunnissa ilmestyvät suurimmat sanomalehdet. Näitä sanomalehtiä ovat esimerkiksi Aamulehti, Savon Sanomat ja Turun Sanomat. Näitä suurimpia maakuntalehtiä voi nimittää valtakunnanosalehdiksi, ja ne ilmestyvät yleensä seitsemänä päivänä viikossa. (Jyrkiäinen & Savisaari 1994: 56) Aamulehti on Pirkanmaan suurin maakuntalehti, jota on julkaistu vuodesta 1881 lähtien (Kustannus Oy Aamulehti 2011), kun taas Savon Sanomat, joka perustettiin vuonna 1907, on Pohjois-Savon ja Etelä-Savon suurin maakuntalehti (Savon Sanomat Oy 2011). Turun Sanomat on suurin vaikuttava maakuntalehti Varsinais-Suomessa, ja se perustettiin vuonna 1904 (Turun Sanomat -TS Yhtymä Oy 2011). Etelä- ja Keski-Pohjanmaan pienempi maakuntalehti on Pohjalainen, joka perustettiin ensin Vaasa -nimellä vuonna 1903 ja Pohjalainen -nimen lehti sai vuodesta 1984. Se ilmestyy seitsemänä päivänä viikossa Pohjanmaan maakunnassa ja Etelä- ja Keski-Pohjanmaan taajamissa. (Ilkka-Yhtymä Oyj- Maakuntalehdet 2011)

Suomalaiset sanomalehdet ovat tehneet 2000-luvulla hyvää taloudellista tulosta, vaikka nekin kamppailevat laman myötä vähenevien ilmoitustulojen ja laskevien levikkien kanssa. Mediamainonnassa oli vuonna 2007 sanomalehtien osuus edelleen 50 prosenttia, siksi sanomalehtien julkaiseminen on kannattanut 2000-luvulla taloudellisesti hyvin. Sanomalehtien tekemisen kuluihin vaikuttaa paino- ja jakelukulut, tämän vuoksi toimittajat voivat miettiä, kuinka kauan lukijoita kiinnostaa painettu sanomalehti. Kuitenkin löytyy joukko sanomalehden lukijoita, joita kiinnostaa tietää päivän tapahtumat juuri paperisanomalehdestä. Esimerkiksi 66 prosenttia lukijoista luottavat Helsingin Sanomien painettuun versioon. (Väliaverron 2009: 16-19)

2.1.3 Sanomalehtien kuvituksen historia

Suomessa kuvitus, eli piirrosten, karttojen ja kuvien kuvittaminen ja painatus, esiintyi lyhyen ajan 1800-luvun puolivälissä. Lehtikuvitusta oli 1800-luvun lopulla runsaammin sanomalehdissä kuin aikakauslehdissä, esimerkiksi tunnetuin kuvalehti,

Kyläkirjaston Kuvalehti, ilmestyi vuonna 1877. Ensimmäisenä kuvia julkaistiin ilmoituksissa 1800-luvun alkupuoliskolla; myöhemmin, 1800-luvun loppupuolella, julkaistiin toimituksellisia kuvituksia. Kuvat oli taitettu kahdelle palstalle, leveämmät lehtikuvat olivat poikkeuksellisia. Kuvat saattoivat olla sanomalehden sivujen yläreunassa tai lehtijutun keskellä. Yleensä kuvat sijoitettiin toisen sivun yläreunaan. (Mervola 1995: 163-169)

Suomalaisissa sanomalehdissä kuvitus oli harvinaista 1900-luvun alussa. Vuosisadan alussa sanomalehtien kuvitusta pidettiin kilpailukeinona. Esimerkiksi Helsingin Sanomat mainosti vuonna 1910 itseään olevansa ainoa sanomalehti, joka on säännöllisesti sisältänyt päivän tapahtumista ja ihmisistä kuvia. Suomalaisessa sanomalehdistössä kuvat yleistyivät 1910-luvun alkupuolella. Esimerkiksi Turun Sanomat mainosti julkaisevansa runsaasti ulkomaisia kuvia ja alkuperäisiä piirroksia. (Mervola 1995: 166-167)

Vuosina 1910 – 1915 kuvien käyttö lisääntyi sanomalehdissä, mutta Ensimmäisen maailmansodan pitkittyminen vaikutti kuvitukseen. Esimerkiksi Helsingin Sanomilta loppui painoväri, joten Helsingin Sanomien toimitus julkaisi piirroksia usein sodan aikana. Tämä tilanne pysyi ennallaan Suomessa 1920-luvun alkupuolelle saakka. Sanomalehtien kuvituksen kehittyessä Uusi Suomi otti käyttöön marraskuussa 1952 uuden rotaatiokoneen, joka mahdollisti värikuvien julkaisemisen sanomalehdissä. 1940- tai 1950-luvuilla ei muissa lehdissä julkaistu värivalokuvia tai -piirroksia. (Mervola 1995: 167, 268-269)

Sanomalehdet Suomessa kiinnostuivat valokuvista Toisen maailmansodan jälkeen. Monet sanomalehdet, kuten esimerkiksi Helsingin Sanomat, Vasabladet, Savon Sanomat ja Kainuun Sanomat, palkkasivat Suomessa 1950-luvun alussa ensimmäisen valokuvaajansa. Lähes jokaisessa sanomalehdessä 1960-luvun puolivälissä oli vakituinen valokuvaaja ja toimituksilla oli oma kuvalaattakone. (Mervola 1995: 265)

Suomalaisissa sanomalehdissä lisättiin tietoisesti kuvia palstoille, kun televisio, aikakauslehdet ja sanomalehdet kilpailivat suomalaisten suosiosta 1960-luvulla. Helsingin Sanomissa pyrittiin tietoisesti kuvien avulla vuonna 1966 muuttamaan kyseinen sanomalehti kuvallisemmaksi ja aikakauslehtimäisemmäksi. (Mervola 1995: 278)

Karttojen ja kaaviokuvien käyttö lisääntyi hitaasti sanomalehdissä 1970-luvulla. Helsingin Sanomissa grafiikka kaksinkertaistui muihin sanomalehtiin verrattuna vuonna 1975. Helsingin Sanomilla oli 1960-luvulta lähtien useita omia grafiikan piirtäjiä, ja toimitus pyrki muokkaamaan Helsingin Sanomat helppolukuisemmaksi. Uutisgrafiikka, eli sanomalehden pohjapiirros, johon oli merkitty tapahtumien kulku sanomalehdissä, tuli suomalaisten sanomalehtien käyttöön laajemmassa mitassa vasta 1980-luvulla. Vuonna 1984 Apple Macintosh -tietokoneohjelmalla sanomalehdissä pystyttiin muokkaamaan graafisia esityksiä. (Mervola 1995: 311-313)

Runsas värien käyttö kiinnosti sanomalehtiä ja tutkijoita 1970- ja 1980-luvuilla. Amerikkalaisten tutkimusten (Mervola 1995: 321) mukaan sanomalehden lukijat pitävät värigrafiikasta ja värivalokuvista. 1990-luvun alussa suomalaisten sanomalehtien sivuilla alkoikin näkyä nelivärisyys. Grafiikassa käytettiin runsaasti värejä, ja värikuvat yleistyvät sanomalehtien sivuilla. Syyskuun 1. päivänä 1994 Aamulehti esitteli uuden, nelivärisen ulkoasunsa. Aamulehti oli ensimmäinen täysnelivärinen lehti runsaine värinkäyttöineen, vaikka osa sen valokuvista oli teknisten alkuongelmien takia mustavalkoisia. (Emt. 322)

Valokuvalla on suuri merkitys 2000-luvun sanomalehtien julkaisussa. Toisin sanoen valokuva on syrjäyttänyt suuresti painokuvituksen käyttöä sanomalehdissä sen faktojen esittämisen vuoksi. ”Valokuva ei valehtelee” ei pidä paikkansa 2000-luvulla, koska valokuvia pystytään muokkaamaan digitaalisesti halutunlaiseksi. Sanomalehtien liitteissä näkyy vielä 2000-luvulla vanhan tavan mukaista kuvitusta, esimerkiksi kaavapiirroksia. (Posti 2008)

Digitaaliset kuvamanipulaatiot murentavat lukijoiden luottamusta sanomalehtien kuviin. Kuvien luottamukseen vaikuttavat neljä kuvatulunkintaa, se miten kuva otetaan tietyllä tavalla vastaan. Esimerkiksi jokapäiväisessä elämässä ihmisillä on hiljainen luottamus ilmestyneisiin kuvatulviin, koska heidän mielestään kuvaan liittyvän luottamuksen menettämisen riski on lähes olematon. Sanomalehden kuvatulvan arvioivaan luottamukseen puolestaan liittyy tietoinen riskinotto, tosin siinä hyväksytään kuvat pienellä varauksella. Kontekstualisoivassa luottamuksessa tarkastellaan erityyppisiä kuvia, vertaillaan niitä toisiinsa ja pyritään löytämään tasapaino niiden välille. Epäilevä suhtautuminen digitaalisiin kuviin vie mahdollisesti pohjan kuvan viestinnästä. Tällöin kuvassa on jotain poikkeavaa tai epäilyttävää. (Puustinen & Seppänen 2010: 140)

2.2 Uutisoinnin ominaisuuksia

Erilaiset uutiskriteerit määrittelevät toimittajien tapaa uutisoida lehtijutun, ja myös minkälaisen painon toimittajat antavat julkaistavalle uutiselle. Onnettomuusutiset ja rikosuutiset ovat yleistyneet sanomalehtien palstoilla, ja on mielenkiintoista tutkia, millaisia ovat 2000-luvun rikos- ja onnettomuuskuvat. Luvussa 2.2.1 Erilaisien uutiskriteerien esittelyn jälkeen taustoitan tapaa hahmottaa 2000-luvun onnettomuus- ja rikosuutisointia. Lopuksi hahmottelen lyhyesti kuvan merkitystä uutisessa.

2.2.1 Erilaiset uutiskriteerit

Sanomalehtien uutiskriteerit määrittelevät lehtijutun arvon. Ne ratkaisevat, ylittääkö toimituksessa käsiteltävä juttu uutiskynnyksen eli julkaistaanko lehtijuttu vai hylätäänkö se. Jos lehtijuttu hyväksytään, määritellään sille tietty palstamäärä sen mukaan, kuinka tärkeäksi se koetaan sanomalehden sivuilla. Tämän vuoksi uutisarvo ratkaisee lehtijuttujen tärkeysjärjestyksen, sillä kaikkia uutisia ei julkaista sanomalehdissä.

(Huovila 1990: 9-10)

Julkaistavien tapahtumien uutisarvoon vaikuttavat Kuneliuksen (1998: 171-172) mukaan seuraavat seikat:

- Toistuvuus: *useampi auto-onnettomuus* tapahtuu lyhyen ajan sisällä
- Voimakkuus: useita ihmisiä kuolee samanaikaisesti vs. yksi loukkaantuu
- Kulttuurinen merkittävyys: *suomalainen uhri kuolee ulkomailla*
- Odotettavuus: *vallankaappaus tietyssä maassa*
- Yllätyksellisyys: *katastrofionnettomuudet esimerkiksi Tsunami Thaimaassa 26.12.2004 tai Estonia-laivan uppoaminen Itämerellä 28.9.1994*
- Jatkuvuus: *poliittiset keskustelut eduskunnassa 'kansalaisten edessä'*
- Sanomalehden päivän valikoima
- Sanomalehden kohde kuuluu eliittiin: *esimerkiksi Suomen pääministerin seuranta*
- Henkilöitävyys: *kerrotaan ihmisten henkilökohtaisista asioista*
- Negatiivisuus: lisää uutisarvoa -> *esimerkiksi rikos- ja onnettomuuskuvaukset*

Sellaisenaan nämä uutiskriteerit ovat monisyisiä ja keskenään ristiriitaisia, koska on paljon vaikeampaa pukea sanoiksi niitä sääntöjä, joiden avulla tehdään uutiskriteerien päätökset. Niiden korostamat arvot ja normit eivät ole välttämättä selkeitä, ja siksi uutisarvojen ominaisuuksien yhdistäminen selkeyttää uutiskriteerien ymmärtämistä paremmin. (Kunelius 1998: 171-172)

Vaikka ihmiset ovat erilaisia elämäntavoiltaan, toimittajat luottavat työssään lukijoiden kykyyn vastaanottaa uutiset oikein. Tällöin uutisjournalismin universaalisuus ylittää nämä erot. Toisaalta toimittajilla ei ole varmaa ja luotettavaa tietoa sanomalehtien lukijoiden reaktioista, joten siksi toimittajille riittävät journalismin uutiskriteerit. (Heikki Heikkilä 2001: 129)

2.2.2 Onnettomuus uutisoinnin näkökulmia

Onnettomuuden voi luokitella turmaksi, tapaturmaksi, vaurioksi, vahingoksi tai katastrofiksi (MOT- Sanakirja. Kielitoimiston Sanakirja 2.0.). Onnettomuustilanteessa voi esimerkiksi tapahtua mahdollinen katastrofitilanne. Yleensä sen aiheuttaa ihmisen huolimaton käyttäytyminen, esimerkiksi kun ihminen ajaa autoa tai voi tapahtua väistämätön ongelmatilanne, jolle ihmiset eivät välttämättä voi mitään. Tällöin ihmiset eivät ole ehkä tarpeeksi varautuneet onnettomuuksiin. Näitä onnettomuustilanteita toimittajat pyrkivät kuvaamaan onnettomuus uutisoinnissa tasapuolisesti ja myös objektiivisesti ottamalla huomioon eettiset säännöt. (Oxford Refence Online Premium 2011) Onnettomuus uutisoinnissa toimittaja tuo esille äskettäin tapahtuneen onnettomuustilanteen kuvauksen (MOT- Sanakirja. Kielitoimiston Sanakirja 2.0.). Onnettomuus uutisoinnissa myös usein halutaan kuvata tilanne onnettomuuden uhrin näkökulmasta, jotta uutinen tulisi lähemmäksi sanomalehden lukijaa. (Oxford Refence Online Premium 2011)

Tämän vuoksi kriisit ja onnettomuudet eivät ole uusi ilmiö mediassa. Äkilliset, dramaattiset ja traumaattiset tapahtumat ovat tyypillisiä onnettomuus uutisaiheita, mutta niiden käsittely mediassa on muuttunut. Äkillinen tapahtuma luo paineen esimerkiksi lehtien toimituksissa, koska lukijoiden saaman tiedon tulisi olla reaaliaikaista. Erilaisten faktojen, kaavioiden ja lukujen avulla luodaan objektiivinen vaikutelma onnettomuudesta, mutta samalla niiden tieto tyynnyttää lukijaa eli kaikki on ”heidän mielestään” hallinnassa. (Hannula 2005)

Uutiskynnyksen ylittäviä onnettomuuksia ei voida nähdä journalismin näkökulmasta ilman uhreja. Tällaisia uhreja ovat onnettomuustilanteen ja sen jälkeen olevat loukkaantuneet, kuolleet sekä heidän omaisensa. Toiseksi voidaan etsiä syytä siihen, kuka on onnettomuuteen syyllinen. Kolmanneksi onnettomuusjournalismi tuo esille onnettomuuden seuraukset. (Koljonen & Kunelius 2005: 39)

Toimittajien ja valokuvaajien tulee journalististen ohjeiden mukaan käyttää hienotunteisuutta lehtijulkaisuissaan, tosin julkisella paikalla on lupa selostaa ja kuvata vapaasti onnettomuustapahtumia (Suomen Journalistiliitto-Journalistin ohjeet 2011). Tämän hienotunteisuuden tulee näkyä onnettomuus uutisoinnissa ottamalla huomioon ihmisten kokemat traumaattiset tapahtumat ja lähestymällä sen mukaan esimerkiksi tapahtumatilanteen uhreja ja muita asianomaisia onnettomuustilanteessa. Traumaattisen tapahtuman tunnusmerkkejä ovat Saaren (2000: 22-27) mukaan onnettomuustilanteen ennustamattomuus ja kontrolloimattomuus. Tapahtuma sattuu ilman ennakkovaroitusta ja siihen ei voi itse vaikuttaa. Monilla uhreilla elämänarvot muuttuvat ratkaisevasti, koska he huomaavat, etteivät omat puolustus- ja sopeutumiskeinot enää riitä.

Lehtitoimituksen mukaan sanomalehtien lukijoilla on tarve saada onnettomuustietoja, johon lehtitoimitus pyrkii tuomaan tyydytyksen. Lehtitoimitus esimerkiksi tuo esille laajasti onnettomuustapahtuman merkitykset sanomalehtien sivuille. Taustalla vaikuttaa toimittajien tapa luoda itsestään tarinan kertojia. Toisin sanoen osa journalistin perusammattitaitoa on oman yksilöllisyyden hyödyntäminen työtehtävissä. (Koljonen & Kunelius 2005: 38, 50-51)

Onnettomuusjournalismin tyypillisimpiä perusväitteitä ovat (Koljonen & Kunelius 2005: 55):

- Journalistiset onnettomuuskirjoitukset ovat lisääntyneet huomattavasti.
- Onnettomuusjournalismi haluaa saada irti lähteistään enemmän yksityiskohtia ja seurauksia.
- Journalismi on voimakkaasti henkilöitynyt. Tämä koskee uhria, toimittajia ja onnettomuuden vastuuhenkilöitä.
- Onnettomuuden käsittelyssä on tärkeää surun ja järkytyksen kohtaaminen. Onnettomuuden käsittelyn avulla pyritään saamaan esimerkiksi sanomalehden lukijat surijoiden joukkoon mukaan.
- Toimittajat ovat tulleet tietoisiksi siitä, että ovat suuren kritiikin kohteena, siksi onnettomuuskirjoittelu sisältää toimittajien omia epäsuoria ja suoria

näkemyksiä.

Näissä onnettomuusjournalismin perusväitteissä voi nähdä journalistisen ammattitaidon kehityksen ja sen mahdollisen parantumisen. Esimerkiksi nykyinen uutistoimitus on onnettomuuksien kuvauksissa tehokkaampi, itsenäisempi ja suunnitelmallisempi kuin edeltäjänsä. (Koljonen & Kunelius 2005: 55-56)

2.2.3 Rikosuutisoinnin näkökulmia

2000-luvulla sanomalehdissä on usein julkaistu ikäviä uutisia, jotka heijastuvat myös rikosuutisointiin. Tällöin rikoksen voi ymmärtää osana sosiaalisten ja hyväksytyjen normien rikkomista. Rikokset ja niiden vaikutukset määrittelevät ihmisten käyttäytymisen yhteiskunnassa, tämän vuoksi ihmisten yhteiset lait ovat osana yhteiskunnallista järjestystä tai rangaistuskäytäntöä. Tämän voi havaita sanomalehtien rikosuutisoinnin luomasta näkökulmasta, kun toimitus kertoo monipuolisesti lehtensä palstatiloillaan rikoksista. Näitä rikostapahtumia toimittajat pyrkivät kuvaamaan työssään tasapuolisesti ja objektiivisesti ottamalla huomioon eettiset säännöt. Rikosuutisoinnin yksi yhteiskunnallinen tehtävä on tänä päivänä ehkäistä rikostulvan syntymistä yhteiskunnassa. (Oxford Refence Online Premium 2011)

Rikosjournalismin yleisempiä aihealueita (Kuutti 1995: 56) ovat rikostutkimukset, taloudelliset väärinkäytökset ja rikosten oikeudenkäsitelyt. Nämä rikosjournalismin yleisimmät aihealueet ovat usein esillä paperisanomalehdissä. Tämän vuoksi rikokset näyttävät useimmiten kiinnostavan ja koskettavan esimerkiksi sanomalehden lukijoita. Rikokset ovat yksinkertaisia ja vakavia uutisia ja ne herättävät tunteita. (Sipilä 2002: 317) Rikosuutisointi onkin yleisin palstatilan täyttävä sanomalehdissä. Rikosuutisoinnin voi luokitella yhdeksi oikeudenkäyntiuutisten tyypiksi. Rikosjournalismi herättää ihmisten mielenkiinnon, mikä näyttää heijastuvan rikosjuttujen suurehkona myyntinä. Rikosuutisointi on tullut nopeatempoisemmaksi toimituksessa. Rikosjournalismiin

erikoistuneet toimittajat eivät tyydy tänä päivänä vain kuvailemaan tapahtumia, vaan pyrkivät syventämään laajasti erilaisia ilmiöitä. Nykyään rikoksen uutisoinnissa korostetaan uhrin persoonallisuutta. Samalla tuodaan esille uhrin lähipiirin ja mahdollisesti kansalaisten heränneitä tuntemuksia. (Tiilikka 2008: 182-183) Näin ollen rikoksen uhria tulee journalististen ohjeiden mukaan varjella arkaluontoisissa tapauksissa, ellei sillä ole poikkeuksellista yhteiskunnallista merkitystä (Suomen Journalistiliitto-Journalistin ohjeet 2011). Rikoksen tekijä tai epäilty sitä vastoin kuvataan niukemmin. Teon syyksi kuvaillaan esimerkiksi mustasukkaisuutta, rahaa tai mielenhäiriötä. Samalla kerrotaan epäillyn kyseenalaisesta menneisyydestä. (Tiilikka 2008: 182-183) Esimerkiksi 2000-luvulla henkirikoksia ei ole koettu pelkästään hyökkäykseksi uhria ja oikeusjärjestelmää vastaan, vaan henkirikokset koskettavat tavallisten suomalaisten tunteita. Lehdistö antaa kasvot kuvien avulla rikoksen tekijälle ja pohtii aiempaa enemmän tekoon johtaneita syitä. (Mäkipää & Möra 2009: 218)

Journalististen ohjeiden mukaan rikollisen nimi, kuva tai jokin muu tunnistustieto voidaan julkaista, ellei se ole tuomitun asemaan tai tekoon viitattuna selvästi kohtuutonta. Tosin alaikäistä rikollista ei saa selvästi paljastaa lehtijulkaisuissa. Rikosepäilyissä tulee olla varovainen, kun toimittaja ja valokuvaaja lähestyvät ihmisiä tunnistamisvihjeissä. (Suomen Journalistiliitto-Journalistin ohjeet 2011) Rikosten todellisuuden kuvaus ei määräydy tosiseikkojen pohjalta, vaan median painotukset ja valinnat ja sanomalehtien lukijoiden omat kokemukset vaikuttavat lukijoiden vastaanotossa. Myös sanomalehtien lukijoiden vuorovaikutuksella median kanssa on suuri merkitys rikosten vastaanottamisessa. Rikosjournalismin vaikutuksesta voi ihminen uudistaa arvojaan ja lujittaa yhteiskunnallisia normeja. Ihmiset voivat pohtia moraalikäsitteisiään ja pyrkimyksiään elää yhteiskunnallisesti oikein. (Mäkipää 2004: 17, 21)

Sanomalehden kuvituksiin liittyviä keskusteluja herättävät kuvat, joissa on mahdollisia rikoksiin liittyviä tai liittymättömiä ihmisiä, asiapapereita tai ajoneuvoja. Rekisterikilvet pitää esimerkiksi sumentaa kuvankäsittelyssä, jonka perustana on yksityisyyden suoja

kansalaisille. (Mäenpää 2008: 62) Tämän vuoksi rikoksen kuvat esittävät yleensä niiden uhria tai tekijää, toiset kuvat esittävät teon rekvisiittaa, paikkoja ja yksityiskohtia. Rikostekstien parissa työskentelevien, esimerkiksi toimittajien ja kuvaajien, tehtävänä on vahvistaa kuolema ja väkivallan jäljet. Rikostekstien todellisuutta pyrkii kuvaamaan niiden kuvateksti. (Martta Heikkilä 1999: 60)

2.2.4 Kuva uutisen osana

Kuva kertoo Elina Heikkilän (2006: 53) mukaan sen, miltä tapahtumapaikalla näytti, se havainnollistaa lehtijutun aiheen ja täydentää leipätekstiä. Kuva myös identifioi lehtijutun kohteen, osoittaa lehtijutun tärkeyden, tasapainoittaa ja jäsentää taittoa. Kuvan yksi tarkoitus on vedota tunteisiin ja viestiä tiettyä maailmankuvaa. (Elina Heikkilä 2006: 53-54) Huovila, Pulkkinen ja Taipale (1998: 24) määrittelevät kuvan vaikutuksen esimerkiksi sanomalehden lukijaan:

Uutisteksti välittää faktoja, mutta kuva voi välittää tunteita sekä herättää elämyksiä, ja siksi sen vaikutus vastaanottajaan voi olla voimakas.

Kuvat jakavat mahdollisesti yksitoikkoista leipätekstiä. Siksi lehtikuvat tasapainottavat esimerkiksi sanomalehden visuaalista rakennetta. (Elina Heikkilä 2006: 55)

3 KUVA-ANALYYSIN LÄHTÖKOHTIA

Kuvan määrittelylle ei ole yleispäteviä lähtökohtia. Kuva, kehyksien sisällä oleva kangaspohja, voi olla materiaallinen esine, jolle on levitetty värejä. Kuva voi olla myös pelkkä muisto, mielikuva, uni tai hallusinaatio. Kuvat voivat olla taiteellisen työn tulosta. Kuvia ovat esimerkiksi sanoma- ja aikakauslehtien kuvitus, mainoskuvat, televisio-ohjelmat, sarjakuvat, tietokoneen graafinen käyttöliittymä ikoneineen ja symboleineen, liikennemerkkit, Internetin loputon kuvatulva ja yritysten logot. Arkipäivästä löytyy monenlaisia kuvia. Ne voivat olla tiedottavia, ohjaavia, suostuttelevia, viihdyttäviä ja varoittavia. (Järvi 2005: 16)

3.1 Erilaiset lehtien kuvatyypit

Uutiskuvalla ilmaistaan äkillistä, yllättävää uutistapahtumaa kuten esimerkiksi onnettomuutta tai rikosta. Uutiskuvaan pätevät uutiskriteerien vaikutukset. Niissä tulee näkyä uutisarvoa, joten siksi kuvien on liityttävä uutistapahtumaan. Jotta uutiskuvan henkilöllä tai tapahtumalla on uutisarvoa, kuvan pitää olla äskettäin otettu. Siinä tulee näkyä objektiivinen ja totuudenmukainen tiedonvälitys. (Mäenpää 2008: 50, 120)

Uutiskuvan rinnalle on määritelty toinen niin sanottu dokumentaarinen kuvatyyppi: *reportaasikuva*. Se on yleisesti käytössä suomalaisissa sanomalehdissä. Reportaasikuva on yksittäistä uutiskuvaa ajattomampi ja laajempi kokonaisuus. Se on myös osa kuvareportaasia. (Emt. 50)

Suomessa on harvemmin käytetty termiä *featurekuva*. Tällaisia kuvia sanomalehdissä ovat maisemakuvat, jotka kertovat säätilan muutoksesta. Muita featurekuvia ovat lasten, pariskuntien tai vanhusten kertomat kuvaukset arjesta tai henkilökuvat sanomalehtien henkilöjuttujen yhteydessä. (Mäenpää 2008: 51-52)

Kuvituskuva pohjautuu lehtijutun tapahtuman kuvauksen ideaan, eikä varsinaisesti tapahtuman tulkintaan tai sen havaintoon. Kuvituskuva esittää tapahtuman todellisuuden etäisesti. Kuvituskuvia ovat sanomalehdissä piirroksot, kartat, havainnollistavat kuvat ja taulukot. Niiden pyrkimyksenä on selittää lehtijutun tapahtumia. Samaan aikaan kuvituskuva on ei-havainnoiva ja selittävä ja toimii taustapeilinä lehtijutulle. Kuvituskuva herättää monesti sanomalehdissä keskustelua, jos se on uutisen yhteydessä arkaluontoinen tai muuten vaikeasti kuvitettava. Tällöin kuviin ei saa mukaan helpolla asianosaisia tai todellisia henkilöitä. Tällaisia aiheita ovat abstraktit aiheet tai sosiaaliset ongelmat. (Mäenpää 2008: 52, 62)

Jenni Mäenpää (2008: 50) määrittelee erilaiset kuvakriteerit/-tyypit seuraavanlaisesti:

- Uutiskuvalla tarkoitetaan kuvaa äkillisestä uutistapahtumasta.
- Reportaasikuvalla tarkoitetaan uutista laajempaa aiheen käsittelyä, jossa kuvareportaasi välittää esimerkiksi tapahtumapaikan tunnelmia.
- Featurekuvalla tarkoitetaan ajatonta ilmiö- tai henkilökuvaa.
- Kuvituskuva voi olla symbolikuvitus vaikeasti kuvattavaan aiheeseen.

Uutiskriteerit ja lehtijuttutyypit on helpompi määritellä kuin kuvakriteerit, sillä niissä ei ole selkeitä, erottavia ja tunnustettavia lajityyppejä. Kuvan määrittäminen on ajoittain vaikeaa, koska sama kuva voi eri yhteydessä toimia uutiskuvana tai kuvituskuvana. Siksi absoluuttista määritelmää kuvatyypeille ei ole. Kuvakriteereiden määrittely muotoutuu sanomalehtien julkaisuyhteyden mukaan. (Emt. 52)

3.2 Lehtijutun pääotsikko tai kuvateksti ja kuvat

Ammattitaitoisen valokuvaajan halutunlaisen todellisuuden muokkaamiseen vaikuttaa kuvan objektiivisuus, rajausta ja kuvakulman vaihtaminen. Mäenpää ja Seppänen (2007: 4-5) toteavat kuvajournalismissa liittyvässä tutkimuksessa:

Kuvatoimittajat ja graafikot rakentavat kuville konteksteja, jotka vaikuttavat niiden merkityksiin joskus enemmän kuin rajuinkaan kuvakäsittely.–Lehtikuva elää siis paradoksissa ja kenties myös paradoksista: sen myönnetään olevan aina-jo-käsitelty, mutta samalla puolustetaan sen käsittelemättömyyttä ja lahjomattomuutta.

Kaksi kuvan konteksteista ovat kuvateksti ja lehtijutun pääotsikko. Analyysissäni kuvatulkinna hahmottamisessa auttaa ratkaisevasti joko kuvateksti tai lehtijutun pääotsikko. Kuvateksti auttaa sekä luokittelemaan kuvan rikos- tai onnettomuuskuvaksi, mutta myös tarkentaa muita tekemiäni tulkintoja. Näemme kuvat ja niiden tulkinnat länsimaisen kulttuurin realistisuuden valossa. Tälle realistisuudelle on tehty tarkat kriteerit länsimaisessa kuvatulkinnaassamme eli meidän tulisi nähdä kuvat oikein ”tulkitaksemme ne oikein”. (Kress & van Leeuwen 1996: 163) Silti kuva on monesti arvoitus, ja sanallinen teksti auttaa sen tulkinnassa (Järvi 2005: 16).

Lehtikuvia ei pysty tarkastelemaan ilman lehtijutun pääotsikkoa tai kuvatekstiä. Ne ankkuroivat lehtikuvan yhdessä tai erikseen, esimerkiksi antaen tiettyjä merkityksiä ja tulkintoja lehtikuvasta. Lehtijutun pääotsikko, kuvat, kuvatestit ja ingressi muodostavat visuaalis-verbaalisen kokonaisuuden. Tällä tarkoitetaan kuvan ja sanan keskinäistä vuorovaikutusta, joka yhdistyy nähdyksi ja luettavaksi tekstiksi. Nämä kaikki yhdessä muodostavat lehtijutun pääasiat ja tärkeimmät tiedot. Kuva, kuvateksti ja lehtijutun pääotsikko täytyy luoda hyväksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi lukijalle, jotta tämä kykenee ymmärtämään lukemansa lehtijutun. (Pulkinen 2008: 161) Journalistisissa ohjeissa vielä muistutetaan, että lehtijutun pääotsikolle, ingressille ja kuvatekstille on löydyttävä sisällöstä katetta eli aineiston on vastattava lähdemateriaalia (Suomen Journalistiliitto-Journalistin ohjeet 2011).

Vastaavasti lehtijutun pääotsikon tulee kertoa heti sanomalehden lukijalle, onko lehtijuttu kiinnostava. Sen ansiosta lukija joko haluaa tai ei halua lukea uutista. Lehtijutun pääotsikon pitäisi kertoa kaikki olennainen lehtijutusta. Pääotsikko laaditaan lehtijutun alusta ja ingressistä. Lehtijutun pääotsikon tulisi olla naseva, rytmikäs ja sointuva. Lehtijutun pääotsikko herättää mahdollisesti mielenkiinnon katsoa lehtijutun

kuvitusta tarkemmin. (Suhola, Turunen & Varis 2005: 130-131)

Tavallisesti lyhyt kuvateksti lehtikuvien yhteydessä kertoo tarkemmin kuvan sisällöstä ja samalla kytkee kuvan lehtijuttuun, jonka yhteydessä se on julkaistu. Kuvatekstit ovat sanomalehtien luetuinta aineistoa, ja siksi ne monesti luetaan aikaisemmin kuin muut tekstit. Sanomalehden sivulla tunnistaa kuvatekstin sijainnin helposti. Myös typografialtaan kuvateksti erottuu muusta lehtitekstistä, sillä se on painettu kursiivilla tai puolilihavalla, tai se saattaa olla eri fonttia tai pistekokoa kuin jutun leipäteksti. Kuvateksti ei myöskään noudata leipätekstin palstajakoa, vaan on useimmiten koko kuvan levyinen. Kuvajournalistiseen prosessiin osallistuvat kuvat tulkitsevat ja ankkuroivat kuvatekstien merkityksen. Tulkinnat kohdistuvat kuviin. Kuvatekstit ohjaavat hienovaraisella viitteellä samalla lukijaa eli ne antavat mahdollisesti viitteitä kuvan oikealle tulkinnalle. Esimerkiksi pienellä sanallisella sysäyksellä saadaan visuaalinen kuva liittymään saumattomaksi osaksi juttua. (Elina Heikkilä 2006: 13, 91-92)

Sanomalehtien valokuvien kuvateksti rakentaa ymmärrettävän kertomuksen, mikä ratkaisee monta kysymystä sanomalehden lukijalle. Sanomalehtien kuvat ovat monesti epäselviä, joten niihin on helppo lisätä kuvateksti. Esimerkiksi sanomalehtien kuvista on vaikea joskus hahmotella kuvatun henkilön hymyä. Kuvatekstin avulla kuvaan voidaan ”lisätä” hymyileminen, ja kuva saa halutunlaisen vastaanoton. (Seppänen 2003: 12) Kuvaa eivät välttämättä kaikki ymmärrä samalla tavoin. Kuvatekstin avulla kuva tulee ymmärrettävämmäksi, kun se ankkuroidaan käsiteltävään lehtijuttuun. Hyvä kuvateksti antaa lisäinformaatiota lehtijuttuihin, ja ankkuroimalla kuvan tapahtumaan kuvateksti opastaa lukijaa 'lukemaan' kuvan halutulla tavalla. (Huovila 2001: 140) Näin ollen samaan lehtijutun kuvaan voi saada erilaisia näkökulmia, kun kuvateksti kehystää sen eri tavoin (Elina Heikkilä 2006: 264).

3.3 Systeemis-funktionaalinen kieliteoria visuaalisen teorian pohjana

Systeemis-funktionaalisen kielitieteen teorian kehitti englantilainen kielitieteilijä Michael Halliday. Systeemis-funktionaalisen kielitieteen teorian taustalla vaikuttaa ajatus ihmisen toiminnasta sosiaalisessa yhteisössä ja kielellisesti maailmassa. Teoria pyrkii ottamaan huomioon merkitysten rakentamiseen osallistuvat tekijät laajalti ja rakentamaan niistä yhteen sopivan mallin, jossa jokainen kielen merkitys ymmärretään vertaamalla niitä toisiinsa. Halliday pitää teoriaansa yhtenä semioottisena systeeminä, jonka hän esittää systeemis-funktionaalisen kielitieteen perusideana. Niitä ovat erilaisten puhetekojen luokittelut, kuvaukset ja niiden nimeäminen. Samalla pyritään kielisysteemin ymmärtämiseen ja selittämiseen kielen metafunktioiden kautta. Näillä metafunktioiden käsitteillä kuvataan kielen abstraktimpia tasoja teoreettisesti. (Halliday 1976: 18, 27; Luukka 2002: 89-90, 102)

Halliday (1976: 7-24) jaottelee kolme metafunktiota, ideationaalisen, interpersonaalisen ja tekstuaalisen funktion, kielisysteemin perustana. Niiden tehtävänä on ympäröivään maailmaan osallistuminen, maailman hahmottaminen ja tekstien rakentaminen. Ideationaalinen funktio liittyy tekstin sisältöön, interpersonaalinen funktio vuorovaikutukseen ja tekstuaalinen funktio liittyy siihen, miten verbaalinen tai visuaalinen kieli muotoutuu yhteensopivaksi kokonaisuudeksi, joka toimii todellisuuden ja kokemuksen muokkaajana. (Pääkkönen 2005: 102)

Ideationaalinen funktio jäsentää ihmisen kokemukset maailmasta. Ihminen hahmottaa todellisuutensa ja rakentaa sen pohjalta tulkintansa. Puhuja pystyy kuvaamaan maailmansa niin kuin itse sen kokee. Taustalla vaikuttavat ihmisen kokemukset kielen sisällön merkityksestä ja erilaisten asioiden välisten suhteiden rakentavasta loogisuudesta. (Halliday 1976: 19-21, 24; Luukka 2002: 102) Kress ja van Leeuwen (1996: 119-121) laajentavat ideationaalisen funktion representationaaliseen funktioon. Sen avulla kuvista voidaan löytää niiden olosuhteet, kuvien prosessit ja osallistujat. Nämä osallistujat näkyvät kuvien etualalla tarkemmin kuin niiden taustalla. Kuvien

katseella tuodaan esille vektorin avulla enemmän kuvien reaktioita kuin niiden toimintaa.

Interpersonaaliseen funktioon liittyvät tunteiden, asenteiden ja arviointien ilmaukset. Taustalla vaikuttavat vuorovaikutusten roolit, joita ovat kielellisen tiedon antaja, vaatija ja kysyjä, jotka laittavat kuulijan tai lukijan tiettyyn rooliin. Esimerkiksi puhuja/kuvaaja pystyy ilmaisemaan totuudellisesti sanottavansa tai kuvatun materiaalin eli hän mahdollistaa sosiaalisen yhdessäolon ja itseilmaisun. (Halliday 1976: 23-24; Luukka 2002: 102-103) Kressin ja van Leeuwenin (1996: 159-165) mukaan kuvissa pelkästään annetaan tietoja tai pyydettyjä toimintoja. Esimerkiksi maisemakuva tarjoaa tiedon siitä, miltä kyseinen maisema näyttää, ja matkaesitteessä se pyytää katsojaa tulemaan paikan päälle katsomaan sitä. Toisilla kuvilla on tarkoitus herättää ajatuksia katsojassa, joten lopullisen kuvan tulkinnan ymmärtäminen jätetään katsojan vastuulle. Kuvissa voidaan ilmaista siinä esiintyvien henkilöiden välistä vuorovaikutusta, kuvissa esiintyvän henkilön ja katsojan välistä vuorovaikutusta ja kuvia katselevien ihmisten keskinäistä vuorovaikutusta. (Kress & van Leeuwen 1996: 159-165)

Tekstuaalinen metafunktio mahdollistaa kielen koherentin eli sen yhtenäisyyden ja rakenteisen tekstin luomisen. (Halliday 1976: 23-24; Luukka 2002: 103) Tätä vastaan on sommittelu eli kompositionaalinen funktio, jolloin huomioidaan kuvan vasen ja oikea puoli, ylhäältä ja alhaalta kuvatut puolet ja mikä on kuvattu keskeltä ja mikä on kuvattu reunoilta. (Kress & van Leeuwen 1996: 181-186) Nämä kaikki metafunktiot, ideationaalinen, interpersonaalinen ja tekstuaalinen funktio, tarvitsevat toisiaan tullakseen oikein ymmärretyksi (Halliday 1976: 25; Luukka 2002: 103).

3.4 Sosiosemioottisen visuaalisen teorian ulottuvuuksia

Gunther Kress ja Theo van Leeuwen ovat hahmotelleet Hallidayn systeemifunktionaalisen kieliteorian pohjalta sosiosemioottisen visuaalisen kuvatulkinnan.

Ideationaalisessa funktiossa valokuvan olosuhteet saattavat olla epämääräisiä, esimerkiksi jos sataa voimakkaasti, voi kuvattava kohde osittain epäonnistua tai muokkaantua toisenlaiseksi kuin se alun perin suunniteltiin kuvaushetkellä. Olosuhteet kuvaavat paikkaa, jossa kuvan toiminta tapahtuu. Tämän vuoksi kuva uudelleen muokattuna esitetään sumennettuna versiona, ja tuodaan esille valmis kuva uudessa valossa sen katselijoille. Kuvan prosessit esitetään vektoreiden eli kuvaan vaikuttavien tekijöiden avulla. Ihmisen katse kuvassa on erityinen vektori. Tämän prosessin voi luokitella luokittelevaksi tai analyttiseksi. Luokittelevalla katseella tuodaan esille kuvassa esiintyvien ihmisten suhde toisiinsa. Näitä luokittelevia prosesseja ovat miellekartat, kaaviot ja kuvastot. Analyttisiä prosesseja käytetään kartoissa, koska ne esittelevät tietyn alueen tapahtuman/ympäristön osittain. Kuvien osallistajat ovat yleensä kuvassa taustalla tai etualalla, ja he näkyvät kuvassa tarkemmin kuin tausta. (Kress & van Leeuwen 1996: 67-93)

Kuvan ideationaalisen funktion toiminta on narratiivista, sillä se kattaa tapahtumia kuvaavan esityksen, ja se on myös käsitteellistä, koska se kuvaa sen tapahtumatonta (oleminen) esitystä (Pääkkönen 2005: 103). Esimerkiksi sanomalehden kartat ovat käsitteellisiä. Ne voidaan luokitella analyttisiksi tai luokitteleviksi kartoiksi.

Ideationaalisen funktion reaktioprosessissa ihmisen katseella kameraan on suuri merkitys, koska kuvan tekijä haluaa tuoda esille ihmiskuvan katselijoille tietyn merkityksen ottamastaan kuvasta. Tämä tuodaan esille sijoittelemalla henkilöt tiettyyn kohtaan kuvan muokkauksessa. Jos kuvattavan katseen merkitykseen halutaan vuorovaikutuksellisuutta, kuvattava henkilö katsoo suoraan kameraan ja samalla kuvan katselijaan. Myös katsojaan kuvattun henkilön tai esineen suuntautuvilla eleillä ilmaistaan kuvan viestiä, esimerkiksi halutaan luoda tietty kuva veneestä tai auton valoista. Kameran ohi menevä katse viestittää kuvan katselijalle salakatselusta. Esimerkiksi kuvattava henkilö ei välttämättä tiedä kuvaushetkestä, vaan jatkaa omaa elämäänsä normaalisti. Kuvan etäisyydellä ilmaistaan se, mistä kulmasta ja miltä etäisyydeltä henkilöt on kuvattu. Kuvien rajausta ja etäisyyttä voi tarkastella niiden

vastaavuudella, eli mikä kuvan rajausta vastaa mitään etäisyyttä. (Kress & van Leeuwen 1996: 119, 121-127) Taulukossa 3 on kuvattu kuvien rajaukset ja etäisyydet.

Taulukko 3. Kuvien rajaukset ja etäisyydet. (Kress & van Leeuwen 1996: 130-131)

Rajaus	Kuvaus	Etäisyys
Suuri kokokuva	Ihminen vie puolet kuvasta	Sosiaalinen etäisyys
Kokokuva	Ihminen täyttää koko kuvan	Sosiaalinen etäisyys
Puolikuva	Kuva rajataan vyötäröstä	Henkilökohtainen etäisyys
Yleiskuva	Ihminen vie alle puolet kuvasta	Julkinen etäisyys
Lähikuva	Kuvassa näkyy olkapää ja pää	Henkilökohtainen etäisyys
Erikoislähikuva	Kuvassa näkyy vähemmän	Intiimietäisyys

Kuvakulman etäisyys ilmaisee sen, kuinka läheinen suhde kuvatulla henkilöllä ja kuvan katselijalla on (Kress & van Leeuwen 1996: 130-131). Interpersonaalisen katseen kohdistuminen kuvassa kuvastaa kuvatun suhdetta katsojaan. Puheprosessissa kuvatut henkilöt puhuvat keskenään, jolloin tapahtuma on transaktiivinen, jos kuvattujen henkilöiden katse osuu kameraan kuvaushetkellä. (Pääkkönen 2005: 104) Kuvatun henkilön puhekupla kuvassa on transaktiivinen. Puheprosessin transaktiivisuudella tarkoitetaan kuvassa olevaa aktiivista toimijaa ja passiivista toiminnan kohdetta. Ei-transaktiivisessa kuvassa toiminnalle ei löydy kohdetta. (Kress & van Leeuwen 1996: 43-49) Edustaako sanomalehden kuvateksti puheprosessia, kun kuvateksti referoi kuvatun henkilön sanoja?

Kuvan ideationaalinen aktioproessi tarkastelee kuvan aktiivisia toimijoita tai passiivisia kohteita. Aktiivinen toimija on esimerkiksi edestä kuvattu ihminen tai romuttunut auto. Jos ei ole varma kuvan aktiivisesta toimijasta, kertoo kuvateksti sen korostamalla esimerkiksi hautakenttilöiden merkitystä kuvaushetkellä. Nämä hautakenttilät on kuvattu etualalle ja niiden taustalla näkyy himmeästi kuvatut autot. Passiivinen kohde tuodaan yleensä esille kuvan taustalle. Reaktioproessin voi nähdä kuvissa esiintyvien kasvojen ilmeistä ja ihmisen katseen suunnasta. (Pääkkönen 2005: 104) Jos ihmisen katse kohdistuu kuvassa johonkin esiintyvään, on reaktioproessi

transaktiivinen. Jos kuvassa ihmisen katse kohdistuu kuvasta ulos, se on ei-transaktiivinen.

Kuvan siirtymäprosessissa tapahtuu toimintaa, joka koskettaa useita kuvassa esiintyviä, ja ne voivat olla samanaikaisesti kuvan aktiivisia toimijoita ja passiivisia kohteita. (Kress & van Leeuwen 1996: 61-73) Siirtymäprosessin olen rajannut analyysini ulkopuolelle, koska kuvituksen yksinkertaiseen hahmottamiseen tuovat selkeyttä jo kuvan olosuhteet, reaktioprosessi, puheprosessi ja aktioprosessi.

Taulukossa 4 on koottu ideationaalisen funktion ja interpersonaalisen funktion vertailukohteet. Esimerkiksi ideationaalisesta funktiosta löytyy kuvan reaktioprosessi, mikä kertoo kuvatun henkilön kasvojen ilmeen ja katseen suunnan. Reaktioprosessin vastakohta on interpersonaalisen funktion ihmisen katseen suunta ilmeineen ja eleineen. Kun halutaan ideationaalisen funktion reaktioprosessin ja interpersonaalisen funktion katseen suunnalle löytää selvä ero, täytyy interpersonaalisessa funktiossa keskittyä myös kuvan kuvauskokoon ja kuvan perspektiivin katsojan näkökulmasta.

Taulukko 4. Kuvan ideationaaliset ja interpersonaaliset funktiot. (Pääkkönen 2005: 105, 107)

KRESS JA VAN LEEUWEN (1996) Ideationaalinen funktio	KRESS JA VAN LEEUWEN (1996) Interpersonaalinen funktio
Narratiivinen esitys: tapahtuminen	Katsojan asemointi
Aktioprosessi (toiminnan suunta, toimijat ja kohteet)	Katseen suunta (ilmeet ja eleet) (vrt. Ideationaalisen merkityksen reaktioprosessi)
Reaktioprosessi (kasvojen ilmeet ja katseen suunta)	Kuvauskoko (kuvan osallistujien välimatka kuvan katsojaan)
Olosuhteet (Tapahtumapaikka)	Perspektiivi (katsojan näkökulma)
Puheprosessi (toimijoiden puheen kohdistuminen)	Horisontaalinen kulma (kuvatun ja katsojan osallistumissuhde)
Siirtymäprosessi (samanaikainen toiminta toimijoiden ja kohteiden kesken)	Vertikaalinen kulma (kuvatun ja katsojan valtasuhde)
Käsitteellinen esitys: oleminen	Kuvan modalisuus:
Luokitteleva	Värikylläisyys
Analyytinen	Yksityiskohtaisuus
Symbolinen	Syvyys

Kuvan interpersonaalisella perspektiivillä määritellään, kuinka läheinen suhde kuvan henkilön ja kuvan katselijan välillä on. Kuvauskulma kertoo sen, miten kuvan henkilöön suhtaudutaan. (Kress & van Leeuwen 1996: 135-136) Horisontaalisessa kuvakulmassa lähestytään kuvaa esimerkiksi edestä, jolloin kuva näyttää osallistuvan tilanteeseen. Sivusta kuvattu horisontaalinen kuvakulma näyttää kuvaavan ulkopuolisuuden tunnetta, kun taas takaa kuvattu horisontaalinen kuvakulma näyttää kuvaavan etäisyyttä ja luottamusta. Vertikaalisessa kuvakulmassa lähestytään kuvaa ylhäältä, jolloin katsoja nähdään ylempiarvoisena. Alhaalta kuvattu vertikaalinen kuvakulma luo vaikutelman katsojan alempiarvoisuudesta. (Emt. 140-148)

Kompositionaalisessa funktiossa on kyse siitä, että sommittelun avulla sijoitetaan kuvan ylhäältä luotu ihannekuva ja alhaalta kuvatut todellisuuden elementit. Kuvan näkyvyydessä tuodaan esille jokin sen elementti näkyvämmäksi kuin toiset, esimerkiksi kuvassa voidaan korostaa joko tummia tai kirkkaita värejä tai sumentaa kuvan tiettyjä kohtia korostamalla sen tärkeintä annettavaa merkitystä katselijalle. Kuvaa pystyy muokkaamaan digitaalisesti kehystämällä sen tiettyjä merkityksiä, esimerkiksi vetämällä viivoja kuvan päälle muokkaustilanteessa. Kuvien realistisuudella eli kompositionaalisella funktiolla on suuri merkitys niiden kokonaisuuden tutkimisessa. Kuvien realistisuuden voi määritellä sanoilla: ”Olen nähnyt kuvan omin silmin.” Kuvan realistisuutta ei voi määritellä sanoin: ”Olen kuullut sen omin korvin.” (Kress & van Leeuwen 181-183, 203-216, 163)

3.5 Grafiikoiden kuvitukset

Kuvituksen yksi muoto on sanomalehtigrafiikka. Järvi (2006: 47) kuvailee sanomalehtigrafiikan tehtäviksi mielenkiinnon herättämisen ja katseen pysäyttämisen. Sanomalehden yhtenä grafiikkatehtävänä on toimia hyvin karttojen esteettisenä kuvitusmuotona. Sen pyrkimys on toimia neutraalina, vääristymättömänä ja ulkoasultaan mahdollisimman vähäeleisenä, joka keskittyy puolueettomaan faktatiedon

esittämiseen. Sanomalehtigrafiikan tyyppejä ovat piirros, graafi, uutisasiaa selvittäviä ovat graafi, kartta, karttagraafi, asiakartta, kaavio, tilasto, graafiset diagrammit, käyrät ja pylväät. (Emt. 61)

Karttoja on monenlaisia, mutta onnettomuus- ja rikosuutisoinnissa näyttää aineistoni perusteella esiintyvän erityisesti teema- ja reittikarttoja. Teemakartat kuvaavat maantieteellisiä tapahtumia sanomalehtien sivuilla. Reittikartat osittain muistuttavat teemakarttoja siinä, että ne voivat tarjota myös vertailumahdollisuuden, mikäli niissä tuodaan esille useampi reitti. Ajan kuluminen raportoidaan reittikartan sanallisessa tekstissä, vastaavasti niihin ei ole yleensä matkapäiviä merkitty. Reittikartassa saattaa olla tapahtumien kellonaika, mutta yksityiskohtaista tietoa ei ole tarkasti ilmaistu siinä. (Järvi 2006: 176-178) Reittikartan voi tulkita paikasta toiseen eteneväksi kulkureitiksi. Näitä reittejä voi olla yksi tai useampi grafiikkaesiintymässä. Reittikartat tuovat esille reittejä, niiden lähtö- ja pääpistettä ja matkan varrelle sattuneita paikkakuntia, joista toimittaja kirjoittaa lehtijutussaan. (Emt. 175-176) Teemakartta puolestaan antaa tietoa tapahtuman sijainnista, mutta sijaintia tärkeämmäksi asiaksi muodostuu kuvattu ilmiö osineen. Teemakartta tuo yksityiskohtaisesti tiedon lehtijutun tapahtuman sijainnista ja muodostaa niiden osa-alueista yhtenäisen kokonaisuuden. Värien käyttö on selvennyskeino teemakartoissa. Teemakartoissa on tavallisin värisävy vaalea okra tai muu kellertävä sävy. (Järvi 2006: 172-173)

Sanomalehtigrafiikan käyttö koettelee kielen ja kuvan rajoja eli tapaa hahmottaa oikein grafiikan esitystapa, koska sen tulee sopia yhteen lehtijutun valokuvien ja leipätekstin kanssa. Myös grafiikan sisällöllä on suuri merkitys. (Järvi 2006: 17, 42) Sanomalehden grafiikka on monipuolista. Esimerkiksi yksi asia saatetaan kertoa graafisesti sanomalehden sivulla monella yksityiskohdalla. (Huovila 2001: 148) Sanomalehtigrafiikka on hyvin ilmaistu, jos lukija ymmärtää hyvin näkemänsä grafiikan (Järvi 2006: 42).

4 SANOMALEHTIEN KUVITUSTEN SISÄLTÖ

Tässä tutkimuksessa olen jakanut kuvat rikos- ja onnettomuuskuviin, ja etsinyt niiden yhtäläisyyksiä ja eroja. Kuvateksti on ollut erittäin tärkeä suunnanantaja, kun olen etsinyt rikoksen ja onnettomuuden eroja kuvista. Olen perehtynyt ideationaalisen funktion ja interpersonaalisen funktion määritelmiin ja olen tulkinnut niiden avulla kuvia ja karttoja.

Ideationaalisen funktion pohjalta olen katsonut kuvista erikseen ihmiskuvat ja muut kuvat. Rikokseen liittyviä ihmiskuvia löytyy kuvatekstien perusteella viidestä sanomalehdestä 23 kappaletta. Sanomalehden lehtijutun pääotsikon perusteella löytyy ihmisiin liittyviä rikoskuvia samoista sanomalehdistä 50 kappaletta. Joidenkin ihmiskuvien rikosten määritelmiin tarvittiin sekä kuvatekstiä että lehtijutun pääotsikkoa. Tällaisia ihmiskuvia oli yhteensä 9. Ainoastaan kuudessa ihmiskuvassa rikoksen määrittelee uutisjuttu. Onnettomuuteen liittyviä ihmiskuvia löytyy samoista sanomalehdistä kuvatekstin perusteella 14 kappaletta, kun taas lehtijutun pääotsikon perusteella muita ihmisiin liittyviä onnettomuuskuvia on yhteensä 10. Joidenkin ihmiskuvien onnettomuuksien määritelmiin tarvittiin sekä kuvatekstiä että lehtijutun pääotsikkoa. Tällaisia onnettomuuskuvia on yhteensä 14.

Rikokseen liittyviä muita kuvia kuvatekstien perusteella löytyy viidestä sanomalehdestä 7 kappaletta, kun taas lehtijutun pääotsikon perusteella muita rikoskuvia on yhteensä viisi. Rikoksiin viittaavissa muiden kuvien kuvateksteissä tuodaan esille Turun Sanomissa (25.3.2011) Kuopion ketjukolari, jonka tapahtumapaikaksi Savon Sanomat (25.3.2011) selventää Kallaveden. Tulipalojen tapahtumapaikkoja on laajalti kuvattu kuvateksteillä sanomalehdissä. Esimerkiksi Aamulehdessä, missä tulipalo tapahtuu Ylöjärvellä (8.2.2011), Pohjalaisessa, missä tulipalo tapahtuu höyläämössä (27.3.2011) ja Helsingin Sanomissa, missä tulipalo tapahtuu kesäravintola Helsingessä (20.2.2011). Kuvateksti kertoo Pohjalaisessa (19.2.2011) sairaalan taskuvarkaista, kun taas Turun Sanomien (16.2.2011) kuvateksti tuo esille Turun seutuliikenteen itsekseen syttyneen

linja-auton. Aamulehti kuvaa junaonnettomuuden tapahtumapaikaksi (24.2.2011) kuvatekstin perusteella Porin junaraiteen. Onnettomuuteen liittyviä muita kuvia kuvatekstin perusteella löytyy 14 kappaletta, kun taas lehtijutun pääotsikon perusteella muita onnettomuuskuvia on yhteensä 9. Joidenkin muiden kuvien rikosten ja onnettomuuksien määritelmiin tarvittiin sekä kuvatekstiä että lehtijutun pääotsikkoa. Tällaisia rikoskuvia on 12 ja onnettomuuskuvia on yhteensä 17. Taulukossa 5 on kuvattuna viiden sanomalehden ideationaalisten ihmiskuvien ja muiden kuvien rikos- ja onnettomuusmäärät. Näistä sanomalehdistä on taulukossa käytetty lyhenteitä: Helsingin Sanomat on lyhennetty HS, Aamulehti on lyhennetty AL, Turun Sanomat on lyhennetty TS, Savon Sanomat on lyhennetty SS ja Pohjalainen on lyhennetty PHJL.

Taulukko 5. Ideationaalisten ihmiskuvien + muiden kuvien rikokset/onnettomuudet

Sanoma lehti	Kuvatyyppe	Rikos tai Onnettomuus	Lehtijutun pääotsikko	Kuvateksti	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti
HS	Ihmiskuvat	Rikos	30	2	5
HS	Muut kuvat	Rikos	2	0	0
HS	Ihmiskuvat	Onnettomuus	4	0	5
HS	Muut kuvat	Onnettomuus	0	0	4
AL	Ihmiskuvat	Rikos	5	5	3
AL	Muut kuvat	Rikos	1	0	3
AL	Ihmiskuvat	Onnettomuus	3	1	2
AL	Muut kuvat	Onnettomuus	6	3	4
TS	Ihmiskuvat	Rikos	3	1	0
TS	Muut kuvat	Rikos	1	1	3
TS	Ihmiskuvat	Onnettomuus	2	2	7
TS	Muut kuvat	Onnettomuus	2	2	6
SS	Ihmiskuvat	Rikos	12	13	0
SS	Muut kuvat	Rikos	1	1	5
SS	Ihmiskuvat	Onnettomuus	0	8	0
SS	Muut kuvat	Onnettomuus	1	3	3
PHJL	Ihmiskuvat	Rikos	0	22	1 + (6 rikos uutisjuttu)
PHJL	Muut kuvat	Rikos	0	5	1
PHJL	Ihmiskuvat	Onnettomuus	1	3	0
PHJL	Muut kuvat	Onnettomuus	0	6	0

Tyypiteltyäni kuvat olen luokitellut ideationaalisen funktion uutiskynnyksen ylittävät onnettomuus- ja rikoskuvat joko ihmisiin henkilökohtaisesti kohdistuviin uutistapahtumiin tai ihmisten kokemiin tärkeisiin tilanteisiin. Sanomalehden uutiskuvissa on kuvattu ihmisiä haastattelutilanteessa: Huumerikos (HS\Ku43), työpaikan seksuaalinen häirintä (AL\Ku3-/AL\Ku4), Tampereen ampumavälikohtaus (AL\Ku7), auto-onnettomuus (SS\Ku30, SS\Ku31) ihmiskaupparikos (SS\Ku8), WinCapitan oikeudenkäsitely (SS\Ku1, SS\Ku14), koulusurmat (PHJL\Ku21), Doping-oikeudenkäsitely (HS\Ku17- HS\Ku19) ja erityyppisiä virkavelvollisuusrikoksia (AL\Ku5, HS\Ku32, PHLJ\Ku1- PHLJ\Ku6 jne.). Vastaavasti yksittäisiä ihmisiä on kuvattu onnettomuus- ja rikostilanteessa: poliisi junaonnettomuudessa (HS\Ku31), selin oleva palomies tulipalossa (PHJL\Ku29), nainen kuvattuna seksuaalisen häirinnän uutisoinnissa (AL\Ku3), palomies seisoo itsekseen syttyneen auton vieressä (TS\Ku5), poliisi auto-onnettomuudessa (AL\Ku11), tietokoneen takana istuva mies virkavelvollisuusrikossyytteen sisäisen tarkastuksen kuvauksessa (PHJL\Ku25), ryöstäjällä on kuvassa huppu päässä ja suojapuku päällä (SS\Ku24) ja vakava mies varkaustilanteessa (SS\Ku11). Ideationaalisen muiden kuvien, joissa ei ole kuvattuna ihmisiä, perusteella romuttuneet tai palaneet autot, turmaveneet, maantien kuvaus ja kolaripaikan kertominen kuvituksella lisäävät sanomalehden lukijan mielenkiintoa. Esimerkiksi tapahtumapaikan ja hautakenttilöiden kuvauksilla halutaan herättää sanomalehden lukijoiden myötätuntoa. Monet onnettomuus- ja rikoskuvat herättävät sanomalehden lukijoissa enemmän myötätuntoa kuin pelkät sanat. (Koljonen & Kunelius 2005: 39)

Olen tarkastellut myös ideationaalisen funktion olosuhteita, jotka kertovat parhaiten rikos- ja onnettomuus uutisten erot. Olosuhteiden selkeään ymmärtämiseen vaikuttaa useimmiten lehtijutun pääotsikko ja kuvateksti. Olosuhteita olen siis tarkastellut lehtijutun pääotsikoiden ja kuvatekstien valossa. Olosuhteet kuvaavat paikkaa, jossa kuvan toiminta tapahtuu (Kress & van Leeuwen 1996: 67-73). Ideationaalisen funktion kuvista, joissa olosuhde kuvatekstin tai lehtijutun pääotsikon avulla ei selvennä tarpeeksi rikoksen ja onnettomuuden eroja, kertoo kuvan kokonaisvaltainen analyysi

sen merkityksen. Siihen on avuksi ideationaalisen funktion puheprosessi, joka selventää olosuhteiden tilanteita merkittävästi. Aamulehden (5.2.2011) seksuaalisen häirinnän kuvaus voi jäädä epäselväksi pelkän olosuhteen analyysissa. Puheprosessin eli lehtijutun pääotsikon synnyttämän puheprosessin avulla ymmärtää kyseessä olevan työpaikan seksuaalinen häirintä. Tilanne viittaa rikokseen. Toisaalta kuvateksti puheprosessina myös selkeyttää olosuhteiden tulkintaa, esimerkiksi Turun Sanomien (17.2.2011) kuvan kuvateksti viittaa Matti Vanhasen jääviyteen virassaan ja Pohjalaisen (15.2.2011) kuvan kuvateksti viittaa naismyyjän saamiin epäilyttäviin laskuihin.

Interpersonaalisen funktion pohjalta olen katsonut ihmiskuvatyyppit ja tehnyt niistä selventävän taulukon (ks. Taulukko 9. sivulla 57). Helmi- ja maaliskuun kolmen sanomalehden, Helsingin Sanomien, Savon Sanomien ja Pohjalaisen ihmiskuvat luokittelen selvyuden vuoksi henkilökuviin ja muihin ihmiskuviin. Aamulehden ja Turun Sanomien kuvat luokittelen pelkästään ihmiskuviin niiden pienen aineiston vuoksi. Viiden sanomalehden muissa kuvissa, joissa ei ole kuvattu ihmisiä, näkyy romuttuneita ja palaneita autoja, rynnäkkökivääri, rakennuksia, rappukäytävän hissinkuilu, autoteitä, turmavene ja muita rikos- tai onnettomuuspaikkojen kuvauksia.

Kompositionaalisen funktion sommittelun avulla pystyn hahmottamaan helmi- ja maaliskuun viiden sanomalehden kuvien realistisuudet. Kirjallisessa analyysissä en ole käyttänyt kompositionaalista funktiota, mutta tutkittaessa ideationaalista funktiota ja interpersonaalista funktiota, se on kulkenut punaisena lankana taustalla kuvien ja karttojen realistisuuden hahmottamisessa, esimerkiksi jos analysoin ihmisten katseen suuntaa tai kuvausolosuhdetta.

4.1 Grafiikoiden sisältö

Kartoista olen löytänyt analyttisiä karttapiirroksia yhteensä 42 kappaletta. Lisäksi olen löytänyt kaksi luokittelevaa karttapiirrosta eli pelkistetyn pyramidikuvion ja prosessirakenteisen kuvasarjan. Karttojen tulkinta pohjautuu Kressin ja van Leeuwenin ideationaalisen funktion määritelmään. Analyttisiä prosesseja kuvataan sanomalehtien uutiskartoissa, jotka ovat tietynlaisten rikos- ja onnettomuustapahtumien kuvauksia. Vastaavasti luokittelevia prosesseja ovat erilaiset kaaviot, miellekartat ja kuvastot. (Kress & van Leeuwen 1996: 79-93)

Taulukko 6. Viiden sanomalehden kartat 1 + 1.2.-31.3.2011

Kartta/Päivämäärä	Lyhenne	Sanomalehti	Tyyppi kartasta
Teemakartta/3.2.2011	HS/Kr1	Helsingin Sanomat	Junaonnettomuus
Teemakartta/8.2.2011	HS/Kr2	Helsingin Sanomat	Ampumavälikohtaus
Teemakartta/20.2.2011	HS/Kr3	Helsingin Sanomat	Tulipalo
Reittikartta/21.2.2011	HS/Kr4	Helsingin Sanomat	Auto-onnettomuus/Ketjukolari
Teemakartta/21.2.2011	HS/Kr5	Helsingin Sanomat	Auto-onnettomuus/Ketjukolari
Teemakartta/22.2.2011	HS/Kr6	Helsingin Sanomat	Junaonnettomuus
Teemakartta/18.3.2011	HS/Kr7	Helsingin Sanomat	Ampuma-aserikos
Teemakartta/18.3.2011	HS/Kr8	Helsingin Sanomat	Koulun katonotkahdus lumesta
Teemakartta/23.3.2011	HS/Kr9	Helsingin Sanomat	Koululaisten laitton uhkaus + perätön vaaranilmoitus
Teemakartta/25.3.2011	HS/Kr10	Helsingin Sanomat	Tulipalo
Teemakartta/25.3.2011	HS/Kr11	Helsingin Sanomat	Auto-onnettomuus/Ketjukolari
Teemakartta/29.3.2011	HS/Kr12	Helsingin Sanomat	Kattoromahdus

Analyttisiä karttapiirroksia (Kress & van Leeuwen 1996: 89, 93) löytyy helmi- ja maaliskuun 2011 Helsingin Sanomista 12 kappaletta, joista 11 on teemakarttoja ja yksi kuva on reittikartta. Turun Sanomista löytyy samalta ajalta 9 analyttisiä

karttapiirroksia, joista viisi on teemakarttoja ja neljä kuvaa reittikarttoja. Vastaavasti helmi- ja maaliskuun 2011 Savon Sanomista löytyy analyyttisiä karttapiirroksia yhteensä 6, joista teemakarttoja on kolme ja reittikarttoja on kolme. Pohjalainen julkaisi samalta ajalta ainoastaan yhden analyyttisen karttapiirroksen, joka oli teemakartta. Karttojen tulkintojen taustalla vaikuttaa ideationaalinen funktionaalisuus yhdessä tai useammassa grafiikkaesiintymässä.

Taulukko 7. Viiden sanomalehden kartat 2 + 1.2.-31.3.2011

Kartta/Päivämäärä	Lyhenne	Sanomalehti	Tyyppi kartasta
Koostumusrakenne/3.2.2011/ Pelkistetty pyramidikuvio	AL/Kr1	Aamulehti	Valuuttakaupparikos
Teemakartta/4.2.2011	AL/Kr2	Aamulehti	Törkeä tuhotyö
Teemakartta/4.2.2011	AL/Kr3	Aamulehti	Törkeä tuhotyö + Asuntopoltot
Prosessirakenne/7.2.2011/ kuvasarja tietystä lopputuloksesta	AL/Kr4	Aamulehti	Ampumavälikohtaus
Teemakartta/7.2.2011	AL/Kr5	Aamulehti	Ampumavälikohtaus
Reittikartta/8.2.2011	AL/Kr6	Aamulehti	Ampumavälikohtaus
Reittikartta/9.2.2011	AL/Kr7	Aamulehti	Törkeä tuhotyö + Tulipalo
Teemakartta/14.2.2011	AL/Kr8	Aamulehti	Tulipalo
Reittikartta/18.2.2011	AL/Kr9	Aamulehti	Ryöstötilanne
Reittikartta/21.2.2011	AL/Kr10	Aamulehti	Auto-onnettomuus
Teemakartta/21.2.2011	AL/Kr11	Aamulehti	Auto-onnettomuus
Teemakartta/22.2.2011	AL/Kr12	Aamulehti	Tulipalo
Reittikartta/22.2.2011	AL/Kr13	Aamulehti	Junaonnettomuus
Teemakartta/23.2.2011	AL/Kr14	Aamulehti	Junaonnettomuus
Teemakartta/24.2.2011	AL/Kr15	Aamulehti	Junaonnettomuus
Teemakartta/25.2.2011	AL/Kr16	Aamulehti	Ryöstötilanne

Vastaavasti helmi- ja maaliskuun 2011 Aamulehdistä löytyy 14 kappaletta analyyttisiä karttapiirroksia, joista 9 on teemakarttoja ja viisi on reittikarttoja. Ainoastaan kaksi on luokittelevia karttapiirroksia helmi- ja maaliskuun 2011 Aamulehdessä. Toinen karttapiirros on pelkistetty pyramidikuvio koostumusrakenteena. Siinä Järven (2006: 228) mukaan esitellään koostumusrakenteen kohde lukijalle ilman vertaamatta sitä

muihin kohteisiin. Tämä koostumusrakenteen pyramidikuvio kertoi pelkistetysti valuuttakaupparikoksesta. Toinen karttapiirros kuvaa prosessirakennetta jostakin tietystä lopputuloksesta kuvasarjassa. Prosessirakenteessa kuvataan Järven (2006: 241) mukaan tietyn tapahtuman kausaalinen lopputulos, eli kuvataan tapahtuma A: sta C: een lukijalle ymmärrettäväksi. Kausaalisuhteet kuvataan yleensä sanomalehtien lehtijutun leipätekstissä, ja harvoin niistä tehdään kuvioita. Tämä prosessirakenne kuvasi Tampereella helmikuussa 2011 tapahtunutta ampumavälikohtausta.

Taulukko 8. Viiden sanomalehden kartat 3 + 1.2.-31.3.2011

Kartta/Päivämäärä	Lyhenne	Sanomalehti	Tyyppi kartasta
Teemakartta/7.2.2011	TS/Kr1	Turun Sanomat	Merionnettomuus
Reittikartta/8.2.2011	TS/Kr2	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus
Teemakartta/21.2.2011	TS/Kr3	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus
Teemakartta/28.2.2011	TS/Kr4	Turun Sanomat	Tulipalo
Reittikartta/4.3.2011	TS/Kr5	Turun Sanomat	Ilkivalta
Teemakartta/20.3.2011	TS/Kr6	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus/Nokkakolari
Reittikartta/25.3.2011	TS/Kr7	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus/Ketjukolari
Reittikartta/25.3.2011	TS/Kr8	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus/Ulosajot
Teemakartta/25.3.2011	TS/Kr9	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus/Ulosajot
Reittikartta/2.2.2011	SS/Kr10	Savon Sanomat	Ampumavälikohtaus
Teemakartta/6.2.2011	SS/Kr11	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus
Reittikartta/17.2.2011	SS/Kr12	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
Teemakartta/21.2.2011	SS/Kr13	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus
Teemakartta/15.3.2011	SS/Kr14	Savon Sanomat	Ympäristöonnettomuus
Reittikartta/25.3.2011	SS/Kr15	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus/Ketjukolari
Teemakartta/21.2.2011	PHJL/Kr16	Pohjalainen	Auto-onnettomuus

Sanomalehdet usein käyttävät teemakarttoja. Ne kuvaavat maantieteellisiä tapahtumia sanomalehtien sivuilla. Reittikartan voi tulkita paikasta toiseen eteneväksi kulkureitiksi. Näitä reittejä voi olla yksi tai useampi grafiikkaesiintymässä. Reittikartat tuovat esille reittejä, niiden lähtö- ja pääpistettä ja matkan varrelle sattuneita paikkakuntia, joista

toimittaja kirjoittaa lehtijutussaan. (Järvi 2006: 175-176) Reittikartoissa, teemakartoissa ja kaavioissa ovat omat tulkinnalliset lähestymistavat, jotka Taulukossa 6, Taulukossa 7 ja Taulukossa 8 olen jaotellut karttapiirroksat omiin kategorioihinsa.

4.2 Ihmiskuvat ja ideationaalinen funktio

Olen jakanut ideationaalisen funktion ihmiskuvien osa-alueet aktioprosessiksi, reaktioprosessiksi, olosuhteiksi ja mahdolliseksi puheprosessiksi (ks. Taulukko 5). Ideationaalisen funktion aktioprosessi kuvaa aktiivista toimijaa ja passiivista kohdetta. Reaktioprosessin voi nähdä kuvissa esiintyvien kasvojen ilmeistä ja ihmisen katseen suunnasta (Pääkkönen 2005: 104). Olosuhteet kuvaavat kuvan tapahtumapaikkaa. Puheprosessin voi nähdä kuvassa olevien henkilöiden keskusteluhetkenä, jossa he mahdollisesti katsovat kameraan tai puheprosessina voi toimia kuvateksti, josta katsoja saa vaikutelman: ”Minulle puhutaan tässä hetkessä.” Näistä neljästä osa-alueesta saa hyvän kokonaisuuden yhdistämällä ne toisiinsa.

Turun Sanomien kuvassa 1 ensimmäisenä tarkastelen aktioprosessia. Sen mukaan aktiivinen toimija on oikealle kävelevä palomies ja passiivinen kohde on kuvatekstin perusteella itsekseen syttynyt henkilöauto. Katseen suunnan ja ilmeen eli reaktioprosessin mukaan palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta. Olosuhteen voi määrittellä lehtijutun pääotsikon tai/ja kuvatekstin pohjalta. Lehtijutun pääotsikko kertoo ohikulkijasta, joka yritti sammuttaa palavaa autoa lumella. Kuvateksti tarkoittaa tapahtumapaikaksi Turun Kerttulinkadun. Kuvassa esiintyvän ihmisen ja sanomalehden katsojan välille voi syntyä puheprosessi, jos kuvattu henkilö katsoo kameraan tai puhuu kuvatekstin välityksellä katsojalle. Tässä tapauksessa puheprosessia ei synny, sillä palomies ei reagoi kameraan. Tämän Turun Sanomien kuvan on valokuvannut Veikko Wahlroos.

Kuva 1. Itsekseen syttynyt auto Turussa. 10.2.2011/TS\Ku5

Ideationaalisen funktion aktioproessin voi nähdä ihmisen katseen suunnasta kuvaushetkellä. Helmi- ja maaliskuun 2011 viiden sanomalehden yksittäisissä henkilökuvissa tuodaan esille tietoisesti kuvatun henkilön katseen suunta (ks. Liite 1. Taulukot 14., 27. ja 34.). Ilmeisesti tällaisessa kuvassa sanomalehden lukijan toivotaan kiinnittävän huomioita kuvattuun ihmiseen. Aktioproessin voi tulkita myös kuvan aktiivisen toimijan ja passiivisen kohteen näkökulmasta. Aktiivinen toimija näkyy usein kuvan etualalla, kun taas passiivinen kohde voidaan havaita kuvan aktiivisen toimijan taustahahmona. Ideationaalisen funktion muissa ihmiskuvissa korostetaan aktiivisena toimijoina ihmisiä, esimerkiksi ihmisiä työtehtävissä eli poliisina ja pelastustöissä: Poliisi junaonnettomuudessa (HS\Ku31) ja selin oleva palomies tulipalossa (PHJL\Ku29). Vastaavasti aktiivisen toiminnan voi nähdä ihmiskuvien haastattelutilanteessa rikoksen tai onnettomuuden jälkeen: Tällaisia ovat nuorten tyttöjen haastattelu Tampereen ampumavälikohtauksessa (AL\Ku7) ja nuoren miehen kertoma huumeiden käyttö (HS\Ku43).

Reaktioproessia voi lähestyä seuraavanlaisesti: Ideationaalisen funktion jaottelun valossa Helsingin Sanomissa, Savon Sanomissa ja Pohjalaisessa henkilökuvien ihmiset katsovat usein aktiivisesti kameraan. Kuvaushetkellä on haluttu korostaa tilanteen vakavuutta, esimerkiksi tuoden esille henkilön mieltävää ja pohdiskelevaa ilmettä (ks.

Liite 1. Taulukot 14., 27. ja 34.). Toisissa viiden sanomalehden ihmiskuvissa (ks. Liite 1. Taulukot 15-16., 21., 24., 28-29. ja 35-36.) ihmiset eivät aina katso kameraan, mutta kuvan tärkeyden voi määritellä kuvatekstin ja kuvaushetken perusteella. Kuvateksti kuvassa esimerkiksi kertoo, miksi kuvattu mieshenkilö juoksee ja ”viitto” muille autoilijoille varoittaakseen Kuopion ketjukolarista, ja miksi hän näyttää kiireiseltä. Saman onnettomuustilanteen toisessa kuvassa kuvatekstin perusteella toinen mieshenkilö katsoo oikeaan viistoon ja näyttää helpottuneelta, koska jäi henkiin Kuopion ketjukolarissa (ks. SS\Ku31-SS\Ku32). Reaktioprosessin myös huomaa Pohjalaisen henkilökuvissa, jotka viestittävät ihmisen lähelle pyrkivistä henkilökohtaisista kuvista. Kahdessa kuvassa ihmiset katsovat suoraan kameraan ja ovat myös mielteliäitä ja neljässä kuvassa ihmisillä on rentoutunut olo kuvaustilanteessa (ks. Liite 1. Taulukko 34.). Näissä neljässä henkilökuvassa vasta uutisjuttu kertoo tapahtumatilanteeksi Vaasan kaupunginjohtajan eron. Nämä henkilökuvat kuvaavat Vaasan kaupunginjohtajan eroon kohdistuneita ihmisten tunteita.

Ideationaalisen funktion kuvatekstin ja lehtijutun pääotsikon olosuhteiden kuvauksilla pystytään hyvin hahmottamaan rikoksen ja onnettomuuden erot. Turun Sanomien 21.2.2011 kuvateksti ”kaikki kolarissa menehtyneet olivat kotoisin Satakunnasta” viittaa onnettomuuteen. Vastaavasti Aamulehden 7.2.2011 kuvatekstissä kerrottu ”Tampereen Ale-Barin ammuskelu” viittaa rikokseen. Kuvateksti kertoo olennaisen kuvasta: sen, mitä kuvaushetkellä tapahtuu, mitkä olosuhteet ovat tapahtumapaikalla, keitä ihmisiä on kuvattu sillä hetkellä tai mitä kuvatut henkilöt sanovat kuvaushetkellä. Vastaavasti lehtijutun pääotsikko selventää kuvan merkitystä, jos kuvateksti ei kerro kaikkea tai kuva on epäselvä. Lehtijuttu ja kuvateksti voivat yhdessä tuoda hyvän kokonaisuuden kuvan ymmärtämisessä. (Pulkkinen 2008: 161) Seuraavaksi voi analyysin ohessa seurata Liite 1: n Taulukoita, joiden avulla saa laajemman kokonaisuuden kuvista. Joskus myös uutisjuttu kertoo saman kuin kuvateksti. Muissa viiden sanomalehden ihmiskuvissa tuodaan esille kuvatekstin avulla olosuhteeksi Vantaan käräjäoikeus (Helsingin Sanomat Liite 1. Taulukko 15. ja Aamulehti Liite 1. Taulukko 21.), Tampereen Hämeenkadun Ale-Barin ampumavälikohtaus (Liite 1. Taulukko 24.),

tavarajunan törmäys Nokialla (Liite 1. Taulukko 24.), Kuopion Puijonkadun Siwan ryöstö (Liite 1. Taulukko 29.), tulipalo Kauhavalla (Liite 1. Taulukko 36.) ja Savossa kuorma-autojen palot (Liite 1. Taulukko 29.). Viiden sanomalehden muissa ihmiskuvissa kerrotaan olosuhteiksi lehtijutun pääotsikon perusteella Helsingin bussikuskin pahoinpitely (Liite 1. Taulukko 15.), ministeriössä tapahtuva seksuaalinen häirintä (Taulukko 21.), kanalapalo Somerossa (Liite 1. Taulukko 24.), tulipalo Pöytyän Rahkolla (Liite 1. Taulukko 24.) ja Porin rautatieaseman rataonnettomuus (Liite 1. Taulukko 21.).

Ihmiskuvien puheprosesseista löytyy kahdenlaisia tulkintoja: Haastateltava ihminen keskustelee sanomalehden lukijan kanssa kuvatekstin välityksellä. Pelkkä kuva ei välttämättä riitä, vaan tarvitaan kuvatekstin luoma halutunlainen tunnelma (Huovila 2001: 140). Haastateltava ihminen ilmaisee tunteitaan tai mielipiteitään kuvateksteissä (ks. Liite 1. Taulukot 14-16., Taulukko 21., Taulukot 27-29., Taulukko 34. ja Taulukko 36.), joiden avulla sanomalehden lukija voi ymmärtää onnettomuus- ja rikostilanteen paremmin. Toisaalta kuvattu ihminen ei reagoi ollenkaan kameraan. Hän ei ole kontaktissa sanomalehden lukijaan. Näin ei synny puheprosessia katsojan ja kuvatun henkilön välille. Tällaisia tilanteita ovat Savon Sanomien ryöstötilanteet ja varkaudet (ks. Liite 1. Taulukko 28.). Myös tulipalotilanteissa palomiehet eivät reagoi kameraan, koska keskittyvät työhönsä (ks. Liite 1. Taulukot 15-16., Taulukko 21. ja Taulukko 24.).

Savon Sanomien kuvassa 2a aktiivinen toimija on vasemmalle kävelevä ryöstäjä, passiivinen kohde kuvan mukaan on kaupan hyllyt tavaroineen. Ryöstäjän reaktioprosessia ei pysty näkemään, koska hänellä on huppu päässä ja suoja-puku päällä. Olosuhteen tässä kuvassa kertoo parhaiten kuvateksti. Siinä kerrotaan ryöstäjästä, joka ryösti Kuopion keskustassa, tarkemmin sanottuna Puijonkadulla sijaitsevan Siwan 14.2.2011. Kuvassa esiintyvän ihmisen ja sanomalehden katsojan välille voi syntyä puheprosessi, jos kuvattu henkilö katsoo kameraan tai puhuu kuvatekstin välityksellä katsojalle. Tässä tapauksessa puheprosessia ei synny, sillä ryöstäjä ei ole kontaktissa kameraan. Tämän Savon Sanomien kuvan on valokuvannut Kuopion poliisin oma

valokuvaaja.

Kuva 2a. Kuopion Siwan ryöstäjä. 28.2.2011/SS\Ku24

4.3 Muut kuvat ja ideationaalinen funktio

Helmi- ja maaliskuun 2011 viiden sanomalehden ideationaalisten ihmiskuvien lisäksi löytyy muita kuvia, joissa ei kuvata ihmisen kasvoja. Siksi etsin kuvista aktioproessin ja olosuhteiden eroja ja yhtäläisyyksiä. Aktioproessissa keskityn aktiiviseen toimijaan ja passiiviseen kohteeseen. Olosuhteissa keskityn kuvan selkeään tunnistamiseen ideationaalisesti tuoden analyysissa esille sen tapahtumapaikan ja tapahtumahetken.

Kuvateksti on yleensä ratkaiseva tekijä kuvan hahmottamisessa, mutta toisinaan lehtijutun pääotsikko selkeyttää kuvan ymmärtämistä paremmin. Monesti kuvateksti ja lehtijutun pääotsikko täytyy yhdistää toisiinsa, jotta kuva hahmottuu kokonaisuutena paremmin sanomalehden lukijalle. (Pulkkinen 2008: 161)

Pohjalaisen kuvassa 3 olen tarkastellut aktioproessia ja olosuhteita. Aktiivisena toimijana on kuvattu punainen auto ja passiivisina kohteina ovat punaisen auton ja sen taustalla ympärillä pyörivät ihmiset. Kuvateksti kuvassa selkeyttää olosuhteita. Siinä kerrotaan punaisella autolla matkustavasta pariskunnasta, jotka joutuvat auto-onnettomuuteen. Lehtijutun pääotsikko vielä erikseen mainitsee kyseessä olevan

risteyskolari Nurmossa. Pohjalaisen kuvan on valokuvannut Seppo Heinonen.

Kuva 3. Auto-onnettomuus Nurmossa. 21.2.2011/PHJL\Ku38

Ideationaalisen funktion kuvateksti selkeyttää hyvin kuvan tapahtumahetken ja tapahtumapaikan ymmärtämistä. Esimerkiksi auton alle jäänyttä ihmistä ja siihen liittyvää tapahtumapaikkaa kuvataan Aamulehden kuvan (AL\Ku36) kuvatekstissä, jossa turmapaikalle on laitettu hautakymttilöitä (ks. Liite 1. Taulukko 22). Tässä kuvassa aktiivisena toimijana nähdään kuvatut hautakymttilät ja niiden taustalla passiivisena kohteena kuvattu lumimaisema. Toisaalta lehtijutun pääotsikko selventää kyseessä olevan viisivuotias lapsi, joka on jäänyt auton alle.

Kuvaa on usein vaikeaa ymmärtää oikein, jos siinä ei ole havainnollistavaa kuvatekstiä (Huovila 2001: 140). Esimerkiksi erilaisten tulipalojen kuvat Helsingin Sanomissa (ks. Liite 1. Taulukko 17.) kertovat aktiivisiksi toimijoiksi palaneen rinneratalon ja tuhoutuneen kesäravintola Helsingin, kun taas passiivisina kohteina on lumimaisema. Aina kuvateksti ei kerro kuvaa katsellessa lukijalle koko onnettomuuden tai rikoksen tapahtumahetkeä ja olosuhteita. Tällöin Aamulehden samassa tulipalon kuvaustilanteessa auttaa lehtijutun pääotsikko paljon. Esimerkiksi tämä Aamulehdessä julkaistu rinneratalon kuva (ks. Liite 1. Taulukko 22.) ilmaisee lehtijutun pääotsikon avulla aktiiviseksi toimijaksi Suomen vanhimman rinneravintolan, vaikka passiivinen

kohde ei ole selkeä. Toinen Aamulehden kuva (8.2.2011) tuo esille aktiiviseksi toimijaksi koulurakennuksen ja passiiviseksi kohteeksi kuvan pihamaisema. Kuvateksti voi kertoa siis lyhyen tiedon olosuhteista, esimerkiksi kuvan kuvateksti kertoo lyhyesti Ylöjärven tulipalosta, joka alkoi saunatiloista.

Helsingin Sanomien yhdessä kuvassa (23.2.2011) ja Pohjalaisen yhdessä kuvassa (13.3.2011) ei passiivista kohdetta selkeästi näe. Samoin Aamulehden 7 kuvassa (AL\Ku22-AL\Ku26, AL\Ku28 ja AL\Ku33), Turun Sanomien 6 (TS\Ku17-TS\Ku20, TS\Ku22 ja TS\Ku27) ja Savon Sanomien 6 (SS\Ku35, SS\Ku38-Ku39, SS\Ku41, SS\Ku45 ja SS\Ku47) kuvassa ei näy passiivisia kohteita. Passiivisen kohteen hahmottaminen ei ole kuvassa aina välttämätöntä, vaikka se selkeyttäisi hiukan onnettomuus- ja rikoskuvien tulkintaa. Ilman aktiivista toimijaa kuvassa ei pysty tulkitsemaan muita kuvia oikein, sillä aktiivisen toimijan näkökulmalla on suuri merkitys kuvien realismin hahmottamisessa. Aktiivinen toimija esittää henkilöä tai esinettä, joka on kuvattu etualalle kuvaushetkellä, ja jonka voi kuvitella herättävän sanomalehden lukijan mielenkiinnon. Vastaavasti viiden sanomalehden kaikissa muissa kuvissa näkee sekä passiivisen kohteen että aktiivisen toimijan. Nämä kuvat on helpompi ymmärtää aktioprosessin ja olosuhteiden näkökulmasta.

Esimerkiksi tulkinnan tekemisessä auttaa 28.2.2011 Turun Sanomien kuva (ks. Liite 1. Taulukko 25.), joka tuo esille aktiivisesti kuvatut kuolleet siat. Palanutta sikalaa ei näe kuvassa selkeästi, mutta kuvateksti tuo esille sen passiivisen läsnäolonsa, esimerkiksi kuvailemalla 150 sian kuoleman. Varsinaista tapahtumapaikkaa ei sanomalehden lukijalle kuvata tarkasti. Vastaavasti viiden sanomalehden kaikissa muissa kuvissa näkyy aktiivinen toimija, ja suurimmaksi osin niistä löytyy passiivinen kohde. Esimerkiksi kuvatekstin avulla ymmärtää Pohjalaisen kuvan (ks. Liite 1. Taulukko 37. Ku40). Siinä kuvatekstillä tuntuvasti korostetaan 40 % avioliitoissa tapahtuvia raiskauksia. Passiivisena kohteena samassa kuvassa on taustalla kuvattu sänky peittoineen.

4.4 Ihmiskuvat ja interpersonaalinen funktio

Kuvauskoko viestii kuvatun ja katsojan välisestä matkasta, sillä se kuvaa kuvan luomaa läheisyyttä tai etäisyyttä. Lähikuva tulee lähemmäksi katsojaa kuin yleis- tai kokokuva. (Kress & van Leeuwen 1996: 122-126) Toisin sanoen helmi- ja maaliskuun 2011 viiden sanomalehden ihmiskuvat ovat jaoteltu interpersonaalisen funktion näkökulmasta lähikuviin, joita on yhteensä 31. Niissä näkyy yhden henkilön pää ja olkapäät. Helsingin Sanomissa on 19 lähikuvaa, kun taas Savon Sanomissa on 6 lähikuvaa ja Pohjalaisessa on 6 lähikuvaa. Aamulehti ja Turun Sanomat eivät julkaisseet lähikuvia lainkaan. Muut viiden sanomalehden ihmiskuvat ovat yleiskuvia, joita on yhteensä 57. Niissä ihminen vie alle puolet kuvasta. Helsingin Sanomissa on 13 yleiskuvaa, Aamulehdessä niitä on 10, kun taas Turun Sanomissa on 14 yleiskuvaa, Savon Sanomissa on yleiskuvia 8 ja Pohjalaisessa on yleiskuvia 12.

Viiden sanomalehden ihmiskuvista löytyy puolikuvia yhteensä 9. Niissä kuva rajataan vyötäröstä. Aamulehdessä on kolme puolikuvaa, kun taas Savon Sanomissa on kolme ja Pohjalaisessa on kolme puolikuvaa. Helsingin Sanomat ja Turun Sanomat eivät julkaisseet puolikuvia lainkaan. 19 viiden sanomalehden ihmiskuvaa on kokokuvia, joissa ihminen täyttää koko kuvan ja 30 ihmiskuvaa voidaan luokitella suureksi kokokuvaksi, jossa ihminen vie puolet kuvasta. Helsingin Sanomissa on kokokuvia neljä ja suuria kokokuvia yhteensä 10. Aamulehdessä on kokokuvia kolme ja suuria kokokuvia yhteensä kolme. Turun Sanomista löytyy ainoastaan yksi kokokuva. Savon Sanomista löytyy neljä kokokuvaa ja 12 suurta kokokuvaa. Pohjalaisessa on 7 kokokuvaa ja viisi suurta kokokuvaa (ks. Taulukko 3). Viiden sanomalehden kuvien kuvauskoko vaihtelee, sillä kuvaustilanteet muokkautuvat tapahtuman mukaan. Taulukossa 9 on kuvattuna interpersonaalisten ihmiskuvien tyypit ja määrät.

Taulukko 9. Interpersonaalisten ihmiskuvien tyypit + määrät

KUVATYYPIT	HELSINGIN SANOMAT	AAMULEHTI	TURUN SANOMAT	SAVON SANOMAT	POHJALAINEN
Lähikuvia	19	0	0	6	6
Yleiskuvia	13	10	14	8	12
Puolikuvia	0	3	0	3	3
Kokokuvia	4	3	1	4	7
Suuria kokokuvia	10	3	0	12	5

Viiden sanomalehden ihmiskuvissa korostettiin vakavaa ilmapiiriä. Ihmisten katseet ovat tuimia ja vakavia. Sanomalehden katsojalle ilmeisesti halutaan viestittää tärkeästä uutisesta. Harvoissa kuvissa näkyy leppoisa tunnelma onnettomuus- ja rikostapahtuman jälkeen. Yleensä intiimistä ja leppoisasta hetkestä kertoo haastattelukuva. Yleensä henkilö katsoo intensiivisesti kameraan ja hymyilee samalla (ks. AL\Ku5, HS\Ku32, PHLJ\Ku1-PHLJ\Ku6 jne.). Toisissa haastattelukuvissa tilanteen vakavuus vaikuttaa haasteltaviin eivätkä he välttämättä hymyile kameraan. Tällaisia haastattelukuvia ovat Helsingin Sanomien (26.3.2011) julkaisema huumerikos, Aamulehden julkaisema työpaikan seksuaalinen häirintä (5.2.2011), Aamulehden julkaisema Tampereen ampumavälikohtaus (7.2.2011) ja Savon Sanomien julkaisema auto-onnettomuus (25.3.2011).

Ideationaalisen funktion reaktioprosessi on samantapainen interpersonaalisen funktion katseen suunnan kanssa. Välillä niiden eroavaisuuksia on vaikea hahmottaa. Esimerkiksi 2.2.2011 Helsingin Sanomissa kuvattu mies lähikuvassa katsoo suoraan kameraan. Interpersonaalisen funktion mukaan miehellä on mieltävä ja vakava katse (ks. Taulukko 18.). Ideationaalisen funktion mukaan samaisessa kuvassa (ks. Liite 1. Taulukko 14.) kasvojen ilme ja katseen suunta kertovat reaktioprosessista, että miehellä on vakava ja mieltävä katse. Hän katsoo suoraan kameraan. Jotta saisi selkeät erot ideationaalisen katseen suunnan ja interpersonaalisen reaktioprosessin (ks. Taulukko 4) tulkinnalle, täytyy hahmottaa Kressin ja van Leeuwenin sosiosemiottilisen visuaalisen teorian pohjalta ideationaalisen ja interpersonaalisen funktioiden merkityserot.

Horisontaalisesta näkökulmasta kuvaa lähestytään esimerkiksi edestä, jolloin kuva näyttää osallistuvan kuvaushetkeen tai sivulta, jolloin katsoja saa vaikutelman ulkopuolisuudesta kuvaa katsoessa. Vertikaalisessa kuvauskulmassa lähestytään kuvaa ylhäältä tai alhaalta, toisin sanoen ne herättävät katsojassa joko ylemmyyden tunteita eli ylhäältä kuvattua hetkeä tai alemmuuden tunteita eli alhaalta kuvattua hetkeä. Horisontaaliset ja vertikaaliset kulmat leikkaavat hyvin läheltä toisiaan. Ne näyttävät kuvatulkinnoissani lähentyvän antaen selkeämmän merkityksen kuvasta. (Kress & van Leeuwen 1996: 140-148)

Esimerkiksi Helsingin Sanomien henkilökuvien lehtijutun pääotsikko tuo muun muassa esille Suomen ex-pääministerin, joka välttyi valtakunnanoikeudelta. Helsingin Sanomat tuo myös esille vakavan doping-oikeudenkäsitelyyn. Muissa ihmiskuvissa Helsingin Sanomat korostaa horisontaalisesti ja vertikaalisesti vakavaa ampumisoikeudenkäyntiä, vakavaa junaonnettomuutta, tuhoisaa kanalan paloa, ketjukolaria, nuoren miehen häpeilyä huumerikoksesta ja vakavaa pizzerian paloa (ks. Liite 1. Taulukot 18-20.). Aamulehti vastaavasti korostaa horisontaalisesti ja vertikaalisesti lehtijutun pääotsikon valossa työpaikan peiteltyä seksuaalista häirintää. Aamulehti tuo muissa ihmiskuvissa kuvatekstin avulla vakavat auto-onnettomuudet ja tulipalot, vakavan ryöstön ja vakavan ampumavälikohtauksen (ks. Liite 1. Taulukko 23.). Turun Sanomat korostaa kuvatekstin avulla ihmiskuvissa vakavia juna- ja auto-onnettomuuksia, sairaalan mittavaa vesivahinkoa ja vakavia tulipaloja sammutustöineen (ks. Liite 1. Taulukko 26.).

Savon Sanomat korostaa horisontaalisesti ja vertikaalisesti henkilökuvissa Ilkka Kanervan lahjussyytteen vakavaa tilannetta. Savon Sanomat muissa ihmiskuvissa tuo kuvatekstin valossa epämiellyttävän ja vakavan ryöstötilanteen, vakavia tulipaloja ja vakavan auto-onnettomuuden (ks. Liite 1. Taulukot 31-33.). Pohjalaisen henkilökuvissa, joissa käsitellään Vaasan kaupunginjohtajan eroa, on toisissa kuvissa leppoisa ja rento tunnelma, kun taas toisissa kuvissa tunnelma on vakava ja miettelias. Pohjalainen tuo

esille muissa ihmiskuvissa kuvatekstin avulla vakavia tulipaloja sammutustöineen ja vakavan ampumisvälikohtauksen, kun taas Pohjalaisen lehtijutun pääotsikko kertoo epämiellyttävästä ja vakavasta pizzerian palosta (ks. Taulukot 38-40.). Sanomalehden tulkitsija näkee kuvat omalla tavallaan, yhdistäen ne omaksi kokonaisuudeksi mielessään.

Interpersonaalisen funktion ihmiskuvan esimerkiksi otan saman Kuopion Siwan ryöstäjän kuvan kuin ideationaalisen funktion ihmiskuvassa (ks. Kuva 2a.). Nyt ensimmäisenä kiinnitetään kuvatus ryöstäjän katseen suuntaan. Vasemmalle kävelevän ryöstäjän ilmettä ei näe suojapuvun alta. Kuvauskoon voi luokitella suureksi kokokuvaksi, jossa ihminen vie puolet kuvasta. Seuraavaksi kuvasta luodaan katsojan saama vaikutelma kuvatusta henkilöstä tapahtumahetkellä. Katsojasta ryöstäjä välttää kameraa. Horisontaalisen ja vertikaalisen näkökulman voi yhteisesti nähdä kuvasta. Tilanne kertoo Kuopion Siwan ryöstöstä 14.2.2011, ja tilanne on myös vakava. Tämän Savon Sanomien kuvan on valokuvannut Kuopion poliisin oma valokuvaaja.

Kuva 2b. Kuopion Siwan ryöstäjä. 28.2.2011/SS\Ku24

Perspektiivin ja katseen suunnan yhtäläisyydet hahmottuvat sanomalehden lukijan omassa tulkinnassa. Monesti hän näkee kuvan perspektiivin kuten hän näkee kameras kulman, vaikkei se olisi kuvan realistinen tulkinta (ks. Taulukko 4). Jos kuvatus

henkilön katse ei kohtaa sanomalehden katsojaa, voidaan Kressin & van Leeuwenin (1996: 122-126) sosiosemiotittisen visuaalisen teorian mukaan pitää katsojaa sivullisena ja ulkopuolisena.

Taulukossa 10 on kuvattuna viiden sanomalehden ihmiskuvien (ideationaalisten ja interpersonaalisten funktioiden) ja muiden kuvien (ideationaalisen funktion) analyyseistä lyhyt yhteenveto. Näistä sanomalehdistä on taulukossa käytetty muutamassa kohdassa suluissa lyhenteitä: Helsingin Sanomat on lyhennetty HS, Aamulehti on lyhennetty AL, Turun Sanomat on lyhennetty TS, Savon Sanomat on lyhennetty SS ja Pohjalainen on lyhennetty PHJL.

Taulukko 10. Yhteenveto ihmiskuvien + muiden kuvien analyyseistä

Funktiot	Ideationaalinen	Ideationaalinen	Interpersonaalinen
Kuvamäärittelmä	Ihmiskuvat	Muut kuvat	Ihmiskuvat
Käsitteet 1	Aktioprosessi	Aktioprosessi	Katseen suunta
Käsitteiden luokittelu 1	Esim. Aktiivinen toimija: poliisi junaonnettomuudessa (HS), selin oleva palomies (PHJL). Myös haastattelutilanteessa rikoksen tai onnettomuuden jälkeen, aktiivisina toimijoina tytöt haastattelussa Tampereen ampumavälikohtauksen jälkeen (AL), nuoren miehen kertoma huumeidenkäyttö (HS)	Suurimmaksi osaksi muissa kuvissa näkyy aktiivinen toimija ja passiivinen kohde. Esim. Kuvatekstin perusteella aktiivisina toimijoina ovat palanut rinneralo ja tuhoutunut kesäravintola Helsinge. Passiivinen kohde on lumimaisema (HS). Lehtijutun pääotsikon perusteella aktiivinen toimija Suomen vanhin rinneravintola. Passiivinen kohde ei ole selkeä (AL).	Suurimmaksi osaksi ihmiskuvissa on vakavia ilmeitä. Haastattelutilanteissa on intiimi ja leppoisa tunnelma (AL, HS, PHJL)
Käsitteet 2	Olosuhteet	Interpersonaalinen/Ihmiskuvat	Horisontaalinen/Vertikaalinen kulma
Käsite 3 + Käsitteiden luokittelu 2	Kuvateksti: Vantaan käräjäoikeus (HS, AL), Tampereen Ale-Barin ampumavälikohtaus, tavarajunan törmäys Nokialla, Kuopion Siwan ryöstö (SS), tulipalo Kauhavalla,	Kuvauskoko: Viidessä sanomalehdessä lähikuvia oli 31, yleiskuvia oli 57, puolikuvia oli yhteensä 9, kokokuvia oli 19 ja suuria kokokuvia oli yhteensä 30.	Kuvateksti: vakava auto-onnettomuus ja tulipalo, vakavat ja epämiellyttävät ryöstöt ja järkyttävä ampumavälikohtaus (AL), vakavat juna-auto-onnettomuudet, sairaalan

	kuorma-autojen palot Savossa		mittaava vesivahinko, vakavat tulipalot (TS), vakava Ilkka Kanervan lahjussyyte, epämiellyttävät ja vakavat ryöstöt, vakava auto-onnettomuus ja vakavat tulipalot (SS), vakava tulipalo ja vakava ampumavälikohtaus (PHJL)
Käsitteiden luokittelu 3	Lehtijutun pääotsikko: Helsingin bussikuskin pahoinpitely, ministeriössä tapahtunut seksuaalinen häirintä (AL), kanalapalo Somerossa, tulipalo Pöytyän Rahkolla, Porin rataonnettomuus	Selventävä kohta: Kuvauskoolla viestitetään kuvan luomaa läheisyyttä tai etäisyyttä. Lähikuva tulee lähemmäksi katsojaa kuin yleis- tai kokokuva.	Lehtijutun pääotsikko: vakava Suomen ex-pääministerin virkavelvollisuusrikossyyte, vakavat doping-oikeudenkäsittelet ja ampumisoikeudenkäynti, vakava junaonnettomuus ja ketjukolari, tuhoisa kanalan palo, häpeilyä aiheuttava huumerikos, vakava pizzerian palo (HS), työpaikan peitelty seksuaalinen häirintä (AL), epämiellyttävä ja vakava pizzerian palo (PHJL)
Käsite 4 + Käsitteiden luokittelu 4	Reaktioprosessi: Helsingin Sanomien, Savon Sanomien ja Pohjalaisen henkilökuissa ihmiset katsovat aktiivisesti kameraan, muissa sanomalehtien ihmiskuvissa ihmiset eivät katso suoraan kameraan	Selventävä kohta: Aktioprosessin aktiivinen toimija on esim. kuvan etualalla kuvattu henkilö, passiivinen kohde on kuvatun henkilön taustalla.	Uutisjuttu: Vaasan kaupunginjohtajan ero: toisissa kuvissa leppoisa ja rento tunnelma, toisissa kuvissa on vakava ja miettelias hetki (PHJL)
Käsite 5 + Käsitteiden luokittelu 5	Puheprosessi: Suurimmaksi osaksi ihmiskuvista ei synny puheprosessia, sillä kuvatut ihmiset eivät reagoi kameraan (Savon Sanomien ryöstöt ja varkaudet)	Selventävä kohta: Puheprosessin huomaa parhaiten, kun haastateltava ihminen ilmaisee tunteitaan ja mielipiteitään kuvateksteissä.	Selventävä kohta: Horisontaalisessa kulmassa kuva näyttää joko osallistuvan kuvaushetken tai se herättää ulkopuolisuuden tunteen. Vertikaalinen kulma kuvaustilanteesta riippuen herättää katsojassa joko ylemmyyden tai alemmuuden tunteita -> kuvaustilanteen

En käsitellyt tässä analyysissä katsojan perspektiiviä laajemmin, sillä tavoitteeni kysymyksiin antavat vastaukset hyvin ideationaalisen funktion aktiopro sessi, olosuhteet, reaktiopro sessi ja osittain puhepro sessi, ja myös interpersonaalisen funktion katseen suunta, kuvauskoko, kuvan tunnelma, horisontaalisesti ja vertikaalisesti, auttavat ymmärtämään paremmin kuvan tulkintaa. Ideationaalisten ja interpersonaalisten funktioiden avulla pystyy hahmottamaan rikos- ja onnettomuuskuvien yhtäläisyydet ja erot.

5 TULOSTEN YHTEENVETO

Yleisempiä onnettomuusmääritelmiä kuvituksista analysoinnin perusteella ovat tulipalot, auto-onnettomuudet ketjukolareineen tai nokkakolareineen tai ulosajoinen, kattoromahdukset, itsekseen syttyvät autot ja junaonnettomuudet. Yleisempiä rikosmääritelmiä kuvituksista analysoinnin perusteella ovat lahjussyytteet, virkavelvollisuusrikossyytteet, murhasyytteet, ampumavälikohtaukset, tuhopoltot, ryöstöt, koulusurmat, ilkeilyt, WinCapitan oikeudenkäsitelyt, Doping-oikeudenkäsitelyt ja metsästysrikokset.

Kaikki viisi sanomalehteä näyttävät aineistoni perusteella keskittyvän enemmän paikallisiin rikos- ja onnettomuustapahtumiin. Rikos- ja onnettomuuskuvien paikallisuus näkyy erityisesti lehtijutun pääotsikon ja kuvatekstien hahmottamassa uutisaineistossa. Ilmeisesti tällainen kotimainen uutinen halutaan kohdistaa tietyn alueen sanomalehden lukijaan, joka tulkitsee oman kokemuksensa pohjalta rikokset ja onnettomuudet. Tähän vaikuttaa lukijan oma vastaanottokyky, eli millaisessa ympäristössä lukija on elämänsä asunut ja mikä on hänen maailmankuvansa.

Vastaavasti paikallisuutisoinnissa toimittaja käyttää joskus oman alueensa, missä sanomalehti julkaistaan, paikallisia sanontoja, esimerkiksi tiettyntyyppisiä kuvatekstejä kuvien yhteydessä. Tällaiset kuvat ilmaisevat mielestäni yleisluonteista tietoa onnettomuuksista ja rikoksista, jolloin uutisjuttu voidaan julkaista ympäri Suomea samankaltaisilla kuvilla. Tällöin toimittajan paikallisuus sanomalehdessä näkyy hänen kirjoittamasta uutisjutusta.

Kaikkia onnettomuuksia ja rikoksia ei kuvata sanomalehdissä vaan sellaiset paikalliset uutiset, jotka sanomalehden toimitus kokee tärkeäksi, julkaistaan kuvien ja karttojen muodossa. Sanomalehtien kuvat ovat yleensä faktapohjaisia, koska ne pyrkivät luotettavuuteen eivätkä pyri uutisen sensaatiohakuisuuteen. Paikalliset sanomalehdet pyrkivät useimmiten tosiasioiden painotukseen ja noudattamaan samalla journalistisia

sääntöjä. (Kuutti 2006: 40) Tämä ammattitaitoisuus näkyy hyvin paikallisten sanomalehtien kuvitusten julkaisuissa.

Muutama poikkeus onnettomuus- ja rikostapahtumien paikallisuudesta löytyy silloin, kun sanomalehdet puhuvat samasta uutisesta, mutta eri näkökulmasta. Esimerkiksi Ilkka Kanervan syntymäpäivään liittyvästä lahjussyytteestä kirjoittavat Helsingin Sanomat, Aamulehti ja Savon Sanomat, joissa lehtijuttu on sama, mutta kuvat kuvateksteineen poikkeavat lehdestä toiseen. Myös Suomen ex-pääministerin virkavelvollisuussyytteestä on kirjoitettu samantyyppisesti Helsingin Sanomien, Aamulehden, Turun Sanomien ja Savon Sanomien palstasivuilla, mutta kuvat kuvateksteineen poikkeavat toisistaan. Tampereen pizzerian tulipalosta uutisoidaan samalla tavoin Helsingin Sanomissa, Aamulehdessä ja Pohjalaisessa, joissa lehtijutun kuvat kuvateksteineen poikkeavat toisistaan. Ainoastaan Tampereen Ale Barin ampumavälikohtauksessa (7.2.2011) on käytetty samaa kuvaa Turun Sanomissa ja Pohjalaisessa, tosin kuvateksti poikkeaa sanomalehdestä toiseen. Eri sanomalehtien kuvat kuvaavat samaa uutistapahtumaa erilaisista näkökulmista. Silloin saa vaikutelman toimituksen halusta erottautua uutisvirrasta, toisin sanoen sanomalehden toimitus halunee tehdä uutisensa henkilökohtaiseksi ja tuoreeksi.

Ideationaalisen funktion olosuhteet kertovat parhaiten, missä kuvaustilanne tapahtuu. Tulkitsemalla kuvan olosuhteet kuvat pystyy parhaiten luokittelemaan joko rikos- ja onnettomuus uutiskuviksi. Olosuhteita voi tarkastella kuvatekstien ja lehtijutun pääotsikoiden valossa. Yleisesti kuvateksti hahmottaa kuvan luokituksen, ja sen taustalla vaikuttaa lehtijutun pääotsikko. Tämän vuoksi kuvatekstin ja lehtijutun pääotsikon avulla viiden sanomalehden useimmat kuvat siis voi luokitella rikostyypeiksi. Ainoastaan kaksi monimerkityksellistä kuvaa löytyy kuvatekstin näkökulmasta. Kuvatekstin mukaan kahdessa kuvassa kerrotaan tulipaloista, mutta niiden tulkintana on tulipalojen lisäksi tuhopoltto tai ilkivalta (ks. Liite 1. Taulukot 2. ja 10.). Lehtijutun pääotsikon näkökulmasta löytyy monimerkityksellisiä kuvia kolme kappaletta. Ne on myös luokiteltu tulipaloiksi, mutta niiden tulkintoihin kuuluvat myös

määritelmät tuhopoltto ja kaksi tuhotyötä (ks. Liite 1. Taulukot 2., 5. ja 7.). Näitä kuvia ei varsinaisesti voi luokitella yksiselitteisesti rikokseksi tai onnettomuudeksi (ks. Liite 1. Taulukko 2). Aina ei kuvaa pysty suoraviivaisesti tulkitsemaan rikokseksi tai onnettomuudeksi. Tällöin ihmisen oma tulkinta kuvasta ratkaisee sen, miten hän kuvan hahmottaa.

Interpersonaalissa kuvissa ei käsitellä varsinaisesti olosuhteiden tilanteita eli missä kuva on otettu. Interpersonaalisia kuvia lähestytään horisontaalisen ja vertikaalisen kuvauskulman suunnasta, joten ne eivät kerro suoria vastauksia rikos- tai onnettomuustyyppeihin. Horisontaalisella ja vertikaalisella kuvauskulmalla voi päätellä kuvaustilanteen tunnelman. Helsingin Sanomien interpersonaalisista henkilökuvista 19 ja Savon Sanomien henkilökuvista 6 on vakava ja surullinen tilanne, kun taas Pohjalaisen henkilökuvista neljässä kuvassa on vakava tilanne ja kahdessa kuvassa leppoisa tunnelma. Helsingin Sanomien muissa ihmiskuvissa saa 9 kuvassa vaikutelman ulkopuolisuudesta, kun taas kaksi kuvaa viestittää läheisestä hetkestä. Aamulehti kuvaa 19 muissa ihmiskuvissa ja Turun Sanomat kuvaa 15 muissa ihmiskuvissa vakavia tilanteita. Savon Sanomien kaksi ihmiskuvaa luovat leppoisan tunnelman, kun taas 31 muuta ihmiskuvaa Savon Sanomissa kuvaa epämiellyttäviä ja vakavia tilanteita. Pohjalainen puolestaan kuvaa kolme leppoista ihmiskuvien tunnelmaa, kun taas Pohjalaisen muut ihmiskuvat kuvaavat vakavia tilanteita.

Kuvan tunnelma voi jäädä sanomalehdessä epäselväksi, jos siihen ei ole linkitetty selventävää tekstiä, esimerkiksi lehtijutun pääotsikkoa ja kuvatekstiä. Ne luovat yhdessä tai erikseen tiettyjä merkityksiä ja tulkintoja lehtikuvasta. (Pulkinen 2008: 161) Yleensä onnettomuudet halutaan kuvata uhrin näkökulmasta, jotta uutinen tulisi lähemmäksi sanomalehden lukijaa (Oxford Reference Online Premium 2011). Siihen pyritään kuvaamalla vakavasti kameraan katsovia ihmisiä. Joskus sanomalehtien valokuvaajat pyrkivät myös kuvaamaan ihmisten helpottuneita ilmeitä, joiden avulla pyritään viestittämään sanomalehden lukijalle: ”Me selvisimme tästä onnettomuudesta!” Tätä realistista ja samalla tunnepitoista tilannetta valokuvaajat näyttävät vapaasti

kuvaavan julkisella paikalla (Suomen Journalistiliitto-Journalistin ohjeet 2011). Siksi toimittajien ja valokuvaajien ihanteena tulisi näkyä hienotunteisuus, mihin usein onnettomuus- ja rikoskuvituksissa pyritään faktapohjaisissa lehdissä (Saari 2000: 22-27). Myös rikoskuvituksissa korostetaan uhrin persoonallisuutta, ja rikoksilla pyritään kuvaamaan erilaisia ilmiöitä (Tiilikka 2008: 182-183). Rikokset ovat yleensä vakavia (Sipilä 2002: 317), joten rikostapahtumissa kuvattujen ihmisten ilmeet ovat vakavia, ja myös rikosten tunnelmaa voidaan korostaa kuvatekstin avulla epämiellyttäväksi, esimerkiksi Kuopion ryöstötilanteet (ks. Liite 1. Taulukko 29) tai Vaasan kaupunginjohtaja Lumion erotilanne (ks. Liite 1. Taulukko 34.). Rikosten kuvauksissa ei aina painoteta tosiseikkoja, vaan median omat painotukset ja valinnat ja sanomalehtien lukijoiden omat kokemukset vaikuttavat vastaanotossa. (Mäkipää 2004: 17) Tällöin rikoskuvien luoma tunnelma ratkaisee kuvan vastaanoton, ja se miten toimittaja on uutisensa ilmaissut. Negatiiviset uutiskuvat näyttävät lisäävän uutisarvoa (Kunelius 1998: 171-172), joten vakavilla ilmeillä rikos- ja onnettomuuskuviissa näyttää olevan enemmän merkitystä kuin hymyilevillä ihmisillä.

Monessa rikos- ja onnettomuus uutisessa, jotka julkaistiin yhdessä kuvan kanssa, oli samaan lehtijuttuun laitettu selventävä kartta. Se paikansi sanomalehden lukijalle tapahtumapaikan konkreettisesti. Esimerkiksi Savon Sanomien Kuopion ketjukolarin (25.3.2011) reittikartan tapahtumakuvaus kertoo onnettomuuden lähtö- ja pääteaseman. Kartoilla halutaan selkeyttää onnettomuus- ja rikostapahtumien tilanteita ja olosuhteita. Sanomalehden lukija pystyy paremmin kartan avulla hahmottamaan, missä päin Suomea rikos on tapahtunut ja mitä mahdollisesti on tapahtunut. Tällaisia karttaluokituksia ovat teema- ja reittikartat. (Järvi 2006: 175-176) Faktapohjaisten sanomalehtien kartat kuvaavat faktatilanteita, ja pääasiassa ne liittyvät alueeseen, jossa sen alueen sanomalehti julkaistaan. Sanomalehtien valtakunnalliset onnettomuus- ja rikoskartat voidaan luokitella alueneutraaleiksi, koska kyseiset kartat julkaistaan ympäri Suomea.

Viiden sanomalehden kuvitusten valintoihin heijastuu niiden tapahtumatilanne tai se, miten lehtijuttu on tehty. Esimerkiksi Helsingin Sanomien ketjukolarissa (21.2.2011) kuvattiin romuttuneita autoja ja lumista metsämaisemaa, kun taas Aamulehden tulipalossa (8.2.2011) kuvattiin koulurakennusta eikä ihmisiä. Pohjalaisen kuvassa (6.2.2011) on tuotu esille ihmisen käsi ja ihmisen kädessä oleva ase. Haastattelutilanteessa kuvattiin ihmisiä tapahtumaympäristössä tai jälkitilanteessa oikeudenkäsitelyssä. Tällaisia kuvia Helsingin Sanomat tuo esille huumerikoksessa, Doping-oikeudenkäsitelyssä ja virkavelvollisuusrikoksissa (ks. Liite 1. Taulukot 14-16.), kun taas Aamulehti kuvaa tällaisia tilanteita Tampereen ampumavälikohtauksessa ja työpaikan seksuaalisessa häirinnässä (ks. Liite 1. Taulukko 21.). Savon Sanomat keskittyy kuvissaan auto-onnettomuuksiin, ihmiskaupparikokseen ja WinCapitan oikeudenkäyntiin (ks. Liite 1. Taulukot 27-29.), Pohjalainen tuo puolestaan esille virkavelvollisuusrikokset (ks. Liite 1. Taulukko 34.).

Sanomalehdet noudattavat samankaltaisia, yhteisiä tapoja kuvitusten käytössä, tosin he ovat jaotelleet lehtien kuvatyypit eri ryhmiin. Omassa aineistossani käytetään paljon uutiskuvia, jotka ilmaisevat äkillistä, yllättävää uutistapahtumaa, esimerkiksi rikosta tai onnettomuutta. Jotta kuvan henkilö tai tapahtuma koetaan tärkeäksi, kuvan pitää olla äskettäin otettu. Tämä näkyy parhaiten uutiskuvan objektiivisuudessa ja totuudellisessa tiedonvälityksessä. (Mäenpää 2008: 50, 120) Uutiskuvien lisäksi aineistossani on kuvituskuvia, joita ovat kartat ja havainnollistavat kuviot. Niissä harvemmin näkyy ihmisiä kuvattuna vaan kuvituskuvan tarkoitus on selkeyttää onnettomuus- ja rikostapahtumien kuvauksia. (Mäenpää 2008: 52, 62) Nämä kuvituskuvien ja uutiskuvien erot selkeyttävät toimituksen työskentelyä ja sanomalehden lukijoiden tapaa ottaa uutinen vastaan 'oikein'. Tähän oikeaan tulkintaan auttaa suuresti lehtijutun pääotsikko ja kuvateksti. (Pulkinen 2008: 161)

6 POHDINTA

Tutkimuksen tarkoitus oli löytää vastaus siihen, millaisia kotimaisia rikos- ja onnettomuuskuvituksia julkaistaan sanomalehdissä. Tutkimuksen tavoitetta tukevat kysymykset painottivat seuraavanlaisia asioita: Millainen kuvatekstin määrittely on kuvan suhteen? Jos kuvateksti puuttuu kuvan yhteydestä, niin miten lehtijutun pääotsikko määrittelee kuvan? Miten kuvateksti ja lehtijutun pääotsikko yhdessä määrittelevät kuvan? Millaisissa uutisissa kuvat ja kartat on julkaistu?

Viidestä sanomalehdestä analyysin perusteella löytyi eniten rikoksia. Niitä olivat muun muassa virkavelvollisuusrikossyytteet (34), ryöstöt (17), lahjussyytteet (11) ja WinCapitan oikeudenkäynti (8), Doping-oikeudenkäsitely (7), ampumavälikohtaukset (7), murha- ja tapposyytteet (5), tuhopoltot (5) ja ilkivaltarikokset (4). Myös viidestä sanomalehdestä analyysin perusteella löytyi eniten seuraavanlaisia onnettomuuksia: Tulipalot (30), auto-onnettomuudet (18), kattoromahdukset (10), itsekseen syttyvät autot (8), ketjukolarit (6), junaonnettomuudet (5) ja nokkakolarit (4). Kartoista analyysin perusteella löytyi eniten onnettomuuksia. Niitä olivat muun muassa auto-onnettomuudet (7), tulipalot (5), junaonnettomuudet (5), ketjukolarit (5) ja ulosajot (2). Rikoksia kartoista löytyi vastaavasti seuraavanlaisia: ampumavälikohtaukset (5), törkeät tuhotyöt (3), ryöstöt (3) ja ampuma-aserikokset (1).

Useimmat kuvatekstit kertovat selkeästi kuvan rikos- tai onnettomuusmäärittelyyn. Kuvateksti esimerkiksi kertoo tulipalosta tai auto-onnettomuudesta, jonka ansiosta kuvan katsoja ymmärtää kuvan merkityksen paremmin. Aina kuvateksti ei kerro kaikkea: Se voi puuttua kokonaan kuvan julkaisun yhteydessä tai kuvan tapahtumahetken kuvaus on kerrottu epäselvästi. Tällöin lehtijutun pääotsikko kertoo olennaisen kuvan rikos- ja onnettomuustilanteesta. Sanomalehden lukija ymmärtää esimerkiksi puhuttavan Savon Sanomissa Kuopion ryöstöistä (ks. Liite 1. Taulukot 28-29.) tai Aamulehdessä (14.3.3011) kerrotusta itsekseen syttyvästä autosta. Aina kuvateksti ja lehtijutun pääotsikko eivät kerro riittävää tietoa yksinään rikos- ja

onnettomuuskuvien tulkinnasta. Sen takia on tärkeää lukea sekä kuvateksti että lehtijutun pääotsikko ja yhdistää ne hyväksi kokonaisuudeksi. Esimerkiksi Turun Sanomien kuva (29.3.2011) kertoo lehtijutun pääotsikon näkökulmasta lapsiperheestä, joka pelastautui palavasta talosta. Saman kuvan kuvateksti selventää kyseessä olevan rintamiestalon yläkerta, joka oli syttynyt tuleen.

Kuvatekstien ja lehtijutun pääotsikoiden avulla pystyin hyvin havainnollistamaan rikos- ja onnettomuuskuvitusten erot. Ainoastaan tulipalojen kohdalla määritelty tuhotyö tai ilkivalta tuotti vaikeuksia jäsentää tulipalokuvat selkeästi rikoksiin tai onnettomuuksiin, koska tulipalo viittaa selkeästi onnettomuuteen ja tuhotyö vastaavasti rikokseen. Tulipalokuvien määritelmää hahmottelin kuvatekstin avulla valiten selvät tuhopoltot rikokseksi ja toiset tulipalot tuhotöineen harkinnanvaraisesti tulipaloiksi.

Sanomalehden kuvituksen tarkoitus on tuoda mielestäni tietty uutinen läheiseksi lukijalle. Esimerkiksi rikos- ja onnettomuuskuvituksissa lehtijuttu tulee eläväksi ja konkreettiseksi tapahtumaksi, kun siihen on liitetty havainnollistava kartta tai kuva. Ihmisen katseen suunnan kuvauksella tuodaan kuvattu henkilö lähelle katsojaa. Läheisesti kuvatusta henkilöstä halutaan tehdä erityinen persoona, jonka sen hetkinen elämäntilanne uskotaan kiinnostavan sanomalehden lukijaa. Kaukaa kuvatut henkilöt mielestäni usein viestittävät etäisistä henkilöistä, joilla ei ole ”konkreettista kontaktia” sanomalehden lukijaan.

Ideationaalisen funktion olosuhteiden määrittely kertoo parhaiten, missä kuvaustilanne tapahtuu. Tutkimukseni analyysin pohjalta näytetään rikoksia kuvattavan enemmän kuin onnettomuuksia. Sanomalehden lukijoiden mielenkiinto näyttää myös olevan rikosuutisissa, ja tähän rikostulvan syntymiseen vaikuttaa mielestäni myös tämän päivän yhteiskunta Suomessa. Nykyään erilaisissa tiedotusvälineissä tuodaan paljon esille väkivaltaa, joka toisia ihmisiä kauhistuttaa ja toisissa ihmisissä herättää vastakaikua. Tähän kasvavaan uutistulvaan pyrkivät sanomalehdet vastaamaan kuvituksilla. Toisaalta kaikissa rikos- ja onnettomuus uutisissa ei aina julkaista kuvituksia, joten

olisikin mielenkiintoista tarkastella kuvitusten julkaisusyytä.

Interpersonaalissa kuvissa ei käsitellä varsinaisesti olosuhteiden tilanteita eli missä kuva on otettu. Interpersonaalisia kuvia lähestytään horisontaalisen ja vertikaalisen kuvauskulman suunnasta, joten ne eivät kerro suoria vastauksia rikos- tai onnettomuustyyppeihin. Horisontaalisesta ja vertikaalisesta kuvauskulmasta voi päätellä kuvaustilanteen tunnelman.

Turun Sanomat ja Pohjalainen (7.2.2011) käyttivät Tampereen ampumavälikohtauksen kuvauksessa suurimmaksi osaksi samanlaista kuvamateriaalia. Monet sanomalehdet ilmeisesti kiireellisyyden ja taloudellisuuden vuoksi käyttivät samoja kuvia, jotta sanomalehti saadaan ajoissa toimitettua painoon yms. Viiden sanomalehden muut kuvitukset olivat kaikki erilaisia kuvia.

Elina Heikkilä tuo väitöskirjansa pohdinnassa (2006: 265-266) esille Hallidayn kehittämän systeemis-funktionaalisen kieliteorian, jota hän on pitänyt Kressin ja van Leeuwenin sosiosemiotillisesta kuva-analyysimallin pohjana. Pohdinnassaan Elina Heikkilä käyttää Hallidayn SF-kielioppiin pohjautuvia vastauksia. Heikkilä tuo kuvatekstin ja lehtijutun pääotsikon yhdistelmistä kuvatulkinnessa neljä osaa: yksilöinnin, parafrasoin eli tekstiä selventävän muunnelman, lisäyksen ja täsmennyksen. Heikkilän näkemyksiä parafrasimaisesta kuvatekstistä käytin osittain omassa kuvatulkinnessani, jossa kuvateksti saa likimain samanlaisen sisällön kuin lehtijutun pääotsikko. Lauserakenteet ja lauseiden merkitykset voivat muuttua kuvatekstistä lehtijutun pääotsikkoon. Heikkilä tuo myös kuvatekstin ja lehtijutun pääotsikon yhtymäkohdaksi henkilön tai yhteisen aihepiirin. Tähän yhteiseen aihepiiriin törmäsin rikosuutisissa ja joissakin onnettomuus uutisissa, esimerkiksi sanomalehtien auto-onnettomuuksien kuvauksissa. Heikkilä yleisti kuvatekstin olevan monipuolisempi kuvan selittäjä, mutta omasta tutkimustuloksestani huomasin lehtijutun pääotsikon yhtä lailla selventävän kuvan merkityksiä kuin kuvatekstin. Yksilöintiä en erikseen hahmottanut analyysissäni. Kirjoitin vain yksikkömuodossa palomiehestä ja

monikkomuodossa palomiehistä. Usein nämä neljä merkityssuhdetta Heikkilän mukaan yhdistyvät toisiinsa. (Heikkilä 2006: 265-266)

Outi Järven väitöskirjassa (2006: 291) tuodaan esille merkitysrakenteiden analyysin tärkeys, sillä kullakin grafiikkatyypillä on sille ominaiset tehtävät. Minun oli helppo hahmottaa Järven väitöskirjan pohjalta teema- ja reittikartat, koska nämä kartat oli selkeästi ja ymmärrettävästi kuvatut. Järven (2006: 299) mukaan hyvän ja huonon sanomalehtigrafiikan erot ovat pienet, sillä sanomalehden lukija voi pienestä sykäyksestä ymmärtää tai olla ymmärtämättä kartoja.

Osittain oli vaikeaa löytää tutkimuksessani yksittäisiä rikos- ja onnettomuusluokituksia laajan aineistoni vuoksi. Analyysin hahmottaminen oli enemmänkin yleisluonteista kuin seikkaperäistä tulkintaa. Ehkäpä pienemmällä aineistolla toinen tutkija saisi laajemman näkökulman kuvista ja kartoista.

Tässä tutkimuksessa näkyy myös subjektiivinen näkemykseni onnettomuus- ja rikoskuvituksesta, ja esimerkiksi siinä, miten hahmotin ihmisten katseet tai kuvaushetken olosuhteet. Olisi mielenkiintoista tutkia päätyykö toinen tutkija ehkä samanlaisiin tutkimustuloksiin, esimerkiksi onnettomuus- ja rikoskuvien ideationaalisessa funktiossa ja interpersonaalisisessa funktiossa ja mahdollisesti kompositionaalisessa funktiossa.

Kressin ja van Leeuwenin sosiosemiotista kuva-analyysimallia voisi hyödyntää yliopistojen ja korkeakoulujen kuva-analyysiopetuksessa. Poliittisia kuvia on vaikeampaa luokitella omiin ryhmiinsä, siksi opiskelijat voisivat perehtyä rikos- ja onnettomuuskuvitusten tulkintaan, sillä niitä helpompi tutkia laaja-alaisesti selkeän ryhmittelyn vuoksi. Tämän sosiosemiotisen kuva-analyysimallin avulla voisi tarkastella, miksi sanomalehtien rikokset ja onnettomuudet kuvataan tietyllä tavoin, ja mitä se kertoo suomalaisen yhteiskunnan tavasta suhtautua negatiivisiin uutisiin. Myös viestinnän tutkijat voisivat perehtyä visuaaliseen maailmaan paremmin Kressin ja van

Leeuwenin multisemioottisen teorian pohjalta, sillä se antaa rikkaan yksityiskohtaisen ja vertailun mahdollistavan kuvauksen erityyppisistä kuvituksista.

LÄHTEET

- Alma Media (2011). [online]. [Lainattu 8.9.2011]. Saatavilla: <http://www.almamedia.fi>
- Eskonen, Sami-Petteri (2009). *7 päivää -lehden aukeama multisemioottisena tekstinä*. Julkaisematon suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Halliday, Michael (1976). *System and function in language: selected papers*/ Toim. Gunther R. Kress. London: Oxford University Press.
- Hannula, Linda (2005). *Koko kansan tragediat. Tunteiden rooli katastrofiuutisoinnissa*. [online]. [Lainattu 28.10.2010]. Saatavilla: http://www.widerscreen.fi/2005/koko_kansan_tragediat.htm
- Heikkilä, Elina (2006). *Kuvan ja kuvatekstin välissä. Kuvateksti uutiskuvan ja lehtijutun elementtinä*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 1065. Helsinki.
- Heikkilä, Heikki (2001). *Ohut ja vankka journalismi*. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.
- Heikkilä, Martta (1999). Armoton raakuus paljastui. Rikoskuvat ja mitä todella tapahtui. Teoksessa: *Maailemankuvat 1999 (5-6)*. 60-61.
- Helsingin Sanomat (2010). [online]. [Lainattu 24.10.2010]. Saatavilla: <http://www.hs.fi/paakirjoitus/artikkeli/Helsingin+Sanomat+on+Suomen+suuri+sanomalehti/1135258572958>
- Hemánus, Pertti (1989). *Viestinnän ja joukkotiedotuksen perusteet. Johdatus tiedotusoppiin 1*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hemánus, Pertti (1990). *Journalistiikan perusteet. Johdatus tiedotusoppiin 2*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Huovila, Tapani (1990). *Uutiskynnys ylittyy*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Huovila, Tapani, Hannu Pulkkinen & Matti Taipale (1998). *Sanomalehden ulkoasuopas*. Helsinki: Sanomalehtien liitto.
- Huovila, Tapani (2001). *Uutinen eri välineissä. GSM-sähkeestä taustajuttuun*. Helsinki: Inforviestintä Oy.
- Iisa, Katariina, Hannu Oittinen & Aino Piehl (2006). *Kielenhuollon käsikirja*. 6. painos. Jyväskylä: Gummerus.

- Ikola, Osmo (2005). *Nykysuomen opas*. 4. painos. Turku: Painosalama Oy.
- Ilkka-Yhtymä Oyj – Maakuntalehdet (2011). [online]. [Lainattu 27.7.2011]. Saatavilla: <http://www.ilkka-yhtyma.fi/web/yhtyma/corporate.nsf/www/Maakuntalehdet>
- Jyrkiäinen, Jyrki & Eero Savisaari (1994). Sanomalehdistön nykytila. Teoksessa: Kaarle Nordenstreng & Osmo A. Wiio (toim.). *Joukkoviestintä Suomessa*. Porvoo: WSOY: n graafiset laitokset.
- Järvi, Outi (2005). Kuvia konteksteissaan. Kuvallisen ilmaisun perinteitä ja uusia ulottuvuuksia. Teoksessa: Outi Järvi & Merja Koskela (toim.). *Kuvia analysoimaan. Kuva-analyysin malleja ja sovelluksia*. Vaasan yliopiston julkaisuja No 265. Vaasa. 16-32.
- Järvi, Outi (2006). ”Informatiivinen graafi premillä” *Johdatusta sanomalehtigrafikan kieliooppiin*. Vaasan yliopisto. Kielitiede 31. Soveltava kielitiede.
- Karvonen, Erkki (2011). *Johdatusta viestintätieteisiin - Viestinnän historiaa*. [online]. [Lainattu 30.8.2011]. Saatavilla: <http://viesverk.uta.fi/johdviest/viestistoria/sanomalehdisto.html>
- Koljonen, Kari & Risto Kunelius (2005). On vain yhteinen suru. Teoksessa: Juha Rahkona (toim.). *Journalismikritiikin vuosikirja 1/2005*. 34-59. Tampere: Vammalan kirjapaino Oy.
- Kress, Gunther & Theo van Leeuwen (1996). *Reading Images. The Grammar of Visual Design*. London: Routledge.
- Kunelius, Risto (1998). *Viestinnän vallassa. Johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin*. Porvoo-Helsinki-Juva: WSOY.
- Kustannus Oy Aamulehti (2011). [online]. [Lainattu 17.8.2011]. Saatavilla: <http://www.2.aamulehti.fi/yritystiedot/>
- Kuutti, Heikki (1995). *Tutkiva journalismi. Journalistinen suuntaus ja suomalaisen journalismin tutkivuus*. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Kuutti, Heikki (2006). *Uusi Mediasanasto*. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Luukka, Minna-Riitta (2002). M. A. K. Halliday ja systeemifunktionaalinen kielitiede. Teoksessa: Hannele Dufva & Mika Lähteenmäki (toim.). *Kielentutkimuksen klassikoita*. Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Jyväskylän yliopisto. 89-123.

- Mervola, Pekka (1995). *Kirja, kirjavampi, sanomalehti. Ulkoasukierre ja suomalaisten sanomalehtien ulkoasu 1771-1994*. Suomen historiallinen seura. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- MOT- Sanakirja. Kielitoimiston Sanakirja 2.0. (2011) [online]. [Lainattu 2.9.2011]. Saatavilla: <http://mot.kielikone.fi.proxy.tritonia.fi/mot/Vaasayo/netmot.exe/netmot.exe?UI=fi80>
- Mäenpää, Jenni & Janne Seppänen (2007). Kuvajournalismi tiedon tuotantona. *Tiedotustutkimus 3/2007*. 4-18. Helsinki: Tiedotusopillinen yhdistys.
- Mäenpää, Jenni (2008). *Muokkausta ja manipulaatiota. Digitaalisen kuvankäsittelyn rajat suomalaisissa sanoma- ja aikakauslehdissä*. 1-165. [online]. [Lainattu 3.7.2011]. Saatavilla: <http://tampub.uta.fi/tup/978-951-44-7289-3.pdf>
- Mäkipää, Leena (2004). *Henkirikos Ilta-sanomissa. Journalistisen kulttuurin murros ja rikosjournalismi*. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 37. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Mäkipää, Leena & Tuomo Mörä (2009). Henkirikos yhdistää. Teoksessa: Esa Väliverronen (toim.). *Journalismi murroksessa*. Helsinki: Gaudeamus. 207-221.
- Onnettomuustutkintakeskus (2011). [online]. [Lainattu 4.8.2011]. Saatavilla: <http://www.onnettomuustutkinta.fi.Etusivu>
- Oxford Refence Online Premium (2011). *A Dictionary of Media and Communication*. [online]. [Lainattu 9.8.2011]. Saatavilla: <http://www.oxfordreference.com.proxy.tritonia.fi/views/ENTRY.html?entry>
- Pienimäki, Mari (2007). Minne suunnistat valokuvatutkimus? Valokuvat tutkimuskohteina. *Tiedotustutkimus 3/2007*. 48-61. Helsinki: Tiedotusopillinen yhdistys.
- Posti, Pietari (2008). *Kuvittaja 2000 -luvulla: Prosessi, digitaalinen vallankumous, markkinat ja markkinointi* [online]. [Lainattu 23.12.2010]. Saatavilla: <http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/0024/11649/2008-05-27-02.pdf>
- Pulkkinen, Hannu (2008). *Uutisten arkkitehtuuri. Sanomalehden ulkoasun rakenteiden järjestys ja jousto*. 1-280. [online]. [Lainattu 13.7.2011]. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-3296-4.pdf>
- Puustinen, Liina & Janne Seppänen (2010). *Luottamuksen kuva. Lukijoiden näkemyksiä uutiskuvien uskottavuudesta*. Journalismin tutkimusyksikkö & Tiedotusopintolaitos. Tampereen yliopisto. Julkaisuja A113/2010. 140.
- Pääkkönen, Pauliina (2005). ”Ken tekee työtä Suomessa?” Miehen kuva työpaikkail-

moituksissa. Teoksessa: Outi Järvi & Merja Koskela (toim.). *Kuvia analysoimaan. Kuva-analyysin malleja ja sovelluksia*. Vaasan yliopiston julkaisu- ja No 265. Vaasa. 98-112.

Rentola, Marketta (2010). *Vaikuta mediassa. Kirjoittamisen keinot tutuiksi*. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Rikosoikeus (2011). [online]. [Lainattu 4.8.2011]. Saatavilla: <http://www.om.fi/Etusivu/valmisteilla/Lakihankkeet/Rikosoikeus>

Saari, Salli (2000). *Kuin salama kirkkaalta taivaalta. Kriisit ja niistä selviytyminen*. Helsinki: Otavan Kirjapaino Oy.

Sanomalehtien liitto (2010). [online]. [Lainattu 31.5.2011]. Saatavilla: http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?1620_m=4086&1620_o=20&s=1125

Sanoma Oyj (2011). [online]. [Lainattu 8.9.2011]. Saatavilla: <http://www.sanoma.fi/>

Savon Sanomat Oy (2011). [online]. [Lainattu 17.8.2011]. Saatavilla: <http://www.savonsanomat.fi/asiakaspalvelu/yhteystiedot/lukijailmoitukset-ja-tilaukset/>

Seppänen, Janne (2003). Kävelevä pommi eli oppitunti kuvajournalismista. Teoksessa: *Journalismikritiikin vuosikirja 1/2003*. 8-14. Tampere: Tiedotustutkimus.

Sipilä, Jarkko (2002). Rikosuutisointi on journalismin alalaji. *Oikeus 2002 (31)*; 317-319.

Suhola, Aino, Seppo Turunen ja Markku Varis (2005). *Journalistisen kirjoittamisen perusteet*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Suomen Journalistiliitto-Journalistin ohjeet (2011). [online]. [Lainattu 2.8.2011]. Saatavilla: <http://www.journalistiliitto.fi/@Bin/3734721/Journalistin+ohjeet+2011.pdf>

Tiilikka, Päivi (2008). *Journalistin sananvapaus*. Helsinki: WSOYpro.

Tilastokeskus-Onnettomuustilastot (2011). [online]. [Lainattu 31.8.2011]. Saatavilla: http://www.stat.fi/til/ton/2011/07/ton_2011_07_2011-08-25_tie_001_fi.html

Tilastokeskus-Joukkoviestintämarkkinat (2010). [online]. [Lainattu 14.8.2011]. Saatavilla: http://www.stat.fi/til/jvie/2009/jvie_2009_2010-12-10_tie_002.html

Turun Sanomat -TS Yhtymä Oy (2011). [online]. [Lainattu 17.8.2011]. Saatavilla: <http://www.ts.fi/ts-yhtyma/index.html>

Väliverronen, Esa (2009). Journalismi kriisissä? Teoksessa: Esa Väliverronen (toim.).
Journalismi murroksessa. Helsinki: Gaudeamus. 13-31.

LIITTEET

Liite 1. Taulukko 1. Helsingin Sanomien henkilökuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
2.2.2011/HS\Ku1	Helsingin Sanomat	Lahjussyyte
2.2.2011/HS\Ku2	Helsingin Sanomat	Lahjussyyte
2.2.2011/HS\Ku3	Helsingin Sanomat	Lahjussyyte
2.2.2011/HS\Ku4	Helsingin Sanomat	Lahjussyyte
2.2.2011/HS\Ku5	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
3.2.2011/HS\Ku6	Helsingin Sanomat	WinCapitan oikeudenkäynti
16.2.2011/HS\Ku7	Helsingin Sanomat	WinCapitan oikeudenkäynti
23.2.2011/HS\Ku8	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
23.2.2011/HS\Ku9	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
23.2.2011/HS\Ku10	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
23.2.2011/HS\Ku11	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
23.2.2011/HS\K12	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
23.2.2011/HS\Ku13	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
31.3.2011/HS\Ku14	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku15	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku16	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku17	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku18	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku19	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely

Liite 1. Taulukko 2. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
1.2.2011/HS\Ku20	Helsingin Sanomat	Kattoromahdus
2.2.2011/HS\Ku21	Helsingin Sanomat	Lahjussyyte
3.2.2011/HS\Ku22	Helsingin Sanomat	Tulipalo
3.2.2011/HS\Ku23	Helsingin Sanomat	WinCapitan oikeudenkäynti
8.2.2011/HS\Ku24	Helsingin Sanomat	Väkivaltarikos
10.2.2011/HS\Ku25	Helsingin Sanomat	Vakuutuspetos + tuhoisa tuhotyö
12.2.2011/HS\Ku26	Helsingin Sanomat	Murhasyyte
14.2.2011/HS\Ku27	Helsingin Sanomat	Tulipalo
16.2.2011/HS\Ku28	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
17.2.2011/HS\Ku29	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte

17.2.2011/HS\Ku30	Helsingin Sanomat	Ampumisoikeudenkäynti
22.2.2011/HS\Ku31	Helsingin Sanomat	Junaonnettomuus
23.2.2011/HS\Ku32	Helsingin Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
11.3.2011/HS\Ku33	Helsingin Sanomat	Vakava rattijuopumus + auto-onnettomuus
12.3.2011/HS\Ku34	Helsingin Sanomat	Tulipalo
12.3.2011/HS\Ku35	Helsingin Sanomat	Tulipalo + tuhopoltto
12.3.2011/HS\Ku36	Helsingin Sanomat	Tulipalo + tuhopoltto
12.3.2011/HS\Ku37	Helsingin Sanomat	Tuhopoltto
18.3.2011/HS\Ku38	Helsingin Sanomat	Ampuma-aserikos
18.3.2011/HS\Ku39	Helsingin Sanomat	Kattoromahdus
25.3.2011/HS\Ku40	Helsingin Sanomat	Törkeä petos + rahankeräysrikos
25.3.2011/HS\Ku41	Helsingin Sanomat	Tulipalo
25.3.2011/HS\Ku42	Helsingin Sanomat	Ketjukolari + auto-onnettomuus
26.3.2011/HS\Ku43	Helsingin Sanomat	Huumausainerikokset
29.3.2011/HS\Ku44	Helsingin Sanomat	Kattoromahdus
29.3.2011/HS\Ku45	Helsingin Sanomat	Lahjussyyte
31.3.2011/HS\Ku46	Helsingin Sanomat	Doping-oikeudenkäsitely

Liite 1. Taulukko 3. Helsingin Sanomien muut kuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
10.2.2011/HS\Ku47	Helsingin Sanomat	Kattoromahdus
15.2.2011/HS\Ku48	Helsingin Sanomat	Tulipalo
19.2.2011/HS\Ku49	Helsingin Sanomat	Ylinopeus
20.2.2011/HS\Ku50	Helsingin Sanomat	Tulipalo
21.2.2011/HS\Ku51	Helsingin Sanomat	Ketjukolari + auto-onnettomuus
23.2.2011/HS\Ku52	Helsingin Sanomat	Huumausainerikokset

Liite 1. Taulukko 4. Aamulehden muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
3.2.2011/AL\Ku1	Aamulehti	WinCapitan oikeudenkäynti
3.2.2011/AL\Ku2	Aamulehti	WinCapitan oikeudenkäynti
5.2.2011/AL\Ku3	Aamulehti	Työpaikan seksuaalinen häirintä
5.2.2011/AL\Ku4	Aamulehti	Työpaikan seksuaalinen häirintä
5.2.2011/AL\Ku5	Aamulehti	Virkavelvollisuusrikossyyte + jääviysepäily
7.2.2011/AL\Ku6	Aamulehti	Ampumavälikohtaus

7.2.2011/AL\Ku7	Aamulehti	Ampumavälikohtaus
7.2.2011/AL\Ku8	Aamulehti	Tiukka ampujan etsintä
9.2.2011/AL\Ku9	Aamulehti	Tuhopoltto
9.2.2011/AL\Ku10	Aamulehti	Tulipalo
9.2.2011/AL\Ku11	Aamulehti	Auto-onnettomuus
18.2.2011/AL\Ku12	Aamulehti	Ryöstötilanne
21.2.2011/AL\Ku13	Aamulehti	Auto-onnettomuus
22.2.2011/AL\Ku14	Aamulehti	Junaonnettomuus
23.2.2011/AL\Ku15	Aamulehti	Rekkaonnettomuus junassa
25.2.2011/AL\Ku16	Aamulehti	Ryöstötilanne
26.2.2011/AL\Ku17	Aamulehti	Nokkakolari + auto-onnettomuus
28.2.2011/AL\Ku18	Aamulehti	Rataonnettomuus junaraiteilla
28.3.2011/AL\Ku19	Aamulehti	Tulipalo

Liite 1. Taulukko 5. Aamulehden muut kuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
2.2.2011/AL\Ku20	Aamulehti	Nokkakolari + auto-onnettomuus
8.2.2011/AL\Ku21	Aamulehti	Tulipalo
8.2.2011/AL\Ku22	Aamulehti	Ampumavälikohtaus
9.2.2011/AL\Ku23	Aamulehti	Tulipalo
9.2.2011/AL\Ku24	Aamulehti	Tulipalo
14.2.2011/AL\Ku25	Aamulehti	Tulipalo
20.2.2011/AL\Ku26	Aamulehti	Väkivaltarikos
21.2.2011/AL\Ku27	Aamulehti	Auto-onnettomuus
21.2.2011/AL\Ku28	Aamulehti	Auto-onnettomuus
24.2.2011/AL\Ku29	Aamulehti	Junaonnettomuus
26.2.2011/AL\Ku30	Aamulehti	Nokkakolari + auto-onnettomuus
27.2.2011/AL\Ku31	Aamulehti	Työtapaturma
1.3.2011/AL\Ku32	Aamulehti	Tulipalo + tuhotyö
14.3.2011/AL\Ku33	Aamulehti	Itsekseen syttynyt auto
18.3.2011/AL\Ku34	Aamulehti	Mökipalo
26.3.2011/AL\Ku35	Aamulehti	Auto-onnettomuus
27.3.2011/AL\Ku36	Aamulehti	Auto-onnettomuus

Liite 1. Taulukko 6. Turun Sanomien muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
3.2.2011/TS\Ku1	Turun Sanomat	Tulipalo
3.2.2011/TS\Ku2	Turun Sanomat	Tulipalo
7.2.2011/TS\Ku3	Turun Sanomat	Ampumavälikohtaus
9.2.2011/TS\Ku4	Turun Sanomat	Tulipalo
10.2.2011/TS\Ku5	Turun Sanomat	Itsekseen syttynyt auto
15.2.2011/TS\Ku6	Turun Sanomat	Rahan väärennös
17.2.2011/TS\Ku7	Turun Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
18.2.2011/TS\Ku8	Turun Sanomat	Tulipalo
21.2.2011/TS\Ku9	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus
22.2.2011/TS\Ku10	Turun Sanomat	Junaonnettomuus
27.2.2011/TS\Ku11	Turun Sanomat	Mittava vesivahinko sairaalassa
28.2.2011/TS\Ku12	Turun Sanomat	Tulipalo
4.3.2011/TS\Ku13	Turun Sanomat	Ilkivaltatilanne
20.3.2011/TS\Ku14	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus
29.3.2011/TS\Ku15	Turun Sanomat	Tulipalo

Liite 1. Taulukko 7. Turun Sanomien muut kuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
5.2.2011/TS\Ku16	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus
5.2.2011/TS\Ku17	Turun Sanomat	Terassiromahdus
7.2.2011/TS\Ku18	Turun Sanomat	Itsekseen syttynyt auto
15.2.2011/TS\Ku19	Turun Sanomat	Ilkivaltarikos
16.2.2011/TS\Ku20	Turun Sanomat	Itsekseen syttynyt linja-auto
19.2.2011/TS\Ku21	Turun Sanomat	Ryöstötilanne
19.2.2011/TS\Ku22	Turun Sanomat	Ryöstötilanne
23.2.2011/TS\Ku23	Turun Sanomat	Siltaromahdus
28.2.2011/TS\Ku24	Turun Sanomat	Tulipalo
2.3.2011/TS\Ku25	Turun Sanomat	Tulipalo
6.3.2011/TS\Ku26	Turun Sanomat	Ilkivaltarikos
10.3.2011/TS\Ku27	Turun Sanomat	Tulipalo + tuhotyö
15.3.2011/TS\Ku28	Turun Sanomat	Auto-onnettomuus
25.3.2011/TS\Ku29	Turun Sanomat	Ketjukulari + auto-onnettomuus
25.3.2011/TS\Ku30	Turun Sanomat	Ketjukulari + auto-onnettomuus

Liite 1. Taulukko 8. Savon Sanomien henkilökuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
3.2.2011/SS\Ku1	Savon Sanomat	WinCapitan oikeudenkäynti
13.2.2011/SS\Ku2	Savon Sanomat	Lahjussyyte
1.3.2011/SS\Ku3	Savon Sanomat	Lahjussyyte
1.3.2011/SS\Ku4	Savon Sanomat	Lahjussyyte
1.3.2011/SS\Ku5	Savon Sanomat	Lahjussyyte
26.3.2011/SS\Ku6	Savon Sanomat	Ketjukolari + auto-onnettomuus

Liite 1. Taulukko 9. Savon Sanomien muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
3.2.2011/SS\Ku7	Savon Sanomat	WinCapitan oikeudenkäynti
4.2.2011/SS\Ku8	Savon Sanomat	Ihmiskaupparikos
11.2.2011/SS\Ku9	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
12.2.2011/SS\Ku10	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
12.2.2011/SS\Ku11	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
12.2.2011/SS\Ku12	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
12.2.2011/SS\Ku13	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
16.2.2011/SS\Ku14	Savon Sanomat	WinCapitan oikeudenkäynti
16.2.2011/SS\Ku15	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
16.2.2011/SS\Ku16	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
16.2.2011/SS\Ku17	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
16.2.2011/SS\Ku18	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
17.2.2011/SS\Ku19	Savon Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
18.2.2011/SS\Ku20	Savon Sanomat	Tapposyyte
21.2.2011/SS\Ku21	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus
22.2.2011/SS\Ku22	Savon Sanomat	Sakkovilppisyte
23.2.2011/SS\Ku23	Savon Sanomat	Virkavelvollisuusrikossyyte
28.2.2011/SS\Ku24	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
9.3.2011/SS\Ku25	Savon Sanomat	Tulipalo
9.3.2011/SS\Ku26	Savon Sanomat	Itsekseen syttynyt kuorma-auto
12.3.2011/SS\Ku27	Savon Sanomat	Tapposyyte
24.3.2011/SS\Ku28	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
24.3.2011/SS\Ku29	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
25.3.2011/SS\Ku30	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus
25.3.2011/SS\Ku31	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus
25.3.2011/SS\Ku32	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus

28.3.2011/SS\Ku33	Savon Sanomat	Tulipalo
-------------------	---------------	----------

Liite 1. Taulukko 10. Savon Sanomien muut kuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
6.2.2011/SS\Ku34	Savon Sanomat	Auto-onnettomuus
10.2.2011/SS\Ku35	Savon Sanomat	Rakennusvaaratilanne
17.2.2011/SS\Ku36	Savon Sanomat	Ryöstötilanne
20.2.2011/SS\Ku37	Savon Sanomat	Autovarkaus
9.3.2011/SS\Ku38	Savon Sanomat	Itsekseen syttynyt kuorma-auto
9.3.2011/SS\Ku39	Savon Sanomat	Itsekseen syttynyt kuorma-auto
16.3.2011/SS\Ku40	Savon Sanomat	Metsästysrikos
16.3.2011/SS\Ku41	Savon Sanomat	Metsästysrikos
16.3.2011/SS\Ku42	Savon Sanomat	Metsästysrikos
16.3.2011/SS\Ku43	Savon Sanomat	Metsästysrikos
19.3.2011/SS\Ku44	Savon Sanomat	Murhasyyte
21.3.2011/SS\Ku45	Savon Sanomat	Kattoromahdus
21.3.2011/SS\Ku46	Savon Sanomat	Tulipalo + ilkivalta
25.3.2011/SS\Ku47	Savon Sanomat	Ketjukolari + auto-onnettomuus

Liite 1. Taulukko 11. Pohjalaisen henkilökuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
2.2.2011/PHJL\Ku1	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku2	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku3	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku4	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
5.2.2011/PHJL\Ku5	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
4.3.2011/PHJL\Ku6	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte

Liite 1. Taulukko 12. Pohjalaisen muut ihmiskuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
1.2.2011/PHJL\Ku7	Pohjalainen	Lahjussyyte
2.2.2011/PHJL\Ku8	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku9	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku10	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku11	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku12	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
2.2.2011/PHJL\Ku13	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte

2.2.2011/PHJL\Ku14	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
3.2.2011/PHJL\Ku15	Pohjalainen	Itsekseen syttynyt linja-auto
4.2.2011/PHJL\Ku16	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
4.2.2011/PHJL\Ku17	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
5.2.2011/PHJL\Ku18	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
7.2.2011/PHJL\Ku19	Pohjalainen	Ampumavälikohtaus
8.2.2011/PHJL\Ku20	Pohjalainen	Koulusurmat
11.2.2011/PHJL\Ku21	Pohjalainen	Koulusurmat
15.2.2011/PHJL\Ku22	Pohjalainen	Epäilyttävät laskut
18.2.2011/PHJL\Ku23	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
18.2.2011/PHJL\Ku24	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
18.2.2011/PHJL\Ku25	Pohjalainen	Sisäinen tarkastus virkavelvollisuusrikossyytteessä
2.3.2011/PHJL\Ku26	Pohjalainen	Verkko-ostosten väärinkäyttö
3.3.2011/PHJL\Ku27	Pohjalainen	Kattoromahdus
4.3.2011/PHJL\Ku28	Pohjalainen	Virkavelvollisuusrikossyyte
10.3.2011/PHJL\Ku29	Pohjalainen	Tulipalo
12.3.2011/PHJL\Ku30	Pohjalainen	Tuhopoltto + tulipalo
14.3.2011/PHJL\Ku31	Pohjalainen	Kattoromahdus
23.3.2011/PHJL\Ku32	Pohjalainen	Tulipalo
30.3.2011/PHJL\Ku33	Pohjalainen	Murhasyyte

Liite 1. Taulukko 13. Pohjalaisen muut kuvat + rikokset/onnettomuudet

Päivämäärä/Lyhenteet	Sanomalehti	Onnettomuus- tai rikoskuva
3.2.2011/PHJL\Ku34	Pohjalainen	Auto-onnettomuus
6.2.2011/PHJL\Ku35	Pohjalainen	Aseluparikos
10.2.2011/PHJL\Ku36	Pohjalainen	Valvontarangaistus vangeille
19.2.2011/PHJL\Ku37	Pohjalainen	Sairaalan taskuvarkaas
21.2.2011/PHJL\Ku38	Pohjalainen	Auto-onnettomuus
22.2.2011/PHJL\Ku39	Pohjalainen	Ilkivalta
24.2.2011/PHJL\Ku40	Pohjalainen	Raiskaukset
28.2.2011/PHJL\Ku41	Pohjalainen	Nokkakolari + auto-onnettomuus
13.3.2011/PHJL\Ku42	Pohjalainen	Kattoromahdus
24.3.2011/PHJL\Ku43	Pohjalainen	Tulipalo
26.3.2011/PHJL\Ku44	Pohjalainen	Rattijuopumus
27.3.2011/PHJL\Ku45	Pohjalainen	Tulipalo

Liite 1. Taulukko 14. Helsingin Sanomien henkilökuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenneet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
2.2.2011/HS\Ku1	Suoraan kameraan katsova mies	Suoraan kameraan katsova mies hymyilee	Lehtijutun pääotsikko: Ilkka Kanervan lahjussyyte Kuvateksti: ...otteita poliisin esitutkintamateriaalista	Kuvateksti: Koimme että kyse oli lähinnä näyttelemisestä...
2.2.2011/HS\Ku2	Suoraan kameraan katsova mies	Suoraan kameraan katsova mies on miettävä ja vakava	Lehtijutun pääotsikko: Ilkka Kanervan lahjussyyte Kuvateksti: ...otteita poliisin esitutkintamateriaalista	Kuvateksti: En tiedä yhtikäs mitään...
2.2.2011/HS\Ku3	Mies katsoo aktiivisesti kameraan	Miehen ilme on pohdiskeleva ja vakava	Lehtijutun pääotsikko: Ilkka Kanervan lahjussyyte Kuvateksti: ...otteita poliisin esitutkintamateriaalista	Kuvateksti: Kaavoitusta Merisalo ei Sukarin mukaan tosin ole...
2.2.2011/HS\Ku4	Mies katsoo aktiivisesti oikeaan viistoon	Miehen ilme on vakava ja kysyvä	Lehtijutun pääotsikko: Ilkka Kanervan lahjussyyte Kuvateksti: ...otteita poliisin esitutkintamateriaalista	Kuvateksti: ...en ole kuullut näiden henkilöiden osallistumisesta syntymäpäiväjuhlien kustannuksiin
2.2.2011/HS\Ku5	Mies katsoo aktiivisesti kameraan	Mies hymyilee leppoisasti	Lehtijutun pääotsikko: Vaasan kaup.joht. Markku Lumio eroaa. Taustalla on taloussotkuihin liittyvä luottamuspuola	Lehtijutun leipäteksti: Lumio ilmoitti erostaan täysin yllättäen...
3.2.2011/HS\Ku6	Mies katsoo kuvassa vasemmalle	Miehen ilme on erittäin vakava	Kuvateksti: Hannu Kailajärvelle vaaditaan vähintään 5 vuotta vankeutta	Puheprosessia ei synny, mies ei reagoi kameraan
16.2.2011/HS\Ku7	Mies katsoo suoraan	Mies on poissaolevan	Lehtijutun pääotsikko:	Puheprosessia ei synny, mies ei

	eteenpäin	näköinen	Wincapita – käräjillä katsottiin Vyölaukkumies -video. Pääkäsitteily alkoi tiistaina Vantaan käräjäoikeudessa	reagoi kameraan
23.2.2011/HS\Ku8	Nainen katsoo aktiivisesti kameraan	Naisen ilme on vakava	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeude lta	Kuvateksti: haluan kiittää – niitä 2 yksityishenkilöä, jotka olivat aktiivisia tässä asiassa...
23.2.2011/HS\Ku9	Nainen katsoo vasempaan viistoon	Naisen ilme on vakava ja mietteiliäs	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeude lta	Kuvateksti: koko rakenteellinen korruptio päätöksenteossa halutaan peittää...
23.2.2011/HS\Ku10	Nainen katsoo oikeaan viistoon	Naisen katse on kysyvä	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeude lta	Kuvateksti: tiukempi ministerivastuu johtaisin siihen, että päätöksenteko muuttuisi hyvin hankalaksi
23.2.2011/HS\Ku11	Mies katsoo vasempaan viistoon	Miehen ilme on vakava ja kysyvä	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeude lta	Kuvateksti: Nuorisosäätiö on vaalirahoituksen mätä omena
23.2.2011/HS\K12	Mies katsoo aktiivisesti oikealle	Mies hymyilee leppoisasti	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeude lta	Kuvateksti: ...on aika laittaa kirjan kannet kiinni Matti Vanhasen osalta...
23.2.2011/HS\Ku13	Nainen katsoo aktiivisesti oikealle	Nainen nauraa vapautuneesti	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeude lta	Kuvateksti: ...lainsäätäjät ovat tehneet sen, mikä on lainsäätäjien vallassa...
31.3.2011/HS\Ku14	Mies katsoo aktiivisesti oikealle	Mies näyttää leppoisalta	Lehtijutun pääotsikko: Dopingsalaisuudet julki STT: n dopingjutun esitutkintamateriaali ...	Puheprosessia ei synny, mies ei reagoi kameraan
31.3.2011/HS\Ku15	Mies katsoo suoraan kameraan	Miehen ilme on erittäin vakava	Lehtijutun pääotsikko: Dopingsalaisuudet	Kuvateksti: Jari Räsästä syytetään törkeästä

			julki STT: n dopingjutun esitutkintamateriaali ...	petoksesta
31.3.2011/HS\Ku16	Mies katsoo aktiivisesti suoraan kameraan	Miehen ilme on leppoisan rauhallinen	Lehtijutun pääotsikko: Dopingsalaisuudet julki STT: n dopingjutun esitutkintamateriaali ...	Kuvateksti: Ent. maastohiihdon lajipäällikköä Vähäsöyrinkiä syytetään törkeästä petoksesta
31.3.2011/HS\Ku17	Mies katsoo alaspäin	Miehen ilme on surullinen	Lehtijutun pääotsikko: Dopingsalaisuudet julki STT: n dopingjutun esitutkintamateriaali ...	Kuvateksti: Ei ole kommentoitavaa
31.3.2011/HS\Ku18	Mies katsoo vasempaan viistoon	Mies näyttää tympääntyneeltä	Lehtijutun pääotsikko: Dopingsalaisuudet julki STT: n dopingjutun esitutkintamateriaali ...	Kuvateksti: Hiihtoliitto on <i>täynnä</i> katkeria paskahousuja, jotka valehtelee ja mustamaalaa..
31.3.2011/HS\Ku19	Mies katsoo suoraan kameraan	Mies hymyilee leppoisasti	Lehtijutun pääotsikko: Dopingsalaisuudet julki STT: n dopingjutun esitutkintamateriaali ...	Kuvateksti: Minulle on annosteltu henkilökohtaisesti epoa suoneen...

Liite 1. Taulukko 15. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 1 + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhen teet	Aktiiviprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
1.2.2011/HS\Ku20	Aktiivisina toimijoina joukko ihmisiä, passiivisena kohteena 2 poliisiautoa, kuorma-auto, laiva	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Makasiiniterminaalin katos romahti Kuvateksti: Terminaalilastauslaiturin katos tipahti alas n. 40 metrin matkalta	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan -> he ovat selin kameraan
2.2.2011/HS\Ku21	Aktiivisina toimijoina joukko rentoutuneita	Ihmiset näyttävät vapautuneilta	Lehtijutun pääotsikko: Kanervan	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole

	ihmisiä, passiivinen kohde ei ole selkeä		syntymäpäivien lahjatilin käytössä epäselvyyksiä	kontaktissa kameraan
3.2.2011/HS\Ku22	Aktiivisina toimijoina palomies + mieshenkilö, passiivisena kohteena palomiesten nosturi + kuvan palava rakennus	Selin olevan palomiehen ja mieshenkilön ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: 12 000 kanaa paloi Somerolla Kuvateksti: Palokunta sai estettyä Someron suurkanalan palon leviämisen	Puheprosessia ei synny, palomies ja mieshenkilö eivät huomaa kameraa
3.2.2011/HS\Ku23	Aktiivisena toimijana suoraan kameraan katsova mies, passiivisena kohteena 3 siviilipukuista miestä + poliisi	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Sijoitusklubi WinCapitan päähaaran oikeudenkäynti alkoi Kuvateksti: WinCapitan perustaja Hannu Kailajärvi saapui keskiviikkona Vantaan käräjäoikeuden...	Kuvateksti: Kailajärvi on ollut runsaan vuoden ajan vapaana - matkustuskiellossa
8.2.2011/HS\Ku24	Aktiivisena toimijana kuvatekstin mukaan bussinkuljettaja, passiivisena kohteena kuvan mukaan linja-autossa istuvat ihmiset	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Helsingin bussiliikenteen kuljettajia pahoinpidellään joka toinen viikko Kuvateksti: Juhani Saarela on kyydinnyt helsinkiläisiä bussilla jo 19 vuotta...	Kuvateksti: Yleensä yritän puhua rauhallisesti riitapukareille. Ikinä ei ole vielä tarvinnut painaa hätänapulaa.
10.2.2011/HS\Ku25	Aktiivisena toimijana oikealle katsova palomies, passiivisena kohteena kuvassa palanut rakennus	Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Lehtijutun pääotsikko: Kukaan ei uskonut pizzerian polttopuheita Kuvateksti: Tampereen Hämeenkadun pizzeriapalossa kuoli marraskuussa 3 ihmistä. Poliisi epäilee – tilaustyöksi ja vakuutuspetokseksi	Puheprosessia ei synny, palomies ei huomaa kameraa

			i	
12.2.2011/HS\Ku26	Aktiivisena toimijana kuvassa kumarassa oleva mies, passiivisena kohteena taustalla olevat kameramiehet	Kumarassa selin olevan miehen ilmettä ei näe + kameramiehet ovat kuvaamassa kuvaushetkellä	Lehtijutun pääotsikko: Syytetty kertoi tappaneensa Jon Bockin harhojen vallassa Kuvateksti: Intialaismies istui perjantaina oikeussalissa itkien pää painuksissa	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan -> he ovat selin kameraan
14.2.2011/HS\Ku27	Aktiivisina toimijoina 2 palomiestä, passiivinen kohde palanut talo	Palomiesten ilmeitä ei näe suojaovun alta -> selin kameraan	Lehtijutun pääotsikko: Suomen vanhin rinneravintola paloi Rukalla Kuvateksti: Rukan rinneravintola paloi – poroksi sunnuntaiyönä	Puheprosessia ei synny, palomiehet eivät huomaa kameraa -> he keskittyvät työhönsä
16.2.2011/HS\Ku28	Aktiivisena toimijana oikealle katsova mies, passiivisena kohteena taustalla joukko ihmisiä	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Perustuslakivaliokunta ei löytänyt törkeää rikosta Vanhasen toiminnasta Kuvateksti: Perustuslakivaliokunta kirjoitti tiistaina Vanhas-päätöstä...	Kuvateksti: ... voi kuitenkin todeta, että ex-pääministeri toimi väärin
17.2.2011/HS\Ku29	Aktiivisina toimijoina joukko ihmisiä, passiivinen kohde työpöytä papereineen	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia ja mieteliäitä	Lehtijutun pääotsikko: Vanhanen rikkoi tuottamuksellisesti virkavelvollisuuttansa pääministerinä	Kuvateksti: Perustuslakivaliokunta oli yksimielinen siitä, että Vanhasen toimet eivät ylittäneet – törkeän huolimattomuuden rajaa
17.2.2011/HS\Ku30	Aktiivisina toimijoina takilla peitetty ihminen, vieressä kuvatekstin perusteella istuva asianajaja -> katsoo oikealle, passiivinen kohde ei ole selkeä	Päänsä peittäneen ihmisen ilmettä ei näe, asianajajan ilme on erittäin vakava	Lehtijutun pääotsikko: Porvoon ampuja on erittäin vaarallinen Kuvateksti: Åkerlund peitti päänsä kuvaajilta keskiviikkona Uudenmaan	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan

			käräjäoikeudessa. Häntä avusti asianajaja – Kampela	
22.2.2011/HS\Ku31	Aktiivisena toimijana kuvassa selin oleva poliisi, passiivinen kohde kuvan romuttunut juna	Selin olevan poliisin ilmettä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Nokian turmaveturin ohjaamo tuhoutui täysin Kuvateksti: — törmäyksen rajuudesta kertoivat vääntyneet teräsrakenteet...veturi saattoi kulkea – 50 kilometrin tuntivauhtia törmäyshetkellä	Puheprosessia ei synny, poliisi ei huomaa kameraa
23.2.2011/HS\Ku32	Aktiivisena toimijana oikealle katsova mies, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan Yleisradion tilat	Oikealle katsovan miehen ilme on erittäin vakava	Lehtijutun pääotsikko: Vanhanen moitti oikeuskansleria Kuvateksti: Vanhanen saapui illalla Yleisradioon kommentoimaan Nuorisosäätiö -tutkintaa	Kuvateksti: En presidenttiehdokkaana ollut missään tekemisissä oman vaalirahoitukseni kanssa

Liite 1. Taulukko 16. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 2 + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Aktiiviprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
11.3.2011/HS\Ku33	Aktiivisina toimijoina joukko palomiehiä, passiivinen kohde kuvan romuttunut auto	Yhden palomiehen ilme on vakava, muiden palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Lehtijutun pääotsikko: Rattijuoppo ajoi jalan ja koiran yli Sepänmäessä Kuvateksti: yli 50-vuotiasta virolaismiestä epäillään rattijuoppouden lisäksi liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ja vamman tuottamisesta	Puheprosessia ei synny, palomiehet eivät huomaa kameraa -> he keskittyvät työhönsä
12.3.2011/HS\Ku34	Aktiivisina toimijoina	Selin olevien palomiesten	Lehtijutun pääotsikko:	Puheprosessia ei synny,

	joukko palomiehiä, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan palanut lähetystö	ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Lähetystön palo alkoi saunasta. Indonesian suurlähetystö (Kuvateksti:) paloi asuinkelvottomaan kuntoon	palomiehet eivät huomaa kameraa -> he keskittyvät työhönsä
12.3.2011/HS\Ku35	Aktiivisina toimijoina kuvassa selin kävelevät ihmiset, passiivinen kohde ei ole selkeä	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Pizzeriapalon sytyttäjiksi epäilty pakenivat viime hetkellä – 3 uhria vaatineen tuhopolton oikeudenkäynti alkoi Tampereella Kuvateksti: Sytyttäjäksi poistuu pizzariasta Tampereen – 22. marraskuuta 2010 – ennen 5.30 aamulla	Puheprosessia ei synny, kuvatut henkilöt eivät huomaa kameraa
12.3.2011/HS\Ku36	Aktiivisina toimijoina kaukana olevat palomiehet, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan palanut pizzeria	Kaukana olevien palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Lehtijutun pääotsikko: Pizzeriapalon sytyttäjiksi epäilty pakenivat viime hetkellä – 3 uhria vaatineen tuhopolton oikeudenkäynti alkoi Tampereella Kuvateksti: Pizzerian tilat tuhoutuivat palossa täysin. Kuva ravintolakassan kohdalta...	Puheprosessia ei synny, palomiehet eivät huomaa kameraa -> he keskittyvät työhönsä
12.3.2011/HS\Ku37	Aktiivisina toimijoina kuvatekstin ja kuvan mukaan syytetyt ja asianajajat, passiivisena kohteena taustalla joukko ihmisiä	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Pizzeriapalon sytyttäjiksi epäilty pakenivat viime hetkellä – 3 uhria vaatineen tuhopolton oikeudenkäynti alkoi Tampereella Kuvateksti: Syytetyt peittivät kasvonsa	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan

			perjantaina käräjäoikeudessa	
18.3.2011/HS\Ku38	Aktiivisina toimijoina 2 pyörällä kulkevaa ihmistä + 2 poliisia, passiivisena kohteena kuvatekstin mukaan Jyväskylän yliopiston rakennukset + suuri joukko autoja	Selin olevien poliisien ilmeitä ei näe + myös 2 pyöräilijää selin kameraan	Lehtijutun pääotsikko: Kymmenet poliisit tyhjensivät yliopiston tiloja Jyväskylässä. Mittava operaatio käynnistyi latausliikkeen kuulohavainnosta	Puheprosessia ei synny, kuvatut henkilöt eivät huomaa kameraa
18.3.2011/HS\Ku39	Aktiivisina toimijoina katolla toimivat miehet, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan Peltolan koulu	Katolla toimivien miesten ilmeitä ei näe kaukaa	Lehtijutun pääotsikko: Peltolan koulu tyhjennettiin Vantaalla katon notkahdettua Kuvateksti: Koulun 2. kerroksen katto notkahti lumen painosta	Puheprosessia ei synny, katolla olevat miehet eivät huomaa kameraa
25.3.2011/HS\Ku40	Aktiivisena toimijana vasempaan katsova mies, passiivisena kohteena joukko ihmisiä	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Kailajärvi pitää naisystävän syytettä ajojahtina Kuvateksti: WinCapitan johtohahmo Hannu Kailajärvi esiintyi torstaina Vantaan käräjäoikeudessa...	Kuvateksti: <i>Kailajärvi</i> esiintyi – aluksi itsevarmasti – <i>syyttäjän esittäessä kysymyksiä</i> , Kailajärvi alkoi kuitenkin sekoilla puheissaan
25.3.2011/HS\Ku41	Aktiivisina toimijoina kuvatekstin mukaan vastaanottokeskuksen asukkaat, passiivisena kohteena katunäkymä	Ihmisjoukko näyttää miettiviltä	Lehtijutun pääotsikko: Tekninen vika saattoi aiheuttaa palon vastaanottokeskuksessa Kuvateksti: Asukkaat evakuoitiin torstaina iltapäivällä Uudenmaankadun vastaanottokeskuksessa...	Kuvateksti: ...juoksutettiin busseihin, jotka veivät heidät tilapäismajoitukseen...
25.3.2011/HS\Ku42	Aktiivisina toimijoina 1	Yhden palomiehen	Lehtijutun pääotsikko:	Puheprosessia ei synny, koska

	siviilipukuinen mies + joukko palomiehiä, passiivisena kohteena joukko romuttuneita autoja	ilme on vakava -> katsoo viistoon kamerasta, muut ihmiset selin kameraan	Kallansiltojen ketjukolareihin osui 70 autoa, 12 loukkaantui. Torstain turmasuma on yksi Suomen suurimmista auto-onnettomuuksista Kuvateksti: Ketjukolarin jälkiä siivottiin torstai-iltapäivällä useita tunteja – Kuopiossa	ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan
26.3.2011/HS\Ku43	Aktiivisena toimijana kuvatekstin mukaan vasempaan katsova nuori, passiivinen kohde ei ole selkeä	Nuoren ilme ei ole selkeä -> hänellä on huppu päässä	Lehtijutun pääotsikko: Alaikäisiä sairaalaan 'jehova'-huumeesta Kuvateksti: HS: n haastatteleva 16-vuotias porvoalaisnuori kertoo käyttäneensä JWH-nimistä huumetta useita kertoja...	Kuvateksti: HS: n haastatteleva 16-vuotias porvoalaisnuori kertoo käyttäneensä JWH-nimistä huumetta useita kertoja...
29.3.2011/HS\Ku44	Aktiivisina toimijoina joukko palomiehiä, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan romahtanut kerrostalon katto	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Lehtijutun pääotsikko: Satoja kiloja kattoa romahti – kukaan ei ollut alla Kuvateksti: Länsi-Pasilassa rysähti maanantaina alas 250 neliötä kerrostalon katutason katto...	Puheprosessia ei synny, palomiehet eivät huomaa kameraa -> he keskittyvät työhönsä
29.3.2011/HS\Ku45	Aktiivisina toimijoina kuvassa vakava nuori + hymyilevä vanhempi mies, passiivinen kohde joukko ihmisiä ympärillä	Nuori mies näyttää vakavalta, vanhempi mies hymyilee, muut ihmiset katsovat viistoon kamerasta -> heidän ilmeet eivät ole selkeitä	Lehtijutun pääotsikko: Ilkka Kanerva oikeuteen törkeästä lahjusepäilystä Kuvateksti: Kansanedustaja Ilkka Kanerva nousi eilen perjantaina Helsingissä Turun-junaan	Kuvateksti: Kansanedustaja Ilkka Kanerva nousi eilen perjantaina Helsingissä Turun-junaan
31.3.2011/HS\Ku46	Aktiivisena toimijana vasempaan	Vasempaan viistoon katsovan	Lehtijutun pääotsikko: STT: n dopingoikeudenkäy	Kuvateksti: Kari-Pekka Kyrö esiintyy

	viistoon katsova mies, passiivinen kohde ei ole selkeä	miehen ilme on erittäin vakava	nnin käsikirjoitus selvisi Kuvateksti: Kari-Pekka Kyrö esiintyy oikeudessa ns. muuna todistelutarkoitukse ssa kuultavana henkilönä...	oikeudessa ns. muuna todistelutarkoitukse ssa kuultavana henkilönä...
--	--	--------------------------------	---	---

Liite 1. Taulukko 17. Helsingin Sanomien muut kuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenne	Aktioprosessi	Olosuhteet
10.2.2011/HS\Ku47	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan Meilahden tanssilavan katto, passiivinen kohde luminen metsämaisema	Lehtijutun pääotsikko: Lumi romahdutti tanssilavan katon Meilahdessa Kuvateksti: Meilahden tanssilavan katto on sortunut lumen painosta
15.2.2011/HS\Ku48	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan palanut rinneravintola, passiivinen kohde luminen metsämaisema	Lehtijutun pääotsikko: Rinneravintolapalon syy ehkä sähkövika Kuvateksti: Rukalla sijaitseva Suomen vanhin rinneravintola paloi sunnuntain vastaisena yönä...
19.2.2011/HS\Ku49	Aktiivinen toimija lehtijutun pääotsikon mukaan ylinopeutta valvova valvontakamera, passiivisina kohteina liikkeellä olevat autot	Lehtijutun pääotsikko: Lähes 2000 autoilijaa jäi kiinni ylinopeudesta Kehä 3: lla Kuvateksti: Kun kameravalvonta alkoi Kehä 3: lla, vajaassa 2: ssa vrk: ssa 1930 autoilijaa jäi kiinni ylinopeudesta
20.2.2011/HS\Ku50	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan tulipalossa tuhoutunut kesäravintola Helsingin, passiivinen kohde lumimaisema	Lehtijutun pääotsikko: Tuli tuhosi ravintola Helsingin täysin Kuvateksti: Kesäravintola Helsingin tuhoutui tulipalossa lauantain vastaisena yönä...
21.2.2011/HS\Ku51	Aktiivisina toimijoina romuttuneet autot, passiivinen kohde luminen metsämaisema	Lehtijutun pääotsikko: Kiikoisten kuolonkolarin johtui ilmeisesti virhearvioista Kuvateksti: Kolarissa oli mukana kuorma-auto, pakettiauto ja 3 henkilöautoa
23.2.2011/HS\Ku52	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan pillereiden valmistukseen soveltuva kone, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Muuntohumeita varastoinut helsinkiläismies vankilaan Kuvateksti: Poliisi takavarikoi viime keväänä – kerrostalon kellarista pillereiden valmistamiseen soveltuvan koneen

Liite 1. Taulukko 18. Helsingin Sanomien henkilökuvat + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhen teet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horizontaalinen/V ertikaalinen kulma
2.2.2011/HS\Ku1	Suoraan kameraan katsova mies hymyilee	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsoja saa vaikutelman että kuvan mies kokee olevan 'näytelmässä'	Lehtijutun pääotsikon mukaan lahjussyyte -> katsoja saa vaikutelman näytelmästä
2.2.2011/HS\Ku2	Suoraan kameraan katsova mies on miettävä ja vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta mies halunnee luoda itsestään tietämättömän	Lehtijutun pääotsikon mukaan lahjussyyte -> mies halunnee luoda itsestään tietämättömän
2.2.2011/HS\Ku3	Mies katsoo aktiivisesti kameraan. Miehen ilme on pohdiskeleva ja vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvan mies halunnee hyötyä tilanteesta	Lehtijutun pääotsikon mukaan lahjussyyte -> mies halunnee hyötyä tilanteesta
2.2.2011/HS\Ku4	Mies katsoo aktiivisesti oikeaan viistoon. Miehen ilme on vakava ja kysyvä	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu mies on puolustuskannalla	Lehtijutun pääotsikon mukaan lahjussyyte -> kuvattu mies on puolustuskannalla
2.2.2011/HS\Ku5	Mies katsoo aktiivisesti kameraan. Mies hymyilee leppoisasti	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsoja saa kuvan perusteella vaikutelman leppoisasta tunnelmasta, vaikka kyseessä Vaasan kaup. joht. ero	Lehtijutun pääotsikko: Vaasan kaup. joht. ero
3.2.2011/HS\Ku6	Mies katsoo kuvassa vasemmalle. Miehen ilme on erittäin vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Kuvan ja kuvatekstin perusteella katsoja saa vaikutelman epämiellyttävästä tilanteesta	Kuvateksti: WinCapitan oikeudenkäynti
16.2.2011/HS\Ku7	Mies katsoo suoraan eteenpäin. Mies on poissaolevan näköinen	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsoja tuntee itsensä ulkopuoliseksi	Kuvateksti: WinCapitan oikeudenkäynti
23.2.2011/HS\Ku8	Nainen katsoo aktiivisesti kameraan. Naisen ilme on	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Kuvatekstin mukaan kuvattu nainen halunnee tuoda itsensä	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeud

	vakava		oikeudenmukaisen a ihmisenä	elta
23.2.2011/HS\Ku9	Nainen katsoo vasempaan viistoon. Naisen ilme on vakava ja miettelias	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella nainen vaatii oikeudenmukaisuutta	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeudelta
23.2.2011/HS\Ku10	Nainen katsoo oikeaan viistoon. Naisen katse on kysyvä	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella nainen vaatii oikeudenmukaisuutta	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeudelta
23.2.2011/HS\Ku11	Mies katsoo vasempaan viistoon. Miehen ilme on vakava ja kysyvä	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella mies moittii Nuorisosäätiötä	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeudelta
23.2.2011/HS\K12	Mies katsoo aktiivisesti oikealle. Mies hymyilee leppoisasti	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella mies haluaa unohtaa oikeudenkäynnin	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeudelta
23.2.2011/HS\Ku13	Nainen katsoo aktiivisesti oikealle. Nainen nauraa vapautuneesti	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella nainen luottaa lainsäätäjien oikeudenmukaisuuteen	Lehtijutun pääotsikko: Ent. pääministeri välttyi valtakunnanoikeudelta
31.3.2011/HS\Ku14	Mies katsoo aktiivisesti oikealle. Mies näyttää leppoisalta	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella tunnelma on epämiellyttävä	Vakava doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku15	Mies katsoo suoraan kameraan. Miehen ilme on erittäin vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella tunnelma on epämiellyttävä	Vakava doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku16	Mies katsoo aktiivisesti suoraan kameraan. Miehen ilme on leppoisan rauhallinen	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Kuvatekstin luoma kuva kireästä tilanteesta ei estä kuvan miestä rentoutumasta	Vakava doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku17	Mies katsoo	Lähikuva: Kuvassa	Katsoja saa	Vakava doping-

	alaspäin. Miehen ilme on surullinen	näky olkapäät ja pää	vaikutelman kuvan perusteella surullisesta tilanteesta	oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku18	Mies katsoo vasempaan viistoon. Mies näyttää tympääntyneeltä	Lähikuva: Kuvassa näky olkapäät ja pää	Katsojasta kuvan perusteella tunnelma on epämiellyttävä	Vakava doping-oikeudenkäsitely
31.3.2011/HS\Ku19	Mies katsoo suoraan kameraan. Mies hymyilee leppoisasti	Lähikuva: Kuvassa näky olkapäät ja pää	Katsojasta kuvatekstin perusteella vaikutelman kuvatun miehen rehellisyydestä	Vakava doping-oikeudenkäsitely

Liite 1. Taulukko 19. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 1 + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhen teet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horizontaalinen/V ertikaalinen kulma
1.2.2011/HS\Ku20	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman vakavasta onnettomuustilanteesta -> ihmiset keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: Terminaalin lastauslaiturin katoksen romahdus
2.2.2011/HS\Ku21	Ihmiset näyttävät vapautuneelta	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman leppoisasta tunnelmasta	Lehtijutun pääotsikko: Kanervan syntymäpäivien lahjatilin epäselvyydet
3.2.2011/HS\Ku22	Selin olevan palomiehen ja mieshenkilön ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman tuhoisasta tulipalosta	Kuvateksti: tuhoisa kanalan palo
3.2.2011/HS\Ku23	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman epämiellyttävästä tilanteesta	Kuvateksti: WuinCapitan oikeudenkäynti
8.2.2011/HS\Ku24	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvan ja kuvatekstin perusteella väkivaltatilanteen kuvauksesta	Kuvateksti: Linja-auton kuljettajia pahoinpidellään Helsingissä
10.2.2011/HS\Ku25	Palomiehen	Yleiskuva:	Katsoja saa	Kuvateksti:

	ilmettä ei näe suojaovun alta	Ihminen vie alle puolet kuvasta	vaikutelman kuvatekstin perusteella tuhoisasta tulipalosta	Vakuutuspetos + tuhoisa tuhotyö
12.2.2011/HS\Ku26	Kumarassa selin olevan miehen ilmettä ei näe + kameramiehet ovat kuvaamassa kuvaushetkellä	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella lohduttomasta tilanteesta -> syytetty itkee	Kuvateksti: Murhasyyte. Lohduton tilanne -> syytetty itkee
14.2.2011/HS\Ku27	Palomiesten ilmeitä ei näe suojaovun alta -> selin kameraan	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: Rukan rinneravintolan tulipalo
16.2.2011/HS\Ku28	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman vakavasta oikeudenkäynnistä	Kuvateksti: Vakava oikeudenkäyntitilanne ex-pääministeriä kohtaan
17.2.2011/HS\Ku29	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia ja mieteliäitä	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon mukaan ex-pääministerin virkavelvollisuuden rikkomisesta -> vakava tilanne	Lehtijutun pääotsikko: virkavelvollisuuden rikkominen -> vakava tilanne
17.2.2011/HS\Ku30	Päänsä peittäneen ihmisen ilmettä ei näe, asianajajan ilme on erittäin vakava	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin ja lehtijutun pääotsikon mukaan erittäin epämiellyttävästä ja vaikeasta tilanteesta	Lehtijutun pääotsikko: Vakava ampumisoikeuden käynti
22.2.2011/HS\Ku31	Selin olevan poliisin ilmettä ei näe	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvan ja kuvatekstin perusteella vakavasta junaonnettomuudesta	Kuvateksti: Vakava junaonnettomuus
23.2.2011/HS\Ku32	Oikealle katsovan miehen ilme on erittäin vakava	Kokokuva: Ihminen täyttää koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella	Kuvateksti: Yleisradion haastattelu Matti Vanhaselle

			selittelytilanteesta	Nuorisosäätiöstä
--	--	--	----------------------	------------------

Liite 1. Taulukko 20. Helsingin Sanomien muut ihmiskuvat 2 + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhen teet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horizontaalinen/V ertikaalinen kulma
11.3.2011/HS\Ku33	Yhden palomiehen ilme on vakava, muiden palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella tahallisesta liikenteenvaarant amisesta	Kuvateksti: Vakava rattijuoppous + auto-onnettomuus
12.3.2011/HS\Ku34	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti: vakava tulipalo
12.3.2011/HS\Ku35	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut henkilöt keskittyvät pizzerian palon jälkitunnelmiin	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti: pizzerian vakava tulipalo
12.3.2011/HS\Ku36	Kaukana olevien palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät sammutustöihin	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti: pizzerian vakava tulipalo
12.3.2011/HS\Ku37	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa kuvan perusteella vaikutelman epämiellyttävästä tilanteesta -> katsoja tuntee itsensä myös ulkopuoliseksi	Kuvateksti: Epämiellyttävä oikeudenkäsitellyttilanne
18.3.2011/HS\Ku38	Selin olevien poliisien ilmeitä ei näe + myös 2 pyöräilijää selin kameraan	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja tuntee itsensä ulkopuoliseksi	Lehtijutun pääotsikko + leipäteksti: ampuma-aserikos Jyväskylän yliopistossa. Katsoja tuntee itsensä ulkopuoliseksi
18.3.2011/HS\Ku39	Katolla toimivien miesten ilmeitä ei	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet	Katsoja mielestään	Lehtijutun pääotsikko:

	näe kaukaa	kuvasta	katsoo tilannetta kaukaa	Peltolan koulun katon notkahdus. Katsoja mielestään katsoo tilannetta kaukaa
25.3.2011/HS\Ku40	Kaikkien kuvassa olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella epämiellyttävästä oikeudenkäynnistä	Lehtijutun ingressi: törkeä petos + rahankeräysrikos. Epämiellyttävä oikeudenkäynti
25.3.2011/HS\Ku41	Vastaanottokeskuksen ihmisjoukko näyttää miettiviltä	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta tilanne on samaan aikaan jännittävä ja epämiellyttävä	Lehtijutun pääotsikko: tulipalo. Tilanne on samaan aikaan jännittävä ja epämiellyttävä
25.3.2011/HS\Ku42	Yhden palomiehen ilme on vakava -> katsoo viistoon kamerasta, muut ihmiset selin kameraan	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella isosta ketjukolarista	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti: ketjukolari ja auto-onnettomuus -> tilanne näyttää isolta ketjukolarilta
26.3.2011/HS\Ku43	Vasemmalle katsovan nuoren miehen ilme ei ole selkeä -> hänellä huppu päässä	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta nuori häpeilee tilannettaan	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti: huumerikokset. Katsojasta nuori häpeilee tilannettaan
29.3.2011/HS\Ku44	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe suoja-pukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja tuntee itsensä ulkopuoliseksi	Kuvateksti: kerrostalon kattoromahdus Länsi-Pasilassa. Katsoja tuntee itsensä ulkopuoliseksi
29.3.2011/HS\Ku45	Nuori mies näyttää vakavalta, vanhempi mies hymyilee, muut ihmiset katsovat viistoon kamerasta -> heidän ilmeet eivät ole selkeitä	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa lehtijutun pääotsikon perusteella kuvan törkeästä lahjusepäilystä -> tilanne halunnee peitellä	Lehtijutun pääotsikko: törkeä lahjusepäily -> tilanne halunnee peitellä
31.3.2011/HS\Ku46	Vasempaan	Kokokuva: Ihminen	Katsoja saa	Lehtijutun

	viistoon katsovan miehen ilme on erittäin vakava	täyttää koko kuvan	vaikutelman kuvatekstin perusteella epämiellyttävä ja vakavasta tilanteesta	pääotsikko: doping-oikeudenkäynti -> epämiellyttävä ja vakava tilanne
--	--	--------------------	---	---

Liite 1. Taulukko 21. Aamulehden muut ihmiskuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhennot	Aktiiviprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
3.2.2011/AL\Ku1	Aktiivisena toimijana suoraan eteenpäin katsova mies, passiivinen kohde ei ole selkeä	Miehen ilme on tuima ja vakava	Lehtijutun pääotsikko: WuinCapitan oikeudenkäyntikäsittely	Kuvan vieressä S-posti: WinCapita oli suuri kupla, joka paisui ja paisui...
3.2.2011/AL\Ku2	Aktiivisina toimijoina 2 kameraan katsovaa miestä ja 1 vasemmalle katsova mies, passiivisena kohteena taustalla istuvat miehet	3: n miehen ilmeet ovat erittäin vakavia, taustalla olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Kuvateksti: Asianajajat – Kortelainen ja – Sorsa odottivat yhdessä pääepäilty Hannu Kailajärven kanssa istunnon alkua Vantaan käräjäoikeudessa	Kuvateksti: pääepäilty Hannu Kailajärvi istunnon <i>alussa</i> Vantaan käräjäoikeudessa
5.2.2011/AL\Ku3	Aktiivisena toimijana mikrofonin puhuva nainen, passiivinen kohde ei ole selkeä	Nainen katsoo vasempaan viistoon hymyillen	Lehtijutun pääotsikko: Ministeriössä on vaiettu seksuaalisesta häirinnästä	Lehtijutun pääotsikko + leipäteksti: Sinnemäki myöntää, että hänen johtamassaan työ- ja elinkeinoministeriössä ei olla uskallettu puhua seksuaalisesta häirinnästä
5.2.2011/AL\Ku4	Aktiivisina toimijoina selin oleva mies + selin oleva nainen, passiivisena kohteena kuvatekstin mukaan Lindström Oy palvelukeskus	Selin olevan miehen ilme on vakava + selin oleva nainen hymyilee	Lehtijutun pääotsikko: työministeri – Sinnemäki: 'jatkuva häirintä on raskas, uuvuttava kokemus...työntekijät eivät ole uskaltaneet puhua seksuaalisesta häirinnästä esimiehilleen'	Lehtijutun pääotsikko: työministeri – Sinnemäki: ...työntekijät eivät ole uskaltaneet puhua seksuaalisesta häirinnästä esimiehilleen

			Kuvateksti: Lindström Oy palvelukeskus	
5.2.2011/AL\Ku5	Aktiivisena toimijana kuvassa kävelevä mies, passiivisena kohteena taustalla oleva mies	Miesten ilmeitä ei näe, koska kuva on otettu ilta-auriongon aikana	Lehtijutun pääotsikko: Vanhanen kiistää yhä jääviysepäilyt Kuvateksti: Perustusvaliokunta kuuli <i>ex-pääministeri</i> Matti Vanhasta perjantaina	Kuvateksti: Lähes 2 tuntia vieneen kuulemisen jälkeen Vanhanen oli vähäsanainen
7.2.2011/AL\Ku6	Aktiivisena toimijana selin seisova poliisi, passiivisena kohteena taustalla olevat ihmiset	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe + 1 vasemmalle katsova ihminen näyttää pelokkaalta	Kuvateksti: Poliisi tyhjensi Ale-Barin järkyttyneistä asiakkaista. Ammuskelu tapahtui nopeasti 18.30 aikaan sunnuntai-iltana <i>Tampereella...</i>	Kuvateksti: Poliisi tyhjensi Ale-Barin järkyttyneistä asiakkaista
7.2.2011/AL\Ku7	Aktiivisina toimijoina 2 kuvassa olevaa tyttöä, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan kahvila	2 tyttöä katsoo suoraan kameraan hymyillen	Kuvateksti: ...kadulle tuli useita poliiseja, autoja ja ambulansseja. Poliiseilla oli luotiliivit...	Kuvateksti: - Korhonen ja – Haapaniemi istuivat viereisessä kahvilassa, kun kadulle tuli useita poliiseja... 'Tiesimme heti, että meneillään jotain vakavaa'
7.2.2011/AL\Ku8	Aktiivisina toimijoina joukko poliiseja, passiivisena kohteena poliisiautot, henkilöautot + 2 rakennusta	Selin olevien poliisien ilmeitä ei näe	Kuvateksti: Poliisi etsi sunnuntai-iltana ampujaksi epäiltyä miestä useasta paikasta Tampereella...	Puheprosessia ei synny, poliisit näyttävät keskittyvän työhönsä
9.2.2011/AL\Ku9	Aktiivisina toimijoina selin olevat palomiehet, passiivinen kohde paloauto	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: ...talon palon syyttämiseen käytettiin 40 litraa bensiiniä Kuvateksti: Palo syytti räjähdysmäisesti Voiman talon A-	Puheprosessia ei synny, palomiehet näyttävät keskittyvän työhönsä

			rapussa...	
9.2.2011/AL\Ku10	Aktiivisina toimijoina 4 kamerasta viistoon katsovaa ihmistä, passiivinen kohde ei ole selkeä	4 kamerasta viistoon katsovaa ihmistä ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: ...talon palon sytyttämiseen käytettiin 40 litraa bensiiniä Kuvateksti: Bertta-koiran haukku herätti Laura ja Antti – Kurkisen...	Kuvateksti: Bertta-koiran haukku herätti Laura ja Antti – Kurkisen -> he pääsivät pakenemaan palavasta talosta
9.2.2011/AL\Ku11	Aktiivisena toimijana selin kulkeva poliisi, passiivisena kohteena joukko autoja	Selin olevan poliisin ilmettä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Lumisade sotki ajot maantiellä... Kuvateksti: Nokian moottoritiellä sattui <i>tiistai-aamuna 2</i> henkilöauton ja linja-auton kolari	Puheprosessia ei synny, poliisi näyttää keskittyvän työhönsä
18.2.2011/AL\Ku12	Aktiivisina toimijoina kadulla kävelevä ihmisjoukko, passiivisena kohteena kuvatekstin mukaan Tampereella ryöstetty koruliike	Kaukaa kuvattujen ihmisjoukon ilmeitä ei selkeästi näe	Kuvateksti: Tampereella sijaitsevasta koruliikkeestä vietiin tiistaina <i>klo 10.00</i> pari kassillista koruja	Puheprosessia ei synny, koska ihmisjoukko ei reagoi kameraan
21.2.2011/AL\Ku13	Aktiivisena toimijana selin oleva poliisi, passiivisena kohteena romuttunut auto, paloauto + joukko palomiehiä	Selin oleva poliisi ja selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Rekan ohi päin vastaantulevaa – kolme kuoli Kuvateksti: ...autot törmäsivät niin voimakkaasti, että jäivät toisiinsa kiinni	Puheprosessia ei synny, poliisi ja palomiehet näyttävät keskittyvän työhönsä
22.2.2011/AL\Ku14	Aktiivisena toimijana oikeaan viistoon kävelevä mies, passiivisena kohteena romuttunut juna	Oikeaan viistoon kävelevän miehen ilme on vakava	Lehtijutun pääotsikko: Nokian turmajunan kuski yritti – hätäjarrutusta Kuvateksti: Junaonnettomuuden syy on vielä	Kuvateksti: ...jostain syystä puutavaravaunu tunkeutui onnettomuudessa veturin ohjaamon ikkunasta sisään

			hämärän peitossa...	
23.2.2011/AL\Ku15	Aktiivisena toimijana vasempaan viistoon katseleva nainen, passiivisena kohteena kuvatekstin mukaan Tampereen juna-asema	Vasempaan viistoon katselevan naisen ilme on mieteliäs ja rauhallinen	Lehtijutun pääotsikko: Yöjunan kulku pysähtyi, kun <i>kuorma-auto</i> syttyi tavarajunassa Kuvateksti: ... Tampereen asemalla tiistaina, vaikka juna oli 3 tuntia myöhässä...	Kuvateksti: Seija Viinanen katseli kaikessa rauhassa junan ikkunasta Tampereen asemalla tiistaina, vaikka juna oli 3 tuntia myöhässä...
25.2.2011/AL\Ku16	Aktiivisena toimijana on kuvassa ryöstäjän vaatteeseen pukeutunut ihminen, passiivinen kohde ei ole selkeä	Ryöstäjän ilmettä ei näe, koska hän on peittänyt kasvonsa	Lehtijutun pääotsikko: Puukolla uhaten kourallinen rahaa Kuvateksti: Tämä mies ryösti Pirkkalan Siwan...	Puheprosessia ei synny, koska ryöstäjä välttää kameraa tietoisesti
26.2.2011/AL\Ku17	Aktiivisena toimijana kuvan palomies, passiivisena kohteena romuttunut auto	Selin olevan palomiehen ilmettä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Kuskilla viides kerta kortitta, kaksi kuoli Kuvateksti: Mänttä-Vilppulan nokkakolarissa kuoli kaksi ihmistä	Puheprosessia ei synny, koska palomies ei reagoi kamera
28.2.2011/AL\Ku18	Aktiivisina toimijoina kadulla ihmisjoukko -> osa ihmisistä poliiseja, passiivisena kohteena paloauto, poliisiauto + henkilöauto	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Auto valahti raiteille Porin rautatieasemalla Kuvateksti: ...rautatiehenkilöstö turvasi pelastustoimet nopeasti ilmoittamalla Tampereen suuntaan – vaaratilanteesta	Puheprosessia ei synny, koska ihmisjoukko ei reagoi kameraan
28.3.2011/AL\Ku19	Aktiivisina toimijoina joukko palomiehiä, passiivisena kohteena kuvatekstin mukaan korjaamorakennus	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe	Lehtijutun pääotsikko: Korjaamon seinä paloi Lempäälässä Kuvateksti: Palokunta joutui purkamaan korjaamorakennuk	Puheprosessia ei synny, palomiehet näyttävät keskittyvän työhönsä

	+ paloauto		sen seinää – Lempäälässä sunnuntaina aamupäivällä	
--	------------	--	--	--

Liite 1. Taulukko 22. Aamulehden muut kuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenne	Aktioprosessi	Olosuhteet
2.2.2011/AL\Ku20	Aktiivisena toimijana romuttunut auto, passiivinen kohde taustalla oleva lumimaisema	Lehtijutun pääotsikko: Auto väärälle kaistalle – kolme loukkaantui Lehtijutun leipäteksti: 2: n henkilöauton nokkakolari Orivedellä tiistaina aamupäivällä
8.2.2011/AL\Ku21	Aktiivisena toimijana koulurakennus, passiivinen kohde pihamaisema	Lehtijutun pääotsikko: Nainen menehtyi, kun uuden talon sauna syttyi tuleen Kuvateksti: Ylöjärven kuolonuhrin vaatinut tulipalo alkoi saunasta
8.2.2011/AL\Ku22	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan bussirakennus sisältä, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Ale-Barissa ei ollut ampumahetkellä järjestysmiestä Kuvateksti: Silmänäkijöiden mukaan ampuja istui yhdessä kahden muun kanssa Ale-Bar...
9.2.2011/AL\Ku23	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan rappukäytävän hissikuilu, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Voiman palossa 7 uutta rikoksesta epäiltyä Kuvateksti: palon jäljet näkyvät – tiistaina pizzerian viereisen rappukäytävän hissikuilussa
9.2.2011/AL\Ku24	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan palossa turmeltunut porraskäytävä, passiivinen kohde ei ole selkeä	Kuvateksti: palossa turmeltunut porraskäytävä oli tämän viikon tiistaina edelleen rujan näköinen
14.2.2011/AL\Ku25	Aktiivinen toimija lehtijutun pääotsikon mukaan Suomen vanhin rinneravintola, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Suomen vanhin rinneravintola paloi lähes täysin Kuvateksti: Raju tulipalo tuhosi rakennuksen
20.2.2011/AL\Ku26	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan K-Market Ruotula, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Puukolla selkään, sitten isku päähän Kuvateksti: 3 miestä pahoinpiteli K-Market Ruotulaan menossa olevan miehen...
21.2.2011/AL\Ku27	Aktiivisina toimijoina romuttuneet autot, passiivinen kohde taustalla oleva metsämaisema	Lehtijutun pääotsikko: Kolme suoralla tiellä kuoli
21.2.2011/AL\Ku28	Aktiivinen toimija kuvattu auton ratti, passiivinen kohde ei ole	Kuvateksti: Menehtyneet olivat kaikki yli 60-vuotiaita

	selkeä	
24.2.2011/AL/Ku29	Aktiivisena toimijana romuttunut juna, passiivinen kohde taustalla oleva talvimaisema	Lehtijutun pääotsikko: Turmajunan kuljettaja jarrutti vain sekunteja ennen törmäystä Kuvateksti: Tampereen suunnasta tulleen tavarajunan veturi törmäsi Porin radalle hyytyneen tavarajunan – vaunuun <i>Nokialla klo 4.00</i> maanantaina
26.2.2011/AL/Ku30	Aktiivisina toimijoina kahdet romuttuneet autot, passiivinen kohde kuvan aita	Lehtijutun pääotsikko: Huonot renkaat, ei turvavöitä eikä korttia – kaksi kuoli Mänttä-Vilppulassa Kuvateksti: ...2 kolmekymppistä kuolivat, sinisen auton kuljettaja kuoli nokkakolarissa...
27.2.2011/AL/Ku31	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan suistunut paalutuskone, passiivinen kohde taustalla oleva metsämaisema	Kuvateksti: Paalutuskone suistui mäkeä alas Nokialla lauantaiaamuna
1.3.2011/AL/Ku32	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan palanut talo Tampereen Hämeenkatu 10: ssä, passiivinen kohde taustalla oleva katumaisema	Lehtijutun pääotsikko: Tampereen Voiman talon tuhotyöstä epäillyt saavat raskaat syytteet Kuvateksti: 3: n ihmisen hengen vaatinut räjähdysmäinen tulipalo syttyi Tampereen...
14.3.2011/AL/Ku33	Aktiivinen toimija kuvan mukaan palava auto, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Auto paloi roihuten Tampereella Kuvateksti: Auto paloi vastustamattomalla voimalla tien laidassa
18.3.2011/AL/Ku34	Aktiivinen toimija kuvan mukaan palanut mökki, passiivinen kohde metsämaisema	Lehtijutun pääotsikko: Mökkipalo: Sammuttajat paikalle moottorikelkoilla
26.3.2011/AL/Ku35	Aktiivisena toimijana kuvan mukaan romuttunut auto, passiivinen kohde taustalla oleva autotie autoineen	Lehtijutun pääotsikko: Auto törmäsi pylväeseen Tampereella Kuvateksti: ...syytä oli sairauskohtaus
27.3.2011/AL/Ku36	Aktiivinen toimija kuvan mukaan hautakenttilät, passiivinen kohde lumimaisema	Lehtijutun pääotsikko: Auton alle jäänyt viisivuotias menehtyi Kuvateksti: Turmapaikalle on perjantain ja lauantain aikana viety useita kenttilöitä

Liite 1. Taulukko 23. Aamulehden muut ihmiskuvat + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horisontaalinen/Vertikaalinen kulma
3.2.2011/AL\Ku1	Miehen ilme on tuima ja vakava	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella epämiellyttävästä keskustelutilanteesta	Kuvateksti: WinCapitan oikeudenkäsitteily tilanne -> epämiellyttävä keskustelutilanne
3.2.2011/AL\Ku2	3: n miehen ilmeet ovat erittäin vakavia, taustalla olevien ihmisten ilmeet ovat vakavia	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella epämiellyttävästä keskustelutilanteesta	Vakava WinCapitan oikeudenkäynti -> epämiellyttävä keskustelutilanne
5.2.2011/AL\Ku3	Nainen katsoo vasempaan viistoon hymyillen	Kokokuva: Ihminen täyttää koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon perusteella peitellystä seksuaalisesta häirinnästä	Lehtijutun pääotsikko: peitelty työpaikan seksuaalinen häirintä
5.2.2011/AL\Ku4	Selin olevan miehen ilme on vakava + selin oleva nainen hymyilee	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon perusteella peitellystä seksuaalisesta häirinnästä	Lehtijutun pääotsikko: peitelty työpaikan seksuaalinen häirintä
5.2.2011/AL\Ku5	Miesten ilmeitä ei näe, koska kuva on otettu ilta-auringon aikana	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon perusteella Vanhasen vakavasta oikeudenkäynnistä	Lehtijutun pääotsikko: vakava oikeudenkäynti -> jääviysepäily
7.2.2011/AL\Ku6	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe + 1 vasemmalle katsova ihminen näyttää pelokkaalta	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella vakavasta ampumavälikohtauksesta	Kuvateksti: vakava ampumavälikohtaus
7.2.2011/AL\Ku7	2 tyttöä katsoo suoraan kameraan	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin	Kuvateksti: vakava ampumavälikohta

	hymyillen		perusteella vakavasta ampumavälikohtauksesta -> tilanne näyttää uudelta tyttöjen silmissä	us
7.2.2011/AL\Ku8	Selin olevien poliisien ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella tiukasta ampujan etsinnästä	Kuvateksti: tiukka ampujan etsintä
9.2.2011/AL\Ku9	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon perusteella tuhopoltosta	Lehtijutun pääotsikko + kuvateksti: tuhoisa tuhotyö
9.2.2011/AL\Ku10	4 kamerasta viistoon katsovaa ihmistä ovat vakavia	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojan mielestä kuvatekstissä korostetaan tulipalossa ihmisiä pelastavaa koiraa	Kuvateksti: vakava tulipalo
9.2.2011/AL\Ku11	Selin olevan poliisin ilmettä ei näe	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella vakavasta auto-onnettomuudesta	Kuvateksti: vakava auto-onnettomuus
18.2.2011/AL\Ku12	Kaukaa kuvattujen ihmisjoukon ilmeitä ei selkeästi näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella vakavasta ryöstötilanteesta	Kuvateksti: vakava ryöstötilanne
21.2.2011/AL\Ku13	Selin oleva poliisi ja selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta pelastusmiehet keskittyvät työhönsä	Lehtijutun pääotsikko: vakava auto-onnettomuus
22.2.2011/AL\Ku14	Oikeaan viistoon katselevan miehen ilme on vakava	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin perusteella vakavasta junaonnettomuudesta	Kuvateksti: vakava junaonnettomuus
23.2.2011/AL\Ku15	Vasempaan viistoon katselevan naisen ilme on	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon ja	Lehtijutun pääotsikko: vakava rekkaonnettomuus

	mielteliäs ja rauhallinen		kuvatekstin mukaan vakavasta rekkaonnettomuudesta junassa -> tunnelma on silti leppoisa kuvatun naisen tähden	s junassa
25.2.2011/AL\Ku16	Ryöstäjän ilmettä ei näe, koska hän on peittänyt kasvonsa	Kokokuva: Ihminen täyttää koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin ja kuvan perusteella, että ryöstäjä välttelee kameraa	Kuvateksti: vakava ja epämiellyttävä ryöstötilanne
26.2.2011/AL\Ku17	Selin olevan palomiehen ilmettä ei näe	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin ja kuvan perusteella vakavasta auto-onnettomuudesta	Kuvateksti: vakava auto-onnettomuus/nok kakolari
28.2.2011/AL\Ku18	Selin olevien ihmisten ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa kuvan perusteella vaikutelman kiireellisestä pelastustoimesta	Lehtijutun pääotsikko: vakava rataonnettomuus junaraiteilla
28.3.2011/AL\Ku19	Selin olevien palomiesten ilmeitä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Lehtijutun pääotsikko: Korjaamon seinän tulipalo Lempäälässä -> palomiehet keskittyvät työhönsä

Liite 1. Taulukko 24. Turun Sanomien muut ihmiskuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenneet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
3.2.2011/TS\Ku1	Aktiivisina toimijoina ovat 2 selin olevaa palomiestä, passiivisina kohteina ovat pelastuslaitteet	Palomiesten ilmeitä ei näe suoja-pukujen alta -> he ovat selin kameraan	Lehtijutun pääotsikko: 12 000 kanaa kuoli kanalapalossa Somerolla Kuvateksti: ...syntyi niin sankka savu, että ihmisiä kehoitettiin pysymään sisällä vielä tunteja...	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan -> he ovat selin kameraan
3.2.2011/TS\Ku2	Aktiivisina toimijoina ovat 2	2: n selin olevien palomiesten	Kuvateksti: Salon ydinkeskustassa	Puheprosessia ei synny, 4

	selin olevaa palomiestä + 2 oikeaan viistoon katselevaa palomiestä, passiivisena kohteena kuvatekstin mukaan palanut kebab-pizzeria	ilmettä ei näe, 2 : n oikealle katsovien palomiesten ilmeet ovat vakavia	sijaitseva kebab-pizzeria tuhoutui palossa täysin	palomiestä eivät reagoi kameraan
7.2.2011/TS\Ku3	Aktiivisena toimijana suoraan kameraan katsova poliisi, passiivisina kohteina selin oleva poliisi + kuvatekstin mukaan oleva Ale Bar -ravintola	Suoraan kameraan katsovan poliisin ilme on erittäin vakava, selin olevan poliisin ilmettä ei näe	Kuvateksti: Tampereen Hämeenkadulla sijaitsevassa Ale Bar -ravintolassa ammuskeltiin sunnuntai-iltana. 1 henkilö sai osumia	Puheprosessia ei synny, poliisit näyttävät keskittyvän työhönsä
9.2.2011/TS\Ku4	Aktiivisena toimijana oikealle kävelevä palomies, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan palanut konehalli	Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Lehtijutun pääotsikko: Tuli tuhosi konehallin Loimaan Alastarolla Kuvateksti: 2/3 600 neliöisestä konehallista paloi maan tasalle...	Puheprosessia ei synny, palomies ei reagoi kameraan
10.2.2011/TS\Ku5	Aktiivisena toimijana oikealle kävelevä palomies, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan itseksensä syttynyt henkilöauto	Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Lehtijutun pääotsikko: Ohikulkija yritti sammuttaa palavaa autoa lumella Turussa Kuvateksti: pysäköity henkilöauto syttyi itseksensä liekkiin Kerttulinkadulla	Puheprosessia ei synny, palomies ei reagoi kameraan
15.2.2011/TS\Ku6	Aktiivisena toimijana kuvassa oikealle katsova mies, passiivinen kohde ei ole selkeä	Mies katsoo oikealle ilme vakavana	Lehtijutun pääotsikko: Väärien satasten levittäjä liikkuu ympäri maata Kuvateksti: ...poliisi pyytää, että kuvassa näkyvän väärennettyjen seteleiden levittäjä...	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
17.2.2011/TS\Ku7	Aktiivisena	Suoraan	Lehtijutun	Kuvateksti:

	toimijana suoraan kameraan katsova mies, passiivinen kohde ei ole selkeä	kameraan katsovan miehen ilme on erittäin vakava	pääotsikko: Vanhanen rikkoi lakia jakaessaan RAY: n varoja Nuorisosäätiölle	Perustusvaliokunta oli yksimielinen Matti Vanhasen jääviydestä...
18.2.2011/TS\Ku8	Aktiivinen toimija on kuvassa vasemmalle kävelevä palomies, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan palanut maatilaa päärakennus	Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Kuvateksti: Maatilan päärakennus paloi Tarvasjoella isäntävään viettäessä talvilomaa ulkomailla	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
21.2.2011/TS\Ku9	Aktiivisina toimijoina on joukko palomiehiä, passiivisena kohteena kolarissa romuttunut auto	Palomiesten ilmettä ei näe suojapukujen alta -> 2 palomiestä pitkällä etäisyydellä kamerasta	Lehtijutun pääotsikko: 3 kuoli kolarissa Kiikoisissa – poliisi etsii rekkakuskia Kuvateksti: Kaikki kolarissa menehtyneet olivat kotoisin Satakunnasta	Puheprosessia ei synny, palomiehet ovat keskittyneet työhönsä eivätkä ole kontaktissa kameraan
22.2.2011/TS\Ku10	Aktiivisena toimijana etualalla toimiva pelastusmies, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan 2 toisiinsa törmännyttä tavarajunaa	Pelastusmiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta -> hän on selin kameraan	Lehtijutun pääotsikko: Kuljettaja kuoli tavarajunien törmäyksessä Nokiolla Kuvateksti: 2 tavarajunaa törmäsi toisiinsa Nokian Surolla	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan -> hän on selin kameraan
27.2.2011/TS\Ku11	Aktiivisina toimijoina kuvassa toimivaa 2 pelastusmiestä, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan Tyksin näköpoliklinikka	Pelastusmiesten ilmettä ei näe suojapukujen alta -> he keskittyvät työhönsä	Lehtijutun pääotsikko: Vahinkoja 2: ssa kerroksessa...Hajonnut vesiputki kasteli Tyksin näköpoliklinikan rakennusta Kuvateksti: Tyksin näköpoliklinikan 2. kerroksessa hajosi lämpövesiputki	Puheprosessia ei synny, koska pelastusmiehet eivät ole kontaktissa kameraan
28.2.2011/TS\Ku12	Aktiivisina toimijoina 2 kävelevää palomiestä, passiivinen kohde	Palomiesten ilmettä ei näe suojapukujen alta	Lehtijutun pääotsikko: Palon arvellaan saaneen alkunsa sähkölampusta. 250	Puheprosessia ei synny, koska palomiehet eivät ole kontaktissa kameraan

	kuvatekstin mukaan palanut sikala		sikaa kuoli tulipalossa Pöytyän Rahkiolla Kuvateksti: sikala paloi – sunnuntaina	
4.3.2011/TS\Ku13	Aktiivisena toimijana selin oleva miespoliisi, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan Turun palloseuran juniorijalkapalloilijoiden kuplahalli	Miehen ilmettä ei näe -> hän on selin kameraan	Lehtijutun pääotsikko: TPS: n kuplahallista lähti ilmat pihalle. Lumikuorma ja ilkivalta rasittavat halleja Kuvateksti: Turun palloseuran juniorijalkapalloilijoiden kuplahalli oli torstaina maan tasalla	Puheprosessia ei synny, koska poliisi ei ole kontaktissa kameraan
20.3.2011/TS\Ku14	Aktiivisina toimijoina kuvassa toimivaa 2 palomiestä, passiivisina kohteina romuttunut auto + poliisiauto + 2 paloautoa	Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Lehtijutun pääotsikko: 2 ihmistä kuoli nokkakolarissa Liedossa Kuvateksti: Ohikulkutiellä sattunut nokkakolari vaati molempien kuljettajien hengen...	Puheprosessia ei synny, koska palomiehet eivät ole kontaktissa kameraan
29.3.2011/TS\Ku15	Aktiivisina toimijoina kuvassa eri suuntiin menevät palomiehet, passiivinen kohde on palava talo	Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Lehtijutun pääotsikko: Lapsiperhe pelastautui palavasta talosta Paimiossa Kuvateksti: Rintamamiestalon yläkerta oli jo tulessa pelastusmiehistön saapuessa paikalle	Puheprosessia ei synny, koska palomiehet eivät ole kontaktissa kameraan

Liite 1. Taulukko 25. Turun Sanomien muut kuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenne	Aktioprosessi	Olosuhteet
5.2.2011/TS\Ku16	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan perävaunullinen rekka, passiivinen kohde on vieressä seisova paloauto	Kuvateksti: perävaunullinen rekka suistui ojaan ja katkaisi valaisinpylvään Valtatie 9: llä Aurassa perjantai-iltana. Kuljettaja ei loukkaantunut...
5.2.2011/TS\Ku17	Aktiivinen toimija kuvatekstin	Lehtijutun pääotsikko: Rivitalon

	mukaan romahtanut terassi, passiivinen kohde ei ole selkeä	terassi romahti Turussa
7.2.2011/TS\Ku18	Aktiivisena toimijana kuvassa pahoin palanut auto, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Pakettiauto roihusi Turussa Kuvateksti: Sirkkalankadulla palaamaan syttynyt pakettiauto tuhoutui sisätiloistaan täysin
15.2.2011/TS\Ku19	Aktiivisena toimijana kuvassa Turun oikeustalo, passiivinen kohde ei ole selkeä	Kuvateksti: koulukiusatun miehen isku kohdistui joulukuussa 2009 Turun oikeustalon pääsisäänkäyntiin. Pihan nupulakiviä heittämällä hän rikkoi pyöräoven ikkunat...
16.2.2011/TS\Ku20	Aktiivisena toimijana kuvassa palanut linja-auto, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Pakkaset eivät lisää autojen paloriskiä Kuvateksti: Turun seutuliikenteen linja-auto nro 191 syttyi palamaan tiistaiaamuna Kuninkojantien pysäkillä...
19.2.2011/TS\Ku21	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan rynnäkkökivääri, passiivinen kohde on mittanauha	Lehtijutun pääotsikko: ...ryöstäjäkaksikon jäljiltä löytyi 14 varastettua asetta Kuvateksti: ryöstäjiltä löytynyt varastettu rynnäkkökivääri ei ole poliisin mukaan peräisin puolustusvoimilta
19.2.2011/TS\Ku22	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan tuhotut kameratolpat, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: ...ryöstäjäkaksikon jäljiltä löytyi 14 varastettua asetta Kuvateksti: tekijät eivät ole kertoneet kuulusteluissa, miksi he tuhosivat kameratolppia
23.2.2011/TS\Ku23	Aktiivisena toimijana kuvassa oleva silta, passiivisena kohteena alapuolelta kuvattu autotie	Lehtijutun pääotsikko: ...jäteyhtiö syyttää lumikerrosta tiellä Uittamon siltaturmasta Kuvateksti: sillantynkä korjataan ehjäksi – kesään mennessä
28.2.2011/TS\Ku24	Aktiivisina toimijoina kuvassa kuolleet siat, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan palanut sikala	Lehtijutun pääotsikko: ...250 sikaa kuoli tulipalossa Pöytyän Rahkiolla Kuvateksti: ...palokaasuihin kuoli 150 sikaa -> 100 sikaa jouduttiin vielä hätäteurastamaan niiden hengitettyä myrkyllisiä kaasuja
2.3.2011/TS\Ku25	Aktiivisina toimijoina kuvassa 3 paloautoa, passiivinen kohde kuvassa palava keltainen talo	Lehtijutun pääotsikko: Puutalo vaurioitui palossa Turun Vanhalla Hämeentiellä Kuvateksti: hälytys palosta

		saatiin klo 20.30 illalla...palosta evakuoitiin 11 asukasta
6.3.2011/TS\Ku26	Aktiivinen toimija lehtijutun pääotsikon mukaan viillelly kuplahalli, passiivisena kohteena taustalla olevat lumikinokset	Lehtijutun pääotsikko: Satojen lasten jalkapallotreeneihin tuli tauko ilkeivallan takia. Huhkolan kuplahalli viillellyttiin rikki Kuvateksti: ...jäljet viittaavat ilkeivallaltaan
10.3.2011/TS\Ku27	Aktiivisena toimijana kuvassa esille tuotu Kebab-ravintola, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Poliisi epäilee omistajaa Salon pizzeria-palosta Kuvateksti: Ravintola Rhodos Salossa tuhoutui tulipalossa helmikuun alussa
15.3.2011/TS\Ku28	Aktiivisena toimijana kuvassa romuttunut kuorma-auto, passiivisena kohteena on taustalla oleva palo-auto	Lehtijutun pääotsikko: Kuorma-auto ja kaivinkone törmäsivät ohikulkutiellä Kuvateksti: ...pahoin vaurioitunut kuorma-auto vedettiin pientareelta takaisin
25.3.2011/TS\Ku29	Aktiivisina toimijoina kuvassa iso joukko autoja, passiivisena kohteena kuvan taustalla oleva Citymarket	Lehtijutun pääotsikko: Lumimyräkkä aiheutti kymmenten autojen ketjukolarin Kuopiossa Kuvateksti: Kuopion ketjukolarissa – autoja koottiin läheiseen automarketin parkkipaikalle. Kolarisumassa oli – 70 autoa
25.3.2011/TS\Ku30	Aktiivisina toimijoina kuvatekstin mukaan hevostraileria vetänyt pakettiauto + kuorma-auto, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: Myrskyisä sivutuuli työnsi lukuisia autoja ojaan Varsinais-Suomessa Kuvateksti: Kymppitien ja Koskentien risteyksessä sattui torstaina 4 ulosajoa. Hevostraileria vetänyt pakettiauto lähti heittelehtimään ja törmäsi...kuorma-autoon

Liite 1. Taulukko 26. Turun Sanomien muut ihmiskuvat + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhen teet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horizontaalinen/Vertikaalinen kulma
3.2.2011/TS\Ku1	Kuvassa ovat 2 selin olevaa palomiestä. Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta -> he ovat selin kameraan	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman vakavasta onnettomuudesta	Vakava onnettomuustilanne -> sammutustyöt
3.2.2011/TS\Ku2	Kuvassa ovat 2 selin olevaa palomies + 2	Yleiskuva: Ihmiset vievät	Katsojasta palomiehet	Kuvateksti: Kebab-ravintola

	oikeaan viistoon katselevaa palomiestä. 2: n selin olevien palomiesten ilmettä ei näe, 2: n oikealle katsovien palomiesten ilmeet ovat vakavia	alle puolet kuvasta	keskittyvät työhönsä	paloi -> sammutustyöt, palomiehet keskittyvät työhönsä
7.2.2011/TS\Ku3	Suoraan kameraan katsovan poliisin ilme on erittäin vakava, selin olevan poliisin ilmettä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta poliisit keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: vakava ammuskelu-kohtaus
9.2.2011/TS\Ku4	Kuvassa on oikealle kävelevä palomies. Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsojasta palomies keskittyy työhönsä	Vakava onnettomuus-tilanne -> sammutustyöt
10.2.2011/TS\Ku5	Kuvassa on oikealle kävelevä palomies. Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsojasta palomies keskittyy työhönsä	Kuvateksti: henkilöauton syttyminen tuleen
15.2.2011/TS\Ku6	Kuvassa on oikealle katsova mies, hänen ilme on vakava	Kokokuva: Ihminen täyttää koko kuvan	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin mukaan rahan väärennöksestä	Kuvateksti: rahan väärennös -> epämiellyttävä tilanne
17.2.2011/TS\Ku7	Suoraan kameraan katsovan miehen ilme on erittäin vakava	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman vakavasta keskustelutilanteesta	Lehtijutun pääotsikko: Vanhanen rikkoi lakia -> vakava keskustelutilanne
18.2.2011/TS\Ku8	Kuvassa on vasemmalle kävelevä palomies. Palomiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsojasta palomies keskittyy työhönsä	Kuvateksti: maatilän päärakennus paloi -> sammutustyöt
21.2.2011/TS\Ku9	Kuvassa on joukko palomiehiä. Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta -> 2 palomiestä pitkällä etäisyydellä kamerasta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman kuvatekstin mukaan vakavasta auto-onnettomuudesta	Lehtijutun pääotsikko: 3 kuoli 'vakavassa auto-onnettomuudessa' -> katsoja kokee itsensä ulkopuoliseksi
22.2.2011/TS\Ku10	Kuvassa on etualalla	Yleiskuva:	Katsoja saa	Kuvateksti:

	toimiva pelastusmies. Pelastusmiehen ilmettä ei näe suojapuvun alta -> hän on selin kameraan	Ihminen vie alle puolet kuvasta	vaikutelman kuvatekstin mukaan junaonnettomuudesta	'vakava junaonnettomuus' -> katsoja kokee itsensä ulkopuoliseksi
27.2.2011/TS\Ku11	Kuvassa on toimivaa 2 pelastusmiestä. Pelastusmiesten ilmettä ei näe suojapuvun alta -> he keskittyvät työhönsä	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta pelastusmiehet keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: 'mittava vesivahinko'
28.2.2011/TS\Ku12	Kuvassa on 2 kävelevää palomiestä. Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Vakava onnettomuustilanne -> sammutustyöt
4.3.2011/TS\Ku13	Kuvassa on selin oleva miespoliisi. Miehen ilmettä ei näe -> hän on selin kameraan	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsoja saa vaikutelman lehtijutun pääotsikon mukaan ilkeistä	Lehtijutun pääotsikko: Vakava ilkeistatilanne -> katsoja kokee itsensä ulkopuoliseksi
20.3.2011/TS\Ku14	Kuvassa on toimivaa 2 palomiestä. Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: vakava autoonnettomuus
29.3.2011/TS\Ku15	Kuvassa on eri suuntiin menevät palomiehet, heidän ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Vakava onnettomuustilanne -> sammutustyöt

Liite 1. Taulukko 27. Savon Sanomien henkilökuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
3.2.2011/SS\ Ku1	Kuvassa aktiivisesti vasemmalle katsova mies	Miehellä erittäin vakava ja mielteliäs ilme	Lehtijutun pääotsikko: Kailajärvi kiivastui käräjillä	Kuvateksti: Törkeästä petoksesta epäilty Hannu Kailajärvi suuttui syyttäjälle...
13.2.2011/SS\ Ku2	Kuvassa oleva mies katsoo vasempaan viistoon	Miehellä erittäin vakava ja mielteliäs ilme	Kuvateksti: Epäillään Ilkka Kanervaa törkeästä lahjuksen ottamisesta	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
1.3.2011/SS\ Ku3	Kuvattu nainen katsoo kamerasta vasemmalle alaspäin	Naisen ilme on surullinen ja vakava	Kuvateksti: Syyttäjä päätti, ettei Marja Tiuru saa syytettä lahjusten ottamisesta	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
1.3.2011/SS\ Ku4	Kuvassa oleva mies katsoo vasempaan viistoon	Miehellä erittäin vakava ilme	Kuvateksti: Antti Kaikkosta epäillään rikoksesta vaalituessa...	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
1.3.2011/SS\ Ku5	Kuvassa oleva mies katsoo oikeaan viistoon	Mies on miettivän ja pohdiskelevan näköinen	Kuvateksti: Sampsu Katajaa epäillään lahjusrikkomuksesta ja tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
26.3.2011/SS\ Ku6	Kuvassa oleva mies katsoo hiukan oikeaan viistoon	Miehellä erittäin vakava ilme	Kuvateksti: Kallansiltojen ketjukolari – poliisi aloitti Kuopion torstaisen kolarisurman – tutkinnan...	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan

Liite 1. Taulukko 28. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 1 + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
3.2.2011/SS\ Ku7	Aktiivisina toimijoina on 3 vasemmalle katsovaa miestä, passiivisina kohteina ovat	Kaikkien miesten ilmeet vakavia ja tiukkoja	Kuvateksti: Wincapita -oikeudenkäynti	Puheprosessia ei synny, koska miehet eivät ole kontaktissa kameraan

	taustalla muutama mies istuen tai seisten			
4.2.2011/SS\ Ku8	Aktiivisina toimijoina on 2 oikeaan viistoon katsovaa naista, passiivisena kohteena taustalla oleva tietokone	Vasemman puoleisen naisen ilme on vakava, oikealla puolella olevan naisen ilme on seesteinen	Kuvateksti: ...ihmiskauppa voi olla hyvinkin arkista...	Kuvateksti: Tutkija Natalia Ollus esitteli ihmiskaupparaporttia torstaina yhdessä Anniina Jokisen kanssa
11.2.2011/SS\ Ku9	Aktiivisina toimijoina jonossa olevat nainen ja mies, passiivisena kohteena on liikkeessä näkyvät tavarat	Naisen ja miehen ilmettä ei selvästi näe	Kuvateksti: turvakamerassa naisen ja miehen epäillään kuuluvan joukkoon, joka varasti Kuopiossa sormuksia torstaina	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan
12.2.2011/SS\ Ku10	Aktiivisina toimijoina nainen ja mies katsovat suoraan eteenpäin, passiivisena kohteena on liikkeessä näkyvät tavarat	Naisen ja miehen ilmettä ei selvästi näe	Lehtijutun pääotsikko: SORMUKSET KATEISSA Romanialaisryhmä kiersi myymälöitä ympäri Suomea Kuvateksti: poliisi epäilee, ettei kaikkia varkauksia ole ilmoitettu poliisille	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan
12.2.2011/SS\ Ku11	Aktiivinen toimija kuvassa kävelevä mies, joka katsoo oikeaan viistoon. Passiivisena kohteena liikkeen hyllyt esineineen	Mies näyttää vakavalta	Lehtijutun pääotsikko: SORMUKSET KATEISSA Romanialaisryhmä kiersi myymälöitä ympäri Suomea Kuvateksti: poliisi epäilee, ettei kaikkia varkauksia ole ilmoitettu poliisille	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
12.2.2011/SS\ Ku12	Aktiivinen toimija vasemmalle viistoon katsova nainen, passiivinen kohde on liukuovi liikkeessä	Naisen ilmettä ei selvästi näe	Lehtijutun pääotsikko: SORMUKSET KATEISSA Romanialaisryhmä kiersi myymälöitä ympäri Suomea Kuvateksti: poliisi	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan

			epäilee, ettei kaikkia varkauksia ole ilmoitettu poliisille	
12.2.2011/SS\ Ku13	Aktiivisena toimijana alaspäin katsova mies, passiivinen kohde ei selvästi näy	Miehen ilmettä ei selvästi näe	Lehtijutun pääotsikko: SORMUKSET KATEISSA Romanianlaisryhmä kiersi myymälöitä ympäri Suomea Kuvateksti: poliisi epäilee, ettei kaikkia varkauksia ole ilmoitettu poliisille	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
16.2.2011/SS\ Ku14	Aktiivisena toimijana edessä oleva mies katsoo suoraan kameraan, vasemmalla miehestä seisoo virkapukuinen nainen, oikealla miehestä seisoo siviilipukuinen nainen	Miehen ilme on erittäin vakava, molempien naisten ilmeet ovat myös vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Wincapita Kailajärvi vetosi työuupumukseen	Kuvateksti: puolustuksen mukaan Hannu Kailajärvi pyrki kehittämään laillista valuuttakauppaa...
16.2.2011/SS\ Ku15	Aktiivisena toimijana vasemmalle liikkuva ryöstäjä, passiivinen kohde myymälä	Ryöstäjän ilmettä ei näe, huppu päässä + suojapuku päällä	Lehtijutun pääotsikko: Kuopion ryöstäjät eivät varo mitään. Tekijät eivät välitä kameroista eikä asiakkaista	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
16.2.2011/SS\ Ku16	Aktiivisena toimijana eteenpäin liikkuva ryöstäjä, passiivinen kohde myymälä	Ryöstäjän ilmettä ei näe, huppu päässä + suojapuku päällä	Lehtijutun pääotsikko: Kuopion ryöstäjät eivät varo mitään. Tekijät eivät välitä kameroista eikä asiakkaista	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
16.2.2011/SS\ Ku17	Aktiivisena toimijana eteenpäin liikkuva ryöstäjä, passiivinen kohde myymälä	Ryöstäjän ilmettä ei näe, huppu päässä + suojapuku päällä	Lehtijutun pääotsikko: Kuopion ryöstäjät eivät varo mitään. Tekijät eivät välitä kameroista eikä asiakkaista	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
16.2.2011/SS\ Ku18	Aktiivisena toimijana	Ryöstäjän ilmettä ei näe,	Lehtijutun pääotsikko:	Puheprosessia ei synny, koska

	vasemmalle liikkuva ryöstäjä, passiivinen kohde myymälä	huppu päässä + suojapuku päällä	Kuopion ryöstäjät eivät varo mitään. Tekijät eivät välitä kameroista eikä asiakkaista	ihminen ei kontaktissa kameraan
17.2.2011/SS\ Ku19	Vasemmanpuoleinen mies katsoo oikeaan viistoon, oikeanpuoleinen mies katsoo alaspäin, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan on valiokunnan työhuone	Miesten ilmeet ovat vakavia	Lehtijutun pääotsikko: Vanhanen rikkoi laki. Perustuslaki suojaa ministeriä syytteiltä -> olisiko sama virkamiehen kohdalla	Kuvateksti: Perustuslaki valiokunnan puh.joht. Kimmo Sasi ja varapuh. joht. kertoivat valiokunnan ratkaisusta
18.2.2011/SS\ Ku20	Aktiivisena toimijana selin oleva mies, passiivinen kohde kuvatekstin mukaan Mikkelin kärjäoikeus	Miehen ilmettä ei näe, koska hän on selin kameraan	Kuvateksti: avopuolisonsa taposta epäillyn poliisin oikeudenkäynti torstaina Mikkelin kärjillä	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan -> hän on selin kameraan

Liite 1. Taulukko 29. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 2 + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenneet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
21.2.2011/SS\ Ku21	Aktiivisina toimijoina pelastusvaatteisiin pukeutunut ihmisjoukko, passiivisina kohteina oikealla oleva linja-auto + vasemmalla taustalla oleva kuorma-auto ja ambulanssit	Miesten ilmeitä ei näe, koska ovat selin kameraan	Kuvateksti: useat linja-auton matkustajat olivat turvavyöttä Joroisten syyskuun kolarissa	Puheprosessia ei synny, koska miehet eivät ole kontaktissa kameraan
22.2.2011/SS\ Ku22	Aktiivisina toimijoina kuvatekstin mukaan syytetty mies (Kojonkoski) ja hänen vierellään kulkeva asianajaja, passiivisina kohteina taustalla olevat toimittajat	Kojonkosken ilme on vakava ja asianajaja hymyilee, toimittajat + kuvaajat ovat vakavia	Kuvateksti: syytetty Kojonkoski asteli asianajajansa kanssa kärjäoikeuden saliin maanantai-aamuna	Puheprosessia ei synny, koska kuvatut henkilöt eivät katso kameraan

	kuvaajineen			
23.2.2011/SS\ Ku23	Aktiivisena toimijana vasemmalle katsova mies, passiivinen kohde lehtijutun pääotsikon mukaan eduskuntasali	Miehen ilme on vakava	Lehtijutun pääotsikko: Vanhanen välttyi valtakunnanoikeudelta	Kuvateksti: kansanedustaja Pentti Oinonen: Pyhässä kirjassa puhutaan armosta. Siellä puhutaan myös 1. kiven heittämisestä...
28.2.2011/SS\ Ku24	Aktiivisena toimijana vasemmalle kävelevä ryöstäjä, passiivinen kohde kuvan mukaan kaupan hyllyt tavaroineen	Ryöstäjän ilmettä ei näe, huppu päässä + suoja-puku päällä	Kuvateksti: Kuopion keskustassa Puijonkadulla sijaitseva Siwa ryöstettiin 14.2.2011	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
9.3.2011/SS\ Ku25	Aktiivisina toimijoina kuvan mukaan sammutustöissä olevat palomiehet, passiivisena kohteena kuvassa palava kuorma-auto	Palomiesten ilmeitä ei näe (ovat myös selin) suoja-pukujen alta	Kuvateksti: Savossakin on palanut viime aikoina kuorma-autoja ja metsäkoneita...	Puheprosessia ei synny, koska miehet eivät ole kontaktissa kameraan
9.3.2011/SS\ Ku26	Aktiivisina toimijoina kuvan mukaan 2 miestä, passiivisena kohteena kuvassa palava kuorma-auto	Miesten ilmeitä ei näe, koska ovat selin kameraan	Kuvateksti: Savossakin on palanut viime aikoina kuorma-autoja ja metsäkoneita...	Puheprosessia ei synny, koska poliisi on selin kameraan
12.3.2011/SS\ Ku27	Aktiivisina toimijoina kuvassa ovat 2 selin olevaa miestä, passiivinen kohde ei selvästi näy	Miesten ilmeitä ei näe, koska ovat selin kameraan	Kuvateksti: avopuolisonsa taposta epäilty poliisi oli oikeudessa Mikkelissä helmikuussa	Puheprosessia ei synny, koska miehet eivät ole kontaktissa kameraan
24.3.2011/SS\ Ku28	Aktiivisena toimijana oikeaan viistoon katseleva + kävelevä ryöstäjä, passiivinen kohde kuvan mukaan kaupan varahälytin	Ryöstäjän ilmettä ei näe, maski päässä + suoja-puku päällä	Kuvateksti: Lahden Prisman kännykkäkauppa	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan

24.3.2011/SS\ Ku29	Aktiivisena toimijana oikeaan viistoon katseleva + kävelevä miesryöstäjä, passiivinen kohde kuvan mukaan kaupan kassa	Ryöstäjän ilmettä ei näe, maski päässä + suojapuku päällä	Kuvateksti: Lahden Prismän kännykkäkauppa	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
25.3.2011/SS\ Ku30	Aktiivisena toimijana vasempaan viistoon katseleva mies, passiivisina kohteina romuttunut auto + 3 pelastusmiestä	Aktiivisen toimijan ilme on kiireinen, passiivisten kohteiden ilmeitä ei näe, koska ovat selin kameraan	Kuvateksti: ...Karvosen kuljettama vanha invataksi pysähtyi kolarin jälkeen ja jäi jumiin tien tukoksi...	Kuvateksti: Karvonen juoksi jonon päätä kohden tien sivussa ja varoitti onnistuneesti muuta liikennettä...
25.3.2011/SS\ Ku31	Aktiivisena toimijana oikeaan viistoon katseleva mies, passiivisena kohteena romuttunut auto	Oikealle viistoon katselevan miehen ilme on helpottunut	Kuvateksti: Erkki Niskasen edellä pyrypuuska peitti näkyvyyden. Silloin alkoi kolista...	Kuvateksti: Erkki Niskasen edellä pyrypuuska peitti näkyvyyden. Silloin alkoi kolista...
25.3.2011/SS\ Ku32	Aktiivisina toimijoina linja-autossa istuvat ihminen, passiivinen kohde ei selvästi näy	Ihmisten ilmeitä ei näe -> ovat selin kameraan	Kuvateksti: romuautojen väki evakuoitiin busseilla Päivärantaan	Puheprosessia ei synny, koska kuvatut henkilöt eivät katso kameraan
28.3.2011/SS\ Ku33	Aktiivisina toimijoina tikapuilla kävelevä palomies + tikapuita pystyssä pitävä palomies, passiivisina kohteina kuvatekstin mukaan palveluasuntola + palaneet tavarat	Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Kuvateksti: palomiehet saivat tulipalon rajoitetuksi Karttulan Vanhainkodintiellä sijaitsevassa palvelutalossa	Puheprosessia ei synny, koska palomiehet eivät ole kontaktissa kameraan

Liite 1. Taulukko 30. Savon Sanomien muut kuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenne	Aktioprosessi	Olosuhteet
6.2.2011/SS\Ku34	Aktiivinen toimija kuvatekstin mukaan vesantolaisen miehen kuljettama auto, passiivisena kohteena kuvan metsämaisema	Kuvateksti: vesantolaisen miehen kuljettama auto tuli – terveyskeskuksen suunnasta ja kääntyi suoraan – keskustasta tulleen auton eteen
10.2.2011/SS\Ku35	Aktiivisena toimijana kuvatekstin mukaan liimapuupalkki, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: palkki murtui lumen painosta. Palokunta pudotti hätätyönä lumen marketin katolta Kuvateksti: ...palokunta 'pönkkäsi' palkin paikoilleen
17.2.2011/SS\Ku36	Aktiivinen toimija edestä kuvattu tietokone, passiivisena kohteena taustalla kuvattu myyjä	Kuvateksti: ryöstäjän silmästä silmään kohdannut myyjä...
20.2.2011/SS\Ku37	Aktiivisena toimijana kuvatekstin mukaan lämmitysjohtotolppa, passiivisena kohteena 2 autoa taustalla	Lehtijutun pääotsikko: varkaat rohmuavat autoja, lämmityskaapeleita ja ajastimia Kuvateksti: Lämmitysjohtoja ja ajastimia ei kannata pitää pihalla...
9.3.2011/SS\Ku38	Aktiivisena toimijana kuvassa on palanut kuorma-auto, passiivinen kohde ei ole selkeä	Kuvateksti: Savossakin on palanut viime aikoina kuorma-autoja ja metsäkoneita...
9.3.2011/SS\Ku39	Aktiivisena toimijana kuvassa on palanut varastorakennus metsäkoneineen, passiivinen kohde ei ole selkeä	Kuvateksti: Savossakin on palanut viime aikoina kuorma-autoja ja metsäkoneita...
16.3.2011/SS\Ku40	Aktiivisina toimijoina lehtijutun pääotsikon mukaan kuvassa ovat 2 kuollutta sutta, passiivisena kohteena taustalla jaloista kuvatut 2 ihmistä	Lehtijutun pääotsikko: poliisi saa mahdollisuuden selvittää suden taposta epäillyn puhelut Kuvateksti: ...poliisi epäilee törkeää metsästysrikosta
16.3.2011/SS\Ku41	Aktiivisena toimijana ihmisen käsi, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: poliisi saa mahdollisuuden selvittää suden taposta epäillyn puhelut Kuvateksti: ...poliisi epäilee törkeää metsästysrikosta
16.3.2011/SS\Ku42	Aktiivisena toimijana kuvassa oleva kännykkä, passiivisena kohteena kuvan taustavalot	Lehtijutun pääotsikko: poliisi saa mahdollisuuden selvittää suden taposta epäillyn puhelut Kuvateksti: ...poliisi epäilee törkeää metsästysrikosta
16.3.2011/SS\Ku43	Aktiivisena toimijana kuvassa	Lehtijutun pääotsikko: poliisi

	on poliisi-kyltti talon seinässä, passiivisena kohteena kerrostalo	saa mahdollisuuden selvittää suden taposta epäillyn puhelut Kuvateksti: ...poliisi epäilee törkeää metsästysrikosta
19.3.2011/SS\Ku44	Aktiivisena toimijana osoitekyltti tien laidalla, passiivisena kohteena metsä taustalla	Lehtijutun pääotsikko: Jyväskylän laukkururma, nuori mies yllytti tappamaan. Poliisi epäilee kuopiolaismiestä osallisuudesta murhaan Kuvateksti: laukkuun pakattu naisen ruumis löydettiin tammikuussa Jyväskylän läheltä
21.3.2011/SS\Ku45	Aktiivisena toimijana kuvattu romuttunut auto, passiivinen kohde ei ole selkeä	Lehtijutun pääotsikko: varoitukset eivät auttaneet viime päivinä romahtaneita useita halleja – Pohjois-Savossa ja Etelä-Pohjanmaalla Kuvateksti: Hackmanin tehdasalueella – romahti teräskalusteita tekevän METOKSEN varaston katto...
21.3.2011/SS\Ku46	Aktiivisena toimijana lehtijutun pääotsikon mukaan on palava kierrätyskatos, passiivisena kohteena on taustalla oleva kerrostalon piha-alue	Kuvateksti: palo havaittiin klo 12.40 Kalevantorilla. Katos työnsi mustaa savua, kunnes palomiehet sammuttivat... Lehtijutun pääotsikko: Kierrätyskatos poltettiin tahallaan. Männistön ilkivaltasuma riistäytynyt nuorilta käsistä
25.3.2011/SS\Ku47	Aktiivisina toimijoina kuvassa kolaroineet autot ja kuorma-autot, passiivinen kohde ei ole selkeä	Kuvateksti: Iltapäivällä Kallavedeltä iski lyhyitä tuulenpuuskia, jotka työnsivät lunta valtatielle...1. Kolariautot kääntyivät tielle poikittain...

Liite 1. Taulukko 31. Savon Sanomien henkilökuvat + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horizontaalinen/Vertikaalinen kulma
3.2.2011/SS\Ku1	Kuvassa oleva mies katsoo vasempaan viistoon, miehen ilme on vakava ja mietтелиäs	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapää ja pää	Katsojasta kuvattu mies suhtautuu vakavasti tilanteeseen	Näyttää olevan vakava tilanne
13.2.2011/SS\Ku2	Kuvassa oleva mies katsoo vasempaan viistoon, miehen ilme on vakava ja	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapää ja pää	Katsojasta kuvattu mies vasempaan viistoon vakavana	Näyttää olevan vakava tilanne

	mietteliäs			
1.3.2011/SS\ Ku3	Kuvattu nainen katsoo kamerasta vasemmalle alaspäin, naisen ilme on surullinen ja vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu nainen katsoo surullisena alaspäin	Tilanne näyttää surulliselta ja vakavalta
1.3.2011/SS\ Ku4	Kuvassa oleva mies katsoo vasempaan viistoon, miehellä erittäin vakava ilme	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu mies vasempaan viistoon vakavana	Näyttää olevan vakava tilanne
1.3.2011/SS\ Ku5	Kuvassa oleva mies katsoo oikeaan viistoon, mies on miettävän ja pohdiskelevan näköinen	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu mies oikeaan viistoon vakavana	Näyttää olevan vakava tilanne
26.3.2011/SS\ Ku6	Kuvassa oleva mies katsoo hiukan oikeaan viistoon, miehen ilme on erittäin vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsoja saa vaikutelman vakavasta tilanteesta	Näyttää olevan vakava tilanne

Liite 1. Taulukko 32. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 1 + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horisontaalinen/Vertikaalinen kulma
3.2.2011/SS\ Ku7	Kuvassa on 3 vasemmalle katsovaa miestä, taustalla on muutama mies istuen tai seisten, kaikkien miesten ilmeet ovat vakavia ja tiukkoja	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsojasta miehet katselevat vasemmalle	Kuvateksti: Näyttää olevan vakava oikeudenkäyntitilanne
4.2.2011/SS\ Ku8	Kuvassa on 2 oikeaan viistoon katsovaa naista, Vasemman puoleisen naisen ilme on vakava, oikealla puolella olevan naisen ilme on seesteinen	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsojasta 1. nainen katsoo oikeaan viistoon vakavana, 2. nainen näyttää seesteiseltä	Tilanne on rauhallinen ja vakava
11.2.2011/SS\ Ku9	Kuvassa jonossa ovat nainen ja mies,	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet	Katsojasta kuvatut henkilöt	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja

	naisen ja miehen ilmettä ei selvästi näe	kuvasta	välttävät kameraa	vakava ryöstötilanne
12.2.2011/SS\ Ku10	Kuvassa nainen ja mies katsovat suoraan eteenpäin, naisen ja miehen ilmettä ei selvästi näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut henkilöt välttävät kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
12.2.2011/SS\ Ku11	Kuvassa on kävelevä mies, joka katsoo oikeaan viistoon, näyttää vakavalta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö näyttää kireältä	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
12.2.2011/SS\ Ku12	Kuvassa on vasemmalle viistoon katsova nainen, ilmettä ei näe selvästi	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsojasta nainen välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
12.2.2011/SS\ Ku13	Kuvassa alaspäin katsova mies, hänen ilmeensä ei näy selvästi	Kokokuva: Ihminen täyttää koko kuvan	Katsojasta mies välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
16.2.2011/SS\ Ku14	Edessä oleva mies katsoo suoraan kameraan, vasemmalla, miehestä seisoo virkapukuinen nainen, oikealla miehestä seisoo siviilipukuinen nainen, kaikkien ilmeet ovat vakavia	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Kuvatekstin mukaan syytetystä halutaan luoda myönteinen kuva	Kuvateksti: Vakava oikeudenkäyntitilanne
16.2.2011/SS\ Ku15	Kuvassa vasemmalle liikkuva ryöstäjä, ilmettä ei selvästi näe	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
16.2.2011/SS\ Ku16	Kuvassa on eteenpäin liikkuva ryöstäjä, ilmettä ei selvästi näe	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
16.2.2011/SS\ Ku17	Kuvassa eteenpäin liikkuva ryöstäjä, ilmettä ei selvästi näe	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava ryöstötilanne
16.2.2011/SS\ Ku18	Kuvassa vasemmalle	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet	Katsojasta kuvattu henkilö	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja

	liikkuva ryöstäjä, ilmettä ei selvästi näe	kuvasta	välttää kameraa	vakava ryöstötilanne
17.2.2011/SS\ Ku19	Vasemmanpuoleinen mies katsoo oikeaan viistoon, oikeanpuoleinen mies katsoo alaspäin, miesten ilmeet ovat vakavia	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Kuvateksti: Katsojasta miehet tulevat tärkeästä keskustelutilanteesta (Vanhasen oikeudenkäynti valiokunnassa)	Kuvateksti: Vakava keskustelutilanne valiokunnassa
18.2.2011/SS\ Ku20	Aktiivisena toimijana selin oleva mies, ilmettä ei näe selvästi	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsojasta kuvattu henkilö ei halua tulla nähdyksi kuvaushetkellä	Kuvateksti: Piilotteleva ja vakava tilanne -> oikeudenkäynti taposta

Liite 1. Taulukko 33. Savon Sanomien muut ihmiskuvat 2 + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenneet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horisontaalinen/Vertikaalinen kulma
21.2.2011/SS\ Ku21	Kuvassa pelastusvaatteisiin pukeutunut ihmisjoukko, heidän ilmeitä ei näe selvästi	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Pelastusmiehet näyttävät keskittyvän työhönsä	Vakava pelastustilanne -> auto-onnettomuus
22.2.2011/SS\ Ku22	Kuvassa on kuvatekstin mukaan syytetty mies (Kojonkoski) ja hänen vierellään kulkeva asianajaja, taustalla ovat toimittajat kuvaajineen. Kojonkoskella ja toimittajilla vakava ilme, asianajaja hymyilee	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta miehet kuvaushetkellä suhtautuvat vakavasti tilanteeseen, tosin asianajaja hymyilee...	Kuvateksti: oikeudenkäyntitilanne
23.2.2011/SS\ Ku23	Kuvassa on vasemmalle katsova mies, hänen ilmeensä on vakava	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Lehtijutun pääotsikko: Katsojasta mies näyttää vakavalta valtakunnanoikeudesta	Lehtijutun pääotsikko: Matti Vanhanen välttyi valtakunnanoikeudelta
28.2.2011/SS\ Ku24	Kuvassa on vasemmalle	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet	Katsojasta kuvattu henkilö välttää	Kuvateksti: Kuopion Siwa

	kävelevä ryöstäjä, hänen ilmettä ei näe	kuvasta	kameraa	ryöstettiin 14.2.2011 -> vakava tilanne
9.3.2011/SS\ Ku25	Kuvassa sammutustöissä ovat palomiehet, ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Vakava vaaratilanne -> sammutustyö
9.3.2011/SS\ Ku26	Kuvassa on mukana 2 miestä, heidän ilmettä ei näe, koska ovat selin kameraan	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta miehet keskittyvät kuorma-auton sammuttamiseen	Vakava vaaratilanne -> sammutustyö
12.3.2011/SS\ Ku27	Kuvassa ovat 2 selin olevaa miestä, heidän ilmettä ei näe...	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta miehet eivät huomaa kameraa -> keskittyneet oikeustilanteeseen	Kuvatekstin mukaan vakava oikeustilanne
24.3.2011/SS\ Ku28	Kuvassa on oikeaan viistoon katseleva + kävelevä ryöstäjä, hänen ilmettä ei näe selvästi	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä ja vakava tilanne Lahden Prismän kännykkäkaupassa
24.3.2011/SS\ Ku29	Kuvassa on oikeaan viistoon katseleva + kävelevä miesryöstäjä, hänen ilmettä ei näe selvästi	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö välttää kameraa	Kuvateksti: Epämiellyttävä tilanne Lahden Prismän kännykkäkaupassa
25.3.2011/SS\ Ku30	Aktiivisena toimijana vasempaan viistoon katseleva mies, passiivisina kohteina 3 pelastusmiestä. 1. mies kiireisen oloinen, toisten henkilöiden ilmettä ei näe -> ovat selin kameraan	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsojasta ihmiset keskittyvät vakavaan auto-onnettomuuteen	Vakava auto-onnettomuus
25.3.2011/SS\ Ku31	Kuvassa on oikeaan viistoon katseleva mies, helpottuneen näköinen	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Kuvatekstin ja kuvan mukaan perusteella mies näyttää helpottuneelta, kun ei pahemmin käynyt	Vakava auto-onnettomuus

25.3.2011/SS\ Ku32	Ihmiset istuvat linja-autossa, heidän ilmeitä ei näe -> ovat selin kameraan	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Kuvatekstin ja kuvan mukaan ihmiset keskittyvät pelastustilanteeseen	Vakava auto-onnettomuus
28.3.2011/SS\ Ku33	Kuvassa on tikapuilla kävelevä palomies + tikapuita pystyssä pitävä palomies, heidän ilmeitä ei näe suojavaatteiden alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta palomiehet keskittyvät työhönsä	Vakava työtilanne -> sammutustyö

Liite 1. Taulukko 34. Pohjalaisen henkilökuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhyenteet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
2.2.2011/PHJL\ Ku1	Nainen katsoo aktiivisesti oikeaan viistoon kamerasta	Naisen katse on mielteliäs	Uutisjuttu: kaupunginjohtajan eroyllätys vaasalaisille	Kuvateksti: ...ei pistäisi pahitteeksi uutta tuulta kaupungin johdossa...
2.2.2011/PHJL\ Ku2	Nainen katsoo aktiivisesti suoraan kameraan	Naisen katse ja mielteliäs kysyvä	Uutisjuttu: kaupunginjohtajan eroyllätys vaasalaisille	Kuvateksti: ...ihmettelee Markku Lumion irtisanoutumista
2.2.2011/PHJL\ Ku3	Nainen katsoo aktiivisesti vasempaan viistoon kamerasta	Naisella on iloinen ilme	Uutisjuttu: kaupunginjohtajan eroyllätys vaasalaisille	Kuvateksti: ...ei usko kaupunginjohtajan vaihtumiseen
2.2.2011/PHJL\ Ku4	Mies katsoo aktiivisesti vasempaan viistoon kamerasta	Miehen katse on mielteliäs ja leppoisa	Uutisjuttu: kaupunginjohtajan eroyllätys vaasalaisille	Kuvateksti: ...epäilee eron taustalla kytevän jonkinlainen roihu
5.2.2011/PHJL\ Ku5	Mies katsoo aktiivisesti vasempaan viistoon	Miehen katse ja pettynyt vakava	Uutisjuttu: Lumion varojen käytöstä tutkintapyyntö poliisille...	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
4.3.2011/PHJL\ Ku6	Mies katsoo aktiivisesti suoraan kameraan	Miehen katse ja mielteliäs vakava	Uutisjuttu: Petri Salo kärkehti vaalirahatestissä	Kuvateksti: ...kiistää ehdottaneensa vippaskonsteja

Liite 1. Taulukko 35. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 1 + ideationaalinen funktio

Päivämäärä /Lyhenteet	Aktioprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
1.2.2011/ PHJL\Ku7	Kuvattu mies katsoo aktiivisesti etutaustalla olevaan henkilöön, passiivisena kohteena on etuvasemmalla sumeasti kuvattu henkilö	Miehellä katse mietteliäs ja kysyvä, katsoo kamerasta hiukan oikeaan viistoon	Lehtijutun pääotsikko: syyte Kanervaan ei pudottanut...	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei ole kontaktissa kameraan eikä kuvateksti luo yhteyttä kuvattuun henkilöön
2.2.2011/ PHJL\Ku8	Kuvattu mies katsoo aktiivisesti vasemmalle selin kuvattuun naishenkilöön, passiivisena kohteena selin oleva nainen	Miehellä katse mietteliäs, selin olevan naisen ilme ei näy	Kuvateksti: Hallintotalon tiedotustilaisuus, Lumion irtisanoutuminen	Kuvateksti: ...Lumio ja kaupunginhallituksen puh.joht. Raija Kujanpää kertoivat...
2.2.2011/ PHJL\Ku9	Aktiivisena toimijana kuvattu mies katsoo vasemmalle viistoon, passiivisina kohteina 2 naista kuvatun miehen molemmilla sivuilla	Miehellä tuima ja mietteliäs katse, taustalla olevat naiset vakavia	Kuvateksti: Lumion irtisanoutumisen tiedotustilaisuudessa hallintotalolla	Kuvateksti: Lumio kertoi irtisanoutumisestaan
2.2.2011/ PHJL\Ku10	Aktiivisena toimijana edessä kulkeva mies, passiivisena kohteena kuvassa takana oleva mies	Etualalla kuvatulla miehellä mietteliäs ja poissaoleva katse, hän ei huomaa kameraa	Kuvateksti: kaupunginjohtajalla — 3 viikkoa työtä	Kuvateksti: kaupunginjohtajalla on vielä runsaat kolme viikkoa työtä
2.2.2011/ PHJL\Ku11	Kuvattu mies katsoo vasempaan viistoon suoraan kamerasta	Miehellä miettivä ja tiukka katse	Kuvan mukaan keskustelupaikka on toimistohuone	Kuvateksti: kaupunginvaltuuston puh.joht. Nordman arvioi Lumion edustamisen vieneen liikaa aikaa, rahaa ja energiaa
2.2.2011/	Aktiivisena	Mies katsoo	Kuvateksti:	Kuvateksti:

PHJL\Ku12	toimijana kuvassa liikkeessä oleva mies	alaspäin, ei katso kameraan	Vaasan hallintotalo	...Lumio 1. työpäivänään Vaasan hallintotalolla
2.2.2011/ PHJL\Ku13	Aktiivisena toimijana kuvan keskellä toimiva mies, miehen molemmilla puolilla 1 mies	Aktiivisella toimijalla mielteliäs, vasempaan viistoon menevä katse, vasemman puoleisen miehen katse tuima, oikeapuoleisen miehen katse mieltivä -> eivät katso kameraan	Lehtijutun pääkirjoitus: Kaupunginhallitus	Kuvateksti: Kaupunkineuvos – Kouhi on koko ajan ihmeteltyt...
2.2.2011/ PHJL\Ku14	Aktiivisena toimijana on kuvan etualalla oleva nainen, passiivisena kohteena naisen takana seisova mies -> kävelevät toisesta huoneesta	Nainen katsoo vasemmalle viistoon kamerasta, hänellä on mielteliäs ja surullinen katse, mies katsoo vakavana suoraan kameraan	Kuvateksti: tiistaina kaupunginhallituksen salissa	Kuvateksti: kaupunginhallituksen puh.joht. Raija Kujanpään perässä Markku Lumio astuu...
3.2.2011/ PHJL\Ku15	Aktiivisena toimijana kuvassa kävelevä palomies, passiivisina kohteina taustalla olevat 2 palomiestä + savuava linja-auto	Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Kuvateksti: tulipalo tuhosi linja-auton rungon alaosan Seinäjoen matkakeskuksesta	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan
4.2.2011/ PHJL\Ku16	Aktiivisena toimijana edestä kuvattu mies, passiivisena kohteena joukko ihmisiä, he eivät katso kameraan	Mies katsoo iloisesti suoraan kameraan, passiivisen kohteen ihmisjoukot mielteliäitä	Kuvateksti: Vasemmistoliiton valtuustoryhmän kokous	Kuvateksti: puh.joht. Pekka Mäenpään mukaan kuittitutkimukset...
4.2.2011/ PHJL\Ku17	Aktiivisena toimijana edestä kuvattu mies, passiivisena kohteena kuvattu uima-allas	Miehellä mielteliäs katse	Kuvassa kuvattu uima-allas	Kuvateksti: ...kuittitutkimuksia ei saa jättää puolitiehen, koska veronmaksajilla on oikeus saada tietää...

5.2.2011/ PHJL\Ku18	Mies katsoo aktiivisesti oikeaan viistoon kamerasta	Miehellä mielteliäs ja vakava katse	Kuvan mukaan mies on pöydän ääressä	Kuvateksti: ...Vaasan kaupungilla on huima määrä luottokortteja...
------------------------	---	-------------------------------------	-------------------------------------	--

Liite 1. Taulukko 36. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 2 + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/ Lyhenteet	Aktiiprosessi	Reaktioprosessi	Olosuhteet	Puheprosessi
7.2.2011/ PHJL\Ku19	Aktiivisena toimijana mies katsoo suoraan kameraan, edestä on kuvattu selin oleva mies -> molemmat miehet ovat poliiseja	Aktiivisella toimijalla tuima ja vakava katse	Kuvateksti: Tamperealaisra vintolassa ammuskeltiin sunnuntaina	Poliisi toimii passiivisesti suhteessa kameraan, ei synny keskustelutilannetta.
8.2.2011/ PHJL\Ku20	Passiivisena kohteena taustalla kuvatut tuomarit, edustalla kuvatut miehet ovat selin kameraan -> ovat kuvan aktiivisia toimijoita	Kaikilla joilla ilmeet näkyvät ovat vakavia	Kuvateksti: viikon kestävä maratonoikeud enkäynti oikeussalissa	Kuvateksti: viikon kestävä maratonoikeud enkäynti oikeussalissa, paikalla asianajat, koulusurmien uhrit...
11.2.2011/ PHJL\Ku21	Aktiivisena toimijana takaa kuvattu kävelevä mies, passiivisena kohteena tuolilla istuva mies	Passiivisen kohteen katse on vakava, aktiivisen toimijan näyttää vakavalta	Kuvateksti: videoitu oikeudenkäynti isäli	Kuvateksti: videolla kuultiin päivän 1. todistajana Matti Saaren isäpuolta
15.2.2011/ PHJL\Ku22	Aktiivisena toimijana on kuvattu nainen, passiivisena kohteena on naisen myymälä	Nainen katsoo hymyillen vasempaan viistoon kamerasta	Kuvateksti: Juustomaan yrittäjä	Kuvateksti: ei ole nöyrytnyt epäilyttävien laskujen edessä...
18.2.2011/ PHJL\Ku23	Aktiivista toimijaa ei näy selvästi, passiivisena kohteena kuvassa 3 oikeaan viistoon katsovaa miestä	3 miestä katsoo vakavana oikeaan viistoon	Kuvateksti: tiedotustilaisuus torstaina	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan
18.2.2011/ PHJL\Ku24	Aktiivisena toimijana on kuvassa	3 miehellä vakavat ilmeet	Uutisjuttu: tarkastuslautakunta	Kuvateksti: Lumion toiminta

	vasemmalla seisova mies, passiivisena kohteena on 2 oikealla istuvaa miestä			sellaista...luottamuksen menettäminen selvää
18.2.2011/ PHJL\Ku25	Aktiivisena toimijana tietokoneen takana oleva mies	Miehen katse vakava, ei katso kameraan -> katsoo tietokoneen näyttöpäätteeseen	Kuvateksti: sisäisen tarkastuksen tutkimustulokset	Kuvassa esitellään tietokoneelta tutkimustuloksia
2.3.2011/ PHJL\Ku26	Aktiivisena toimijana selin oleva mies, passiivisena kohteena edestä kuvattu tietokone	Miehen katse vakava	Kuvateksti: verkko-ostosten väärinkäyttö	Kuvateksti: Verkko-ostosten suosio tuo apajille väärinkäyttäjät
3.3.2011/ PHJL\Ku27	Aktiivisena toimijana edestä kuvattu palomies, passiivisena kohteena 3 palomiestä taustalla	Palomiesten ilmettä ei näe, koska heillä on suojakypärät päällä	Kuvateksti: uudehkon hallin katto romahti	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan
4.3.2011/ PHJL\Ku28	Mies katsoo aktiivisesti kameraan	Miehellä iloinen katse, katsoo suoraan kameraan	Kuvateksti: ehdokkuuden jättäminen maanantaina	Kuvateksti: ...ettei vihreän langan haamutarjous ja siihen tarttuminen
10.3.2011/ PHJL\Ku29	Aktiivisena toimijana selin toimiva palomies, passiivisena kohteena on taustalla oleva maatala	Miehen ilmettä ei näe, palomies selin kameraan	Kuvateksti: Sammutustyöt	Puheprosessia ei synny, koska ihminen ei kontaktissa kameraan
12.3.2011/ PHJL\Ku30	Aktiivisena toimijana toimii 2 paperilla kasvonsa peittävää miestä, passiivisena kohteena taustalla istuvat ja liikkuvat ihmiset	Aktiivisesti kuvatut henkilöt eivät katso kameraan, passiivisena kuvatut henkilöt katsovat sivuille	Kuvateksti: tuhopoltosta syytetyt Lehtijutun pääotsikko: pizzerian tuhopoltto	Kuvateksti: Tuhopoltosta syytetyt peittivät...
14.3.2011/ PHJL\Ku31	Aktiivisina toimijoina kuvassa katolla kävelevät palomiehet,	Palomiesten ilmeitä ei näy suojakypäröiden alta	Lehtijutun otsikko: jääkiekko-ottelu keskeytyi	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät ole kontaktissa kameraan

	passiivinen kohde: jäähalli		jäähallin sortumisvaara n takia, Kuvateksti: palomiehet raivasivat lumikuormaa katolta	
23.3.2011/ PHJL\Ku32	Aktiivisina toimijoina 3 palomiestä ja talonisäntä, passiivisena kohteena iso maalaistalo	Miehet näyttävät vakavilta	Kuvateksti: raivataan tulipalon jälkiä Kauhavalla	Puheprosessia ei synny, koska ihmiset eivät katso kameraan eikä kuvateksti luo yhteyttä kuvattuihin henkilöihin
30.3.2011/ PHJL\Ku33	Aktiivisina toimijoina on mies ja nainen, jotka katsovat kamerasta oikeaan viistoon, passiivisina kohteina taustalla istuvat ihmiset, jotka eivät katso kameraan	Miehellä ja naisella on vakavat ja mietteitä ilmeet, taustalla olevilla ihmisillä myös vakavat ilmeet	Kuvateksti: murhaoikeude nkäynti Satakunnan käräjäoikeudes sa	Kuvateksti: Auer tuomittiin elinkautiseen vankeuteen...

Liite 1. Taulukko 37. Pohjalaisen muut kuvat + ideationaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenne	Aktioprosessi	Olosuhteet
3.2.2011/PHJL\Ku34	Aktiivisena toimijana ajoneuvoyhdistelmä, passiivisena kohteena lumipenkkä	Kuvateksti: ajoneuvoyhdistelmä pysähtyi pientareelle Pentinkylän liittymän kohdalle
6.2.2011/PHJL\Ku35	Aktiivisena toimijana ihmisen käsi, passiivisena kohteena ihmisen kädessä oleva ase	Kuvateksti: aselupien peruutus- ja varoituspäätösten määrä nousi 35 % edellisvuodesta
10.2.2011/PHJL\Ku36	Aktiivisena toimijana istuva ihminen, passiivisena kohteena taustalla näkyvä liikenne	Kuvateksti: lukittu panta voidaan kiinnittää jalkaan tai käsivarteen, Lehtijuttu: valvontarangaistus vangeille
19.2.2011/PHJL\Ku37	Aktiivinen toimija on sängyssä selin makaava ihminen, passiivinen kohde: sänky ja pöytä tavaroineen	Kuvateksti: sairaaloiden vuodeosastopotilailta katoaa toisinaan omaisuutta vierailijoiden tai muiden potilaiden kapsäkkeihin
21.2.2011/PHJL\Ku38	Aktiivinen toimija: punainen auto, passiivinen kohde: punaisen auton ja sen taustalla olevan auton ympärillä pyörivät ihmiset	Kuvateksti: punaisella autolla matkassa ollut pariskunta toimitettiin onnettomuudesta sairaalaan

22.2.2011/PHJL\Ku39	Aktiivinen toimija: rikkoutunut ikkuna, passiivinen kohde: taustalla oleva tuoli ja kaapisto	Kuvateksti: Jokelan ja Kauhajoen tragedioiden jälkeen poliisin suhtautuminen kouluampumisuhkauksiin on muuttunut...
24.2.2011/PHJL\Ku40	Aktiivisena toimijana ihmisen alaruumis, passiivisena kohteena sänky peittoineen	Kuvateksti: Raiskaus rikos vuodesta 1994 avioliitossa -> 40 % parisuhteessa seksuaalista väkivaltaa
28.2.2011/PHJL\Ku41	Aktiivinen toimija: sininen romuttunut auto kuvan mukaan, passiivinen kohde: onnettomuustilanne	Kuvateksti: kuolemat nokkakolareissa keskittyvät – vilkkaille päätteille
13.3.2011/PHJL\Ku42	Aktiivinen toimija: punaisen valkoinen rakennus lumikinoksineen, passiivista kohdetta ei selvästi näy	Kuvateksti: vain 4 lehmää jouduttiin lopettamaan painavan katon ja lumikuorman romahdettua niiden päälle...
24.3.2011/PHJL\Ku43	Aktiivinen toimija: tulella rouhuava päärakennus, passiivinen kohde: kuvassa näkyvä pelastuslaitoksen nosturi	Lehtijuttu: Ilmajoen Koskenkorva Kuvateksti: ullakolla ja yläkerroksessa riehunutta paloa oli vaikea sammuttaa
26.3.2011/PHJL\Ku44	Aktiivinen toimija: kaljapulloa kädessä pitävä ihminen (alaruumista kuvattu), joka ohjaa venettä; passiivinen kohde on vene	Kuvateksti: ruorijuopumuksen rajan jättäminen ennallaan -> poliisi vastustaa
27.3.2011/PHJL\Ku45	Aktiivinen toimija: tulella rouhuava punainen rakennus, passiivinen kohde: kuvassa näkyvä pelastuslaitoksen nosturi	Kuvateksti: Höyläämöpalo sai alkunsa rakennuksen keskivaiheilta -> syytymissyyttä selvitetään

Liite 1. Taulukko 38. Pohjalaisen henkilökuvat + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horisontaalinen/Vertikaalinen kulma
2.2.2011/PHJL\Ku1	Nainen katsoo oikeaan viistoon kamerasta, naisen ilme on mieteliäs	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu nainen katsoo oikeaan viistoon	Tilanne näyttää vakavalta
2.2.2011/PHJL\Ku2	Nainen katsoo suoraan kameraan, naisen ilme on mieteliäs ja kysyvä	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu nainen kohdistaa katseensa suoraan kameraan	Tilanne on vakava ja ihmettelevä
2.2.2011/PHJL\Ku3	Nainen katsoo aktiivisesti vasempaan	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu nainen katsoo vasempaan	Vaikutelma iloisesta ja leppoisasta

	viistoon kamerasta, naisen ilme on iloinen		viistoon	tunnelmasta
2.2.2011/PHJL\Ku4	Mies katsoo vasempaan viistoon kamerasta, miehen ilme on mieteliäs ja leppoisa	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu mies katsoo vasempaan viistoon	Tilanne vakavasta mutta samalla rentoutuneesta hetkestä
5.2.2011/PHJL\Ku5	Miehen katse pettynyt ja vakava, katsoo kamerasta vasempaan viistoon	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta mies katsoo vasempaan suuntaan	Tilanne näyttää vakavalta ja surulliselta
4.3.2011/PHJL\Ku6	Mies katsoo aktiivisesti suoraan kameraan, miehen ilme on mieteliäs ja vakava	Lähikuva: Kuvassa näkyy olkapäät ja pää	Katsojasta kuvattu mies kohdistaa katseensa suoraan kameraan	Ulkopuolisuuden tunne, kuvattu mies 'ei läsnä kuvassa'

Liite 1. Taulukko 39. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 1 + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhyenteet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horizontaalinen/Vertikaalinen kulma
1.2.2011/PHJL\Ku7	Miehellä ilme mieteliäs ja kysyvä, katsoo kamerasta hiukan oikeaan viistoon	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Katsojasta kuvattu mies katsoo hiukan oikeaan viistoon -> kameran ohi	Katsoja saa vaikutelman pohdiskelevasta tilanteesta
2.2.2011/PHJL\Ku8	Miehellä ilme mieteliäs, selin olevan naisen ilme ei näy	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta mies katsoo suoraan vasempaan viistoon, nainen on etäinen -> selin kameraan	Katsoja saa vaikutelman läheisestä ja vakavasta keskustelutilanteesta
2.2.2011/PHJL\Ku9	Miehellä tuima ja mieteliäs katse, taustalla ovat naiset vakavia	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta kuvatut henkilöt katsovat kamerasta vasemmalle	Katsoja saa vaikutelman vakavasta tunnelmasta
2.2.2011/PHJL\Ku10	Etualalla kuvatulla miehellä mieteliäs ja poissaoleva katse, hän ei	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu mies ei reagoi kameraan	Vakava tilanne

	huomaa kameraa, takana oleva mies ei reagoi kameraan			
2.2.2011/PHJL \Ku11	Miehellä miettivä ja tiukka katse, katsoo vasempaan viistoon suoraan kamerasta	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu mies katsoo kamerasta vasempaan viistoon	Tilanne näyttää vakavalta
2.2.2011/PHJL \Ku12	Mies katsoo alaspäin, ei katso kameraan	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu mies on toiminnallinen, ei reagoi kameraan	Kuvateksti: työntäyteinen hetki
2.2.2011/PHJL \Ku13	Kuvan keskellä olevalla miehellä mieteliäs, vasempaan viistoon menevä katse, vasemman puoleisen miehen ilme tuima, oikeapuoleisen miehen ilme miettivä -> eivät katso kameraan	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta miehet katsovat vasempaan viistoon kamerasta	Vakava tilanne
2.2.2011/PHJL \Ku14	Nainen katsoo vasemmalle viistoon kamerasta, hänellä on mieteliäs ja surullinen ilme, mies katsoo vakavana suoraan kameraan	Suuri kokokuva: Ihmiset vievät puolet kuvasta	Katsojasta nainen katsoo vasempaan viistoon, mies suoraan kameraan	Keskustelutilanne näyttää olleen vakava ja surullinen
3.2.2011/PHJL \Ku15	Palomiesten ilmeitä ei näe suojapukujen alta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut henkilöt keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: Vakava sammutustilanne
4.2.2011/PHJL \Ku16	Mies katsoo iloisesti suoraan kameraan, taustalla olevat ihmisjoukot mieteliäitä	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta kuvattu mies katsoo suoraan kameraan, taustalla olevat miehet eivät seuraa kuvaustilannetta	Tilanne leppoisa ja vakava samaan aikaan
4.2.2011/PHJL \Ku17	Miehellä mieteliäs katse	Suuri kokokuva: Ihminen vie puolet kuvasta	Katsojasta mies katsoo suoraan kameraan	Vakava keskustelutilanne
5.2.2011/PHJL \Ku18	Miehellä mieteliäs ja vakava ilme, katsoo kamerasta oikeaan viistoon	Kokokuva: Ihminen täyttää koko kuvan	Katsojasta kuvattu mies katsoo oikeaan viistoon	Tilanne on vakava

Liite 1. Taulukko 40. Pohjalaisen muut ihmiskuvat 2 + interpersonaalinen funktio

Päivämäärä/Lyhenteet	Katseen suunta	Kuvauskoko	Perspektiivi	Horisontaalinen /Vertikaalinen kulma
7.2.2011/PHJL\ Ku19	Miehellä (poliisi) on tuima ja vakava katse, hän katsoo suoraan kameraan, toinen poliisi selin	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta poliisi katsoo erittäin vakavana kameraan	Kuvateksti: Tilanne näyttää vakava ampumavälikohtaus
8.2.2011/PHJL\ Ku20	Kaikilla joilla ilmeet näkyvät ovat vakavia	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Osa kuvatuista näyttävät seuraavan kuvaustilannetta -> katsovat suoraan kameraan, osa ihmisistä ei reagoi kameraan	Kuvateksti: vakava oikeudenkäyntitilanne
11.2.2011/PHJL\ Ku21	Istuvan miehen katse on vakava, kävelevän miehen ilme näyttää vakavalta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsoja kokee itsensä ulkopuoliseksi	Kuvateksti: Vakava oikeudenkäyntitilanne -> ihmiset näyttävät elävän omassa maailmassa
15.2.2011/PHJL\ Ku22	Nainen katsoo hymyillen vasempaan viistoon kamerasta	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsojasta nainen katsoo vasempaan viistoon -> esittelee tuotteitaan	Tilanne on leppoisaa ja mukava
18.2.2011/PHJL\ Ku23	3 miestä katsoo vakavana oikeaan viistoon kamerasta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta miehet katsovat oikeaan viistoon	Kuvateksti: Tilanne näyttää vakavalta -> oikeudenkäyntitilanne
18.2.2011/PHJL\ Ku24	3 miehellä vakavat ilmeet	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut miehet eivät huomaa kameraa	Uutisjuttu: Vakava keskustelutilanne -> oikeudenkäyntitilanne
18.2.2011/PHJL\ Ku25	Miehen katse vakava, ei katso kameraan -> katsoo	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Kuvattu henkilö 'ei läsnä' -> keskittyy tietokoneeseen, ei kameraan	Kuvateksti: Katsoja saa vaikutelman visuaalisesta

	tietokoneen näyttöpäätteeseen			maailmasta -> tarkastus tutkimustuloksissa
2.3.2011/PHJL\Ku26	Miehen ilme vakava, takaa kuvattu mies	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsojasta mies 'uppoutuu' tietokoneeseen	Kuvateksti: verkko-ostosten väärinkäyttö -> Katsojalle tulee 'tirkistelyn tunne'
3.3.2011/PHJL\Ku27	Palomiesten ilmettä ei näe, koska heillä on suojakypärät päällä	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut henkilöt keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: Näyttää olevan vakava onnettomuustilanne -> hallin katto romahti
4.3.2011/PHJL\Ku28	Miehellä iloinen katse, katsoo suoraan kameraan	Puolikuva: Kuva rajataan vyötäröstä	Mies näyttää katsovan iloisesti suoraan kameraan	Kuvateksti: poliitikon virkavirheepäily, Leppoisa ja iloinen keskustelutilanne
10.3.2011/PHJL\Ku29	Miehen ilmettä ei näe, palomies selin kameraan	Yleiskuva: Ihminen vie alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvattu henkilö keskittyy työhönsä -> ei kameraan	Kuvateksti: sammutustyöt -> vakava työtilanne
12.3.2011/PHJL\Ku30	Aktiivisesti kuvattu henkilö, selin oleva palomies ei katso kameraan, sivuilla kuvatut henkilöt katsovat sivuille -> eivät suoraan kameraan	Kokokuva: Ihmiset täyttävät koko kuvan	Katsojasta edestä kuvatut henkilöt eivät halua tulla nähdyksi, taustalla olevat poliisit eivät reagoi negatiiviseen tilanteeseen	Lehtijutun pääotsikko: pizzerian tuhopoltto -> näyttää olevan epämiellyttävä tilanne
14.3.2011/PHJL\Ku31	Aktiivisina toimijoina kuvassa katolla kävelevät palomiehet, joiden ilmettä ei näe	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut henkilöt keskittyvät työhönsä	Lehtijutun pääotsikko: Jäähallin sortumisvaara -> näyttää olevan vakava työtilanne
23.3.2011/PHJL\Ku32	Miehet näyttävät vakavilta	Yleiskuva: Ihmiset vievät alle puolet kuvasta	Katsojasta kuvatut henkilöt keskittyvät työhönsä	Kuvateksti: Näyttää olevan vakava työtilanne -> sammutustyöt
30.3.2011/PHJL\	Miehellä ja	Kokokuva: Ihmiset	Katsojasta kuvatut	Kuvateksti:

Ku33	naisella on vakavat ja mietteliäät ilmeet, taustalla olevilla ihmisillä myös vakavat ilmeet	täyttävät koko kuvan	henkilöt seuraavat kameran suuntaa	Vakava ja odottava tilanne -> murhaoikeudenkäynti
------	---	----------------------	------------------------------------	---